

**Grupa Kapitałowa
RAFAKO**

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2020 ROKU**

**wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego
rewidenta z badania**

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	2
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych - kontynuacja	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Informacje o Grupie Kapitałowej	9
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej	12
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	13
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	13
5.1. Profesjonalny osąd	13
5.2. Niepewność szacunków	14
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	18
6.1. Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności skonsolidowanych sprawozdań finansowych	18
6.2. Oświadczenie o zgodności	18
6.3. Informacja Zarządu jednostki dominującej sporządzona na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	18
6.4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	19
6.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	22
7. Istotne zasady rachunkowości	22
7.1. Zasady konsolidacji	22
7.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	23
7.3. Udziały we wspólnych działaniach	23
7.4. Wycena do wartości godziwej	23
7.5. Połączenia z jednostkami gospodarczymi pod wspólną kontrolą	24
7.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	24
7.7. Rzeczowe aktywa trwałe	25
7.8. Wartości niematerialne	26
7.9. Wartość firmy	27
7.10. Nieruchomości inwestycyjne	28
7.11. Leasing	28
7.12. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	29
7.13. Koszty finansowania zewnętrznego	30
7.14. Instrumenty finansowe	30
7.15. Aktywa finansowe	30
7.16. Zobowiązania finansowe	33
7.17. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	34
7.18. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	34
7.19. Zapasy	35
7.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	35
7.21. Kapitał podstawowy	35
7.22. Rezerwy	35
7.23. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	35
7.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	36
7.25. Świadczenia pracownicze	36
7.26. Dotacje rządowe	36
7.27. Przychody ze sprzedaży	37
7.28. Podatki	39
7.29. Zysk/(strata) netto na jedną akcję	40
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)	41
8.1. Korekta prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych	41
8.2. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy	42
8.3. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z przepływów pieniężnych Grupy	43
8.4. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym Grupy	44

8.5.	Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 2020 roku	44
9.	Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską.....	45
9.1.	Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie	45
9.2.	Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy	46
10.	Aktywa i zobowiązania z tytułu umowy	47
10.1.	Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę	49
10.2.	Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę	53
10.3.	Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów	54
11.	Przychody ze sprzedaży oraz segmenty operacyjne.....	54
11.1.	Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz materiałów	54
11.2.	Geograficzne obszary działalności	55
11.3.	Segmenty operacyjne	56
12.	Przychody i koszty operacyjne.....	60
12.1.	Koszty według rodzajów	60
12.2.	Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie	61
12.3.	Koszty świadczeń pracowniczych	61
12.4.	Pozostałe przychody operacyjne	62
12.5.	Pozostałe koszty operacyjne.....	62
13.	Przychody i koszty finansowe.....	63
13.1.	Przychody finansowe	63
13.2.	Koszty finansowe	63
14.	Podatek dochodowy.....	63
14.1.	Obciążenie podatkowe	63
14.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	64
14.3.	Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2020 roku	65
15.	Propozycja podziału zysku za 2020 rok	65
16.	Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	65
17.	Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	66
18.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	67
19.	Rzeczowe aktywa trwałe	68
20.	Leasing.....	70
20.1.	Grupa jako leasingobiorca	70
21.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży nie związane z działalnością zaniechaną	72
22.	Wartości niematerialne	73
23.	Utrata wartości aktywów	75
24.	Akcje i udziały	76
25.	Odpisy aktualizujące wartość akcji/udziałów	76
26.	Pozostałe należności długoterminowe	77
27.	Zapasy.....	77
27.1.	Odpisy aktualizujące wartość zapasów.....	77
28.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	78
28.1.	Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności.....	79
29.	Aktywa finansowe krótkoterminowe	81
29.1.	Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	81
29.2.	Udzielone pożyczki	82
29.3.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	82
30.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy.....	83
30.1.	Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	83
30.2.	Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych.....	83
30.3.	Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach	83
30.4.	Zabezpieczenia ustanowione na zapasach	84
30.5.	Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych	84
31.	Kapitał własny.....	84
31.1.	Kapitał podstawowy	84
31.2.	Wartość nominalna akcji	84
31.3.	Prawa akcjonariuszy	84
31.4.	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	84
31.5.	Wypłacone dywidendy	85
31.6.	Zarządzanie kapitałem	85
31.7.	Kapitał udziałów niekontrolujących (niekontrolujący udział w kapitale własnym)	86

31.8. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na koniec okresu sprawozdawczego	86
32. Kredyty bankowe i pożyczki	87
33. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....	90
33.1. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	90
34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.....	91
34.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	91
34.2. Pozostałe rezerwy długoterminowe	91
34.3. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	91
34.4. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	92
34.5. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	92
34.6. Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych.....	92
34.7. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	92
34.8. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego.....	94
35. Dotacje	95
36. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	96
37. Sprawy sporne, postępowania sądowe	96
37.1. Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A.	96
37.2. Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.	96
37.3. Spór z firmą Wärtsilä Finland Oy (Klient).....	96
37.4. Sprawa z powództwa spółki Elektrobudowa S.A.	97
37.5. Sprawa z powództwa Stal Systems S.A.	97
37.6. Sprawa sporna z CIECH SODA POLSKA S.A.....	97
37.7. Sprawa sporna z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE.....	97
37.8. Sprawa sporna z powództwa Kaefer Sp. z o.o.	97
37.9. UAB Dzukijos Statyba.....	98
38. Zmiany pozycji pozabilansowych.....	98
39. Gwarancje udzielone	99
40. Jednostka dominująca Grupy	99
41. Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikami	99
42. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	100
43. Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej	101
44. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych.....	101
45. Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym Grupy	101
46. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących.....	102
47. Wynagrodzenia Członków Zarządu jednostki dominującej	102
48. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej jednostki dominującej	103
49. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz.....	104
50. Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.....	104
51. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	104
51.1. Ryzyko walutowe	104
51.2. Ryzyko stopy procentowej.....	107
51.3. Ryzyko cen towarów.....	108
51.4. Ryzyko kredytowe.....	109
51.5. Ryzyko związane z płynnością.....	111
52. Instrumenty pochodne	114
53. Instrumenty finansowe	114
53.1. Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych.....	114
53.2. Ryzyko stopy procentowe.....	116
54. Zatrudnienie	118
55. Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR	118
56. Wpływ pandemii Covid 19 na działalność Grupy	119
57. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	120
58. Zatwierdzenie do publikacji.....	121

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	11.1	1 207 766	1 244 904
Koszty sprzedanych produktów, usług i materiałów	12.1	(1 396 215)	(1 532 203)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		(188 449)	(287 299)
Pozostałe przychody operacyjne	12.4	47 934	5 869
Koszty sprzedaży	12.1	(14 299)	(22 884)
Koszty ogólnego zarządu	12.1	(48 735)	(49 702)
Pozostałe koszty operacyjne	12.5	(98 335)	(72 210)
Koszty badań i rozwoju		(6 201)	(11 335)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		(308 085)	(437 561)
Przychody finansowe	13.1	6 505	9 294
Koszty finansowe	13.2	(7 750)	(47 407)
Zysk/(strata) brutto		(309 330)	(475 674)
Podatek dochodowy	14.1	(18 860)	(1 912)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej		(328 190)	(477 586)
Zysk/(strata z działalności zaniechanej)		-	-
Zysk/(strata) netto		(328 190)	(477 586)

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Inne całkowite dochody za okres			
Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych			
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego		221	(235)
Inne całkowite dochody brutto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		221	(235)
Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych			
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych		915	(6 877)
Inne całkowite dochody brutto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		915	(6 877)
Inne całkowite dochody brutto		1 136	(7 112)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów niepodlegających przekwalifikowaniu do zysku (straty)	14.1	(174)	1 307
Inne całkowite dochody netto		962	(5 805)
Całkowity dochód za rok		(327 228)	(483 391)
Wynik netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(328 190)	(477 586)
Akcjonariuszom niekontrolującym		(316 883)	(473 121)
		(11 308)	(4 465)
Całkowity dochód przypadający:			
Dochody całkowite akcjonariuszy jednostki dominującej		(327 228)	(483 391)
Dochody całkowite udziałów niekontrolujących		(315 981)	(478 890)
		(11 247)	(4 501)
Zysk na jedną akcję			
Podstawowy zysk na jedną akcję w złotych			
Z działalności kontynuowanej	16	(2,58)	(3,75)
Z działalności zaniechanej		(2,58)	(3,75)
		-	-
Rozwodniony zysk na jedną akcję w złotych			
Z działalności kontynuowanej	16	(2,58)	(3,75)
Z działalności zaniechanej		(2,58)	(3,75)
		-	-

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Nota	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)*
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	19	125 092	147 362
Wartość firmy	22	481	6 704
Wartości niematerialne	22	4 911	6 840
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	20.1	7 217	15 793
Pozostałe należności długoterminowe	26	63 879	82 646
Inne aktywa finansowe długoterminowe		1 464	1 496
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.3	25 562	42 672
Aktywa trwałe (długoterminowe)		228 606	303 513
Zapasy	27	23 112	33 027
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	28	496 825	629 294
Aktywa z tytułu umów		208 015	269 787
Należności z tytułu podatku dochodowego		166	605
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	29.1	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29.3	76 366	66 082
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe) bez aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		804 484	998 795
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	21	4 512	123
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		808 996	998 918
SUMA AKTYWÓW		1 037 602	1 302 431

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 8 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku

	Nota	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)*
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	31.1	254 864	254 864
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	31.4	165 119	165 119
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego		(111)	(272)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty		(625 562)	(309 467)
		(205 690)	110 244
Kapitał udziałów niekontrolujących	31.7	(7 229)	4 019
Kapitał własny ogółem		(212 919)	114 263
Kredyty bankowe i pożyczki	32	1 150	24
Zobowiązania z tytułu leasingu	20	1 905	7 589
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	34.1	53 632	20 600
Rezerwy długoterminowe	34.2	91 702	65 832
Zobowiązania długoterminowe		148 389	94 045
Kredyty bankowe i pożyczki	32	85 289	113 051
Zobowiązania z tytułu leasingu	20	4 934	5 490
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	34.3	752 060	673 985
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		559	156
Zobowiązania z tytułu umów	10	216 116	251 625
Rezerwy krótkoterminowe	34.4	42 734	49 586
Dotacje	35	440	230
Zobowiązania krótkoterminowe bez zobowiązań dotyczących aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		1 102 132	1 094 123
Zobowiązania dotyczące aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	21	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		1 102 132	1 094 123
Zobowiązania razem		1 250 521	1 188 168
SUMA PASYWÓW		1 037 602	1 302 431

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 8 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 (przekształcone)*
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		(309 330)	(475 674)
Korekty o pozycje:		349 639	459 009
Amortyzacja	12.2	15 125	17 599
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		24	(65)
Przychody z tytułu odsetek		(207)	(456)
Koszty z tytułu odsetek		3 427	4 913
Zmiana odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości aktywów ujętego w wyniku finansowym		7 221	25 060
(Zysk)/strata ze sprzedaży aktywów trwałych		5 417	9 608
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	17	151 266	(113 100)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		9 915	1 126
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań handlowych i pozostałych zobowiązań	17	112 001	288 312
Zmiana stanu rezerw	17	19 018	38 512
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu umów	17	26 263	187 527
Pozostałe		169	(27)
Przepływy pieniężne z działalności		40 309	(16 665)
Podatek dochodowy zapłacony		(2 010)	(2 482)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		38 299	(19 147)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		8 932	2 998
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(2 840)	(3 235)
Sprzedaż aktywów finansowych		535	-
Nabycie aktywów finansowych		(86)	(148)
Odsetki otrzymane		-	-
Udzielenie pożyczek	29.2	-	-
Splata udzielonych pożyczek		-	-
Pozostałe		-	234
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		6 541	(151)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych - kontynuacja

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 (przekształcone)*
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		–	–
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		(4 978)	(7 501)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		1 804	12 244
Spłata pożyczek/kredytów		(29 424)	(2 621)
Odsetki zapłacone		(2 178)	(4 598)
Pozostałe		114	(807)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(34 662)	(3 283)
Przebieg przepływów pieniężnych			
Przepływy pieniężne przed skutkami zmiany kursów walut		10 178	(22 581)
Różnice kursowe netto		106	(29)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		10 284	(22 610)
Środki pieniężne na początek okresu	29.3	66 082	88 692
Środki pieniężne na koniec okresu	29.3	76 366	66 082

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 8 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2020 roku	254 864	165 119	215 219	(272)	(524 686)	110 244	4 019	114 263
Korekta prezentacji	–	–	(215 219)	–	215 219	–	–	–
Na 1 stycznia 2020 roku (przekształcone)*	254 864	165 119	–	(272)	(309 467)	110 244	4 019	114 263
Zysk/(strata) netto	–	–	–	–	(316 883)	(316 883)	(11 308)	(328 190)
Inne całkowite dochody	–	–	–	161	741	902	60	962
Razem całkowite dochody	–	–	–	161	(316 142)	(315 981)	(11 248)	(327 228)
Inne zmiany	–	–	–	–	47	47	–	47
Razem zamiany w kapitale własnym	–	–	–	161	(316 095)	(315 934)	(11 248)	(327 181)
Na 31 grudnia 2020 roku	254 864	165 119	–	(111)	(625 562)	(205 690)	(7 229)	(212 919)

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 8 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2019 roku	254 864	165 119	(73)	168 905	588 815	8 520	597 335
Zmiana polityki rachunkowości (wdrożenie MSSF 16)	-	-	-	319	319	-	319
Na 1 stycznia 2019 roku	254 864	165 119	(73)	169 224	589 134	8 520	597 654
Zysk/(strata) netto	-	-	-	(473 121)	(473 121)	(4 465)	(477 586)
Inne całkowite dochody	-	-	(199)	(5 570)	(5 769)	(36)	(5 805)
Razem całkowite dochody	-	-	(199)	(478 691)	(478 890)	(4 501)	(483 391)
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-	-
Razem zamiany w kapitale własnym	-	-	(199)	(478 691)	(478 890)	(4 501)	(483 391)
Na 31 grudnia 2019 roku	254 864	165 119	(272)	(309 467)	110 244	4 019	114 263

* opis przekształceń i zmian prezentacji danych sprawozdawczych został zamieszczony w nocie 8 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Nazwa jednostki dominującej

Grupa Kapitałowa RAFAKO („Grupa”) składa się z RAFAKO Spółka Akcyjna w restrukturyzacji („jednostka dominująca”) i jej spółek zależnych przedstawionych w nocie 2. Czas trwania działalności spółek Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Nazwa jednostki sprawozdawczej, adres zarejestrowanego biura jednostki, państwo rejestracji oraz forma prawna jednostki

RAFAKO S.A. w restrukturyzacji ("Spółka", "jednostka dominująca") jest spółką akcyjną, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Siedziba jednostki dominującej mieści się pod adresem ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865. Akcje jednostki dominującej są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Wyjaśnienie zmian w nazwie jednostki sprawozdawczej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku jednostka dominująca Grupy Kapitałowej RAFAKO w związku z prowadzonym procesem restrukturyzacji zmieniła nazwę na RAFAKO S.A. w restrukturyzacji.

Podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej oraz siedziba jednostki

Siedziba RAFAKO S.A. w restrukturyzacji to Racibórz, ul. Łąkowa 33, Polska. Podstawowym miejscem prowadzenia jej działalności jest Racibórz, ul. Łąkowa 33.

Opis charakteru oraz podstawowego zakresu działalności

Jednostka dominująca Grupy Kapitałowej RAFAKO świadczy usługi generalnego wykonawstwa inwestycji dla branży ropy i gazu oraz energetyki, dla której oferuje własne rozwiązania technologiczne. Projektuje i produkuje kotły, w tym na parametry nadkrytyczne oraz urządzenia ochrony środowiska, w tym instalacje odsiarczania i odazotowania spalin.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku oraz zawiera dane porównawcze na dzień i za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

Nazwa jednostki dominującej najwyższego szczebla

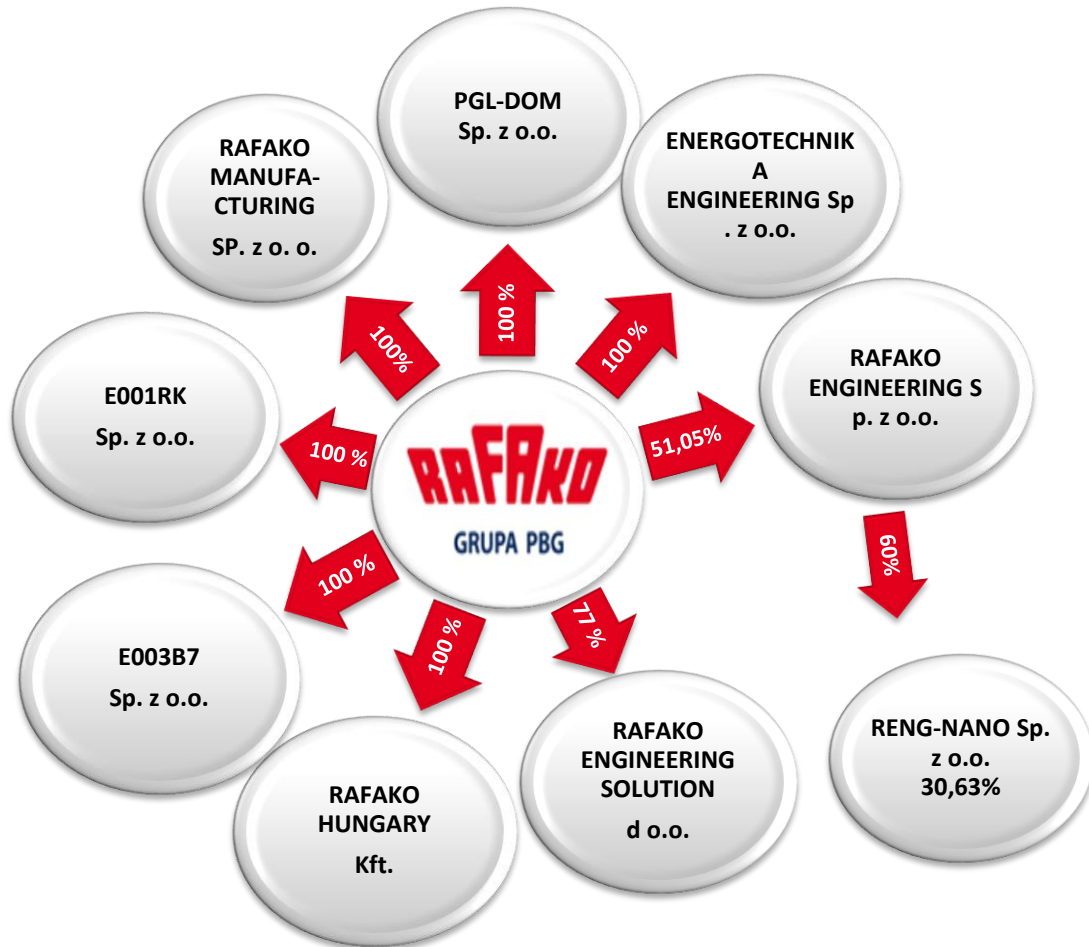
Grupa Kapitałowa RAFAKO wchodzi w skład innej Grupy Kapitałowej, dla której podmiotem dominującym najwyższego szczebla jest PBG S.A. z siedzibą w Poznaniu.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości.

W dniu 31 grudnia 2020 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i dziesięciu jednostek zależnych działających w branży energetycznej, usługowej i handlowej.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki:

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO objętych konsolidacją sprawozdań finansowych

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)	Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS	Zastosowana metoda konsolidacji
RAFAKO S.A. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 34143	-
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 58201	pełna
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 287033	pełna
ENERGETECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. Gliwice	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 417946	pełna
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION d.o.o. Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	Agencja ds. Rejestrów Gospodarczych Republiki Serbii 20320524	pełna
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	Stołeczny Sąd Rejestrowy w Budapeszcie	pełna

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)	Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS	Zastosowana metoda konsolidacji
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 479758	pełna
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynieryjnego i technologicznego	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 486911	pełna
RENG – NANO Sp. z o.o.* Racibórz	Działalność w zakresie produkcji konstrukcji metalowych i ich części oraz naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 663393	pełna
RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 739782	pełna

* jednostka zależna od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi jednostki dominującej w kapitałach tych jednostek.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku zaszły zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.

Dnia 27 sierpnia 2020 roku Zarząd jednostki dominującej podjął uchwałę o przystąpieniu do restrukturyzacji zatrudnienia RAFAKO S.A., co zostało szerzej opisane w nocie 6.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmieniono strukturę organizacyjną w jednostce dominującej. Główne zmiany polegały na konsolidacji jednostek usługowych (Pion Obiektów Energetycznych, Pion Ochrony Środowiska), scentralizowano służby handlowe i zakupowe oraz zrezygnowano ze szczebla dyrektorów zarządzających tym samym spłaszczając schemat zarządczy. Przeprowadzone zmiany dostosowały jednostkę dominującą do mniejszej liczby pracowników, w tym znacząco ograniczeniu uległa ilość stanowisk kierowniczych redukując tym samym koszty funkcjonowania.

W dniu 28 września 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła umowy sprzedaży:

- zorganizowanej części przedsiębiorstwa funkcjonującej jako oddział Emitenta działający pod nazwą RAFAKO S.A. Oddział w Solcu Kujawskim, za kwotę 30 985 000,00 złotych, pomiędzy Spółką pod firmą RAFAKO EBUS sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji przy udziale Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. z siedzibą w Warszawie oraz
- 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki RAFAKO EBUS za kwotę 15 000,00 złotych, pomiędzy ARP a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji.

W dniu 13 października 2020 roku spółka zależna RAFAKO Engineering sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu złożyła wniosek w Monitorze Sądowym i Gospodarczym celem obwieszczenia o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu prowadzonego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Tarcza 4.0). W dniu 16 lutego 2021 roku Nadzorca Układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu Spółki stwierdził przyjęcie układu przez wierzycieli, jednostka zależna złożyła w Sądzie Rejonowym w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy wniosek o zatwierdzenie układu, o którym mowa.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego miały miejsce zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W dniu 7 stycznia 2020 roku Pan Jerzy Ciechanowski- Wiceprezes Zarządu złożył rezygnację z pełnienia funkcji w Zarządzie jednostki dominującej z dniem 7 stycznia 2020 roku. Powodem złożenia rezygnacji były względy osobiste.

W dniu 20 maja 2020 roku miały miejsce następujące zmiany w Zarządzie RAFAKO S.A. w restrukturyzacji:

- Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu jednostki dominującej Prezesa Pana Pawła Jarczewskiego,
- Rada Nadzorcza powierzyła pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu Pani Agnieszce Wasilewskiej – Semail,
- Rada Nadzorcza delegowała członka Rady Nadzorczej Pana Michała Sikorskiego do czasowego pełnienia funkcji Członka Zarządu na okres trzech miesięcy,
- Rada Nadzorcza powołała do Zarządu jednostki dominującej Pana Radosława Domagalskiego-Łabędzkiego i powierzyła mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu RAFAKO S.A. w restrukturyzacji.

W dniu 12 sierpnia 2020 roku, w związku z upływem kadencji i wygaśnięciem mandatów dotychczasowych członków Zarządu z dniem 12 sierpnia 2020 roku, Rada Nadzorcza jednostki dominującej podjęła następujące decyzje:

- określiła liczbę członków Zarządu RAFAKO S.A. na 2 osoby,
- powołała członków Zarządu na 3-letnią wspólną kadencję, rozpoczynającą się z dniem 12 sierpnia 2020 roku, w osobach:
 - Mariusz Zawisza - Prezes Zarządu,
 - Radosław Domagalski-Łabędzki - Wiceprezes Zarządu.

W dniu 8 września 2020 roku Rada Nadzorcza jednostki dominującej podjęła następujące uchwały w przedmiocie uzupełnienia składu Zarządu z dniem 10 września 2020 roku:

- Rada Nadzorcza określiła liczbę członków Zarządu jednostki dominującej na 4 osoby,
- Rada Nadzorcza powołała do Zarządu jednostki dominującej Pana Jarosława Pietrzyka i powierzyła mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Operacyjnych,
- Rada Nadzorcza powołała do Zarządu jednostki dominującej Panią Ewę Porzucek i powierzyła jej stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych.

W dniu 22 stycznia 2021 roku Rada Nadzorcza odwołała z Zarządu Wiceprezes Panią Ewę Porzucek oraz delegowała członka Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu na okres trzech miesięcy.

Dnia 22 stycznia 2021 roku Pan Prezes Mariusz Zawisza złożył rezygnację z mandatu Członka Zarządu wykonywanego w funkcji Prezesa Zarządu. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w przedmiocie powierzenia funkcji Prezesa Zarządu dotychczasowemu wiceprezesowi Panu Radosławowi Domagalskiemu-Łabędzkiemu.

W dniu 22 kwietnia 2021 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. w restrukturyzacji podjęła uchwałę w sprawie delegowania członka Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu Spółki na okres kolejnych trzech miesięcy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu RAFAKO S.A. w restrukturyzacji przedstawia się następująco:

Radosław Domagalski-Łabędzki	- Prezes Zarządu
Jarosław Pietrzyk	- Wiceprezes Zarządu ds. operacyjnych
Maciej Stańczuk	- delegowany z Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej RAFAKO S.A. w restrukturyzacji.

W dniu 4 lutego 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, odwołał z Rady Nadzorczej Pana Jerzego Karneya oraz powołał do Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka.

W dniu 18 kwietnia 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, odwołał z Rady Nadzorczej Pana Michała Maćkowiaka oraz powołał do Rady Nadzorczej Pana Konrada Milczarskiego.

W dniu 11 maja 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, odwołał z Rady Nadzorczej Panią Małgorzatę Wiśniewską oraz powołał do Rady Nadzorczej Pana Piotra Zimmermana.

W dniu 28 maja 2020 roku akcjonariusz PBG S.A. w restrukturyzacji, wykonując uprawnienie osobiste, dokonał następujących zmian w Radzie Nadzorczej RAFAKO S.A.:

- odwołał dotychczasowego członka Rady Nadzorczej Pana Konrada Milczarskiego,
- powołał nowego członka Rady Nadzorczej Pana Bartosza Sierakowskiego.

Ponadto w dniu 28 maja 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło następujące uchwały dotyczące zmian w składzie Rady Nadzorczej RAFAKO S.A.:

- odwołany został dotychczasowy członek Rady Nadzorczej Pan Adam Szyszka,
- powołany został nowy członek Rady Nadzorczej Pan Konrad Milczarski.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej RAFAKO S.A. w restrukturyzacji przedstawia się następująco:

Piotr Zimmerman	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Michał Sikorski	- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Sekretarz Rady Nadzorczej (niezależny)
Krzysztof Gerula	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Konrad Milczarski	- Członek Rady Nadzorczej
Bartosz Sierakowski	- Członek Rady Nadzorczej
Maciej Stańczuk	- delegowany z Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 29 kwietnia 2021 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej wymaga od Zarządu osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości, ponieważ faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd jednostki dominującej dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Grupa występuje jako leasingobiorca

Grupa uznaje umowę za umowę leasingu, jeżeli na jej mocy jest przekazywane prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Spółki Grupy, wyceniając wartość aktywów w użytkowaniu oraz zobowiązań z tytułu leasingu, dokonują oceny prawdopodobieństwa skorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, prawdopodobieństwa skorzystania z opcji wykupu przedmiotu leasingu oraz szacunków pozostałych kosztów związanych z zakończeniem umowy leasingu.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółek dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę realizowanej w ramach konsorcjum, Spółki dokonują oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku miały miejsce zmiany szacunków w istotnych obszarach działalności Grupy.

W 2020 roku, w wyniku wypowiedzenia realizowanych umów oraz zidentyfikowania ryzyka poniesienia dodatkowych kosztów, ryzyka poniesienia kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji dostaw i usług oraz niedotrzymania parametrów technicznych realizowanych instalacji, zmianie uległy szacunki przychodów i kosztów projektów realizowanych w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie, budowy Tłoczni Kędzierzyn, budowy odcinka gazociągu Goleniów-Płoty oraz budowy bloku energetycznego dla JSW KOKS S.A. w Radlinie.

Szczegółowe informacje dotyczące zmian szacunków przychodów i kosztów tych umów oraz wpływu tych zmian na wynik finansowy Grupy zostały zaprezentowane w nocie 10.1.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości wyższej z dwóch – użytkowej lub godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Test na utratę wartości aktywów przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2020 roku nie wykazał konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów Grupy. Założenia testu na utratę wartości aktywów zostały przedstawione w nocie 23.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec roku obrotowego zostały przedstawione w nocie 19, 24, 27.1, 28.1 oraz 29.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych (odprawy emerytalne oraz nagrody jubileuszowe) zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 33.1. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku odroczonego, w tym aktywa z tytułu straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie w oparciu o przygotowane projekcje wyniku podatkowego. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa sporządziła prognozy finansowe, na podstawie których dokonała oceny odzyskiwalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Analiza wykazała konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość aktywa w wysokości 43,1 miliona złotych, co zostało zaprezentowane w nocie 14.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 53.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, a także szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez spółkę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji prezentowana jest w notach 19, 20 i 22.

Ujmowanie przychodu, kosztu, wyniku

Grupa ujmuje przychody w cenie transakcyjnej, czyli kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży.

Grupa oszacowuje zmienną kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta wg wartości najbardziej prawdopodobnej i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Grupa dokonuje tych szacunków na podstawie danych historycznych dotyczących rozliczeń z klientem oraz na podstawie zapisów kontraktowych w przypadku indeksowania ceny umowy.

Grupa ujmuje przychody w następujący sposób:

- a) przychody z tytułu sprzedaży produktów i świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji wg metody opartej na nakładach poniesionych na realizację umowy.
- b) przychody ze sprzedaży towarów rozpoznawane są w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Klient uzyskuje kontrolę nad towarem w chwili odbioru towaru lub dostarczenia towaru do miejsca przeznaczenia, zależnie od zapisów kontraktowych dotyczących warunków dostawy.

Grupa ujmuje przychody w miarę upływu czasu, ponieważ:

- a) w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient oraz
- b) w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla spółki, której przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Grupa ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Grupa szacuje całkowite koszty umowy zawierające koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy zarówno na podstawie rynkowych cen materiałów, towarów i usług, jak również na podstawie wstępnych ofert podwykonawców pozyskanych w procesie tworzenia oferty na realizację konkretnej umowy.

Wynik danej umowy z klientem szacowany jest na podstawie rozpoznanych przychodów i poniesionych kosztów związanych z tą umową ujętych jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. W kosztach poniesionych uwzględnia się tylko te koszty umowy, które odzwierciedlają stan wykonania prac. Grupa nie ujmuje przychodów w oparciu o poniesione koszty wynikające z ewentualnych istotnych niedociągnięć przy spełnianiu zobowiązania, które nie zostały uwzględnione w cenie określonej w umowie. Przychody, koszty oraz wynik z tytułu realizacji umów o usługę rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w notce 7.27.

Rezerwa na przewidywane straty z tytułu realizowanych umów

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Grupa tworzy rezerwy w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu umowy (tzn. że umowa rodzi obciążenia). Przewidywaną stratę na kontrakcie Grupa ujmuje bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 37. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty własny umowy, której rezerwa dotyczy.

Grupa dokonała weryfikacji portfela zamówień oraz określiła kluczowe kompetencje i przewagi konkurencyjne Spółki na wybranych rynkach. W wyniku tej weryfikacji podjęto natychmiastowe działania wstrzymania ofertowania w nierentownych segmentach oraz dokonano identyfikacji ewentualnych ryzyk związanych z ich kontynuacją oraz kierując się zasadą ostrożności oszacowano rezerwy na wyżej wymienione potencjalne ryzyka.

Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę za okres sprawozdawczy zostały przedstawione w notce 10 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Grupa tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółek Grupy, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w notce 10.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Udzielane przez Grupę gwarancje odzwierciedlają wyłącznie zapewnienie, że dostarczone produkty lub usługi będą działać zgodnie z ustaloną specyfikacją i zamierzeniem stron. W związku z powyższym Grupa nie wyodrębnia odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Rezerwy szacuje się na podstawie określonego przez Zarząd stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. Koszty związane z naliczaniem rezerw na naprawy gwarancyjne są uwzględniane w stopniu zaawansowania realizacji umowy.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Grupa wycenia odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrznych ratingów banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu. Szczegółowy opis stosowanych metod ustalania wartości odpisów zaprezentowano w nocie 7.15.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy.

Podatek dochodowy bieżący, aktywa i rezerwa na odroczony podatek dochodowy, inne podatki

Obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i istotne wątpliwości w ich stosowaniu. Organy podatkowe posiadają instrumenty kontroli umożliwiające im weryfikację podstaw opodatkowania (w większości przypadków w okresie poprzednich 5 lat obrotowych), oraz nakładanie kar i grzywien. Od 15 lipca 2016 roku Ordynacja Podatkowa uwzględnienia także postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych stworzonych w celu uniknięcia opodatkowania.

Klauzulę GAAR należy stosować tak w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie, jak i do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. W konsekwencji ustalenie zobowiązań podatkowych, aktywów oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego może wymagać istotnego osądu, w tym dotyczącego transakcji już zaistniałych, a kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku kontroli organów podatkowych.

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy zatwierdzonych przez Zarząd jednostki dominującej. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że spółki Grupy osiągną wystarczający dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczony ujmowane są w pełnej wysokości. Grupa dokonała analizy odzyskiwalności składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2020 roku w oparciu o prognozy i budżety sporządzone na kolejne lata.

Okres leasingu

Ustalając zobowiązanie z tytułu leasingu Grupa szacuje okres leasingu, który obejmuje:

- nieodwołalny okres leasingu,
- okresy, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji,
- okresy, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Oceniając, czy Grupa skorzysta z opcji przedłużenia lub nie skorzysta z opcji wypowiedzenia, Grupa uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią dla niej zachętę ekonomiczną do skorzystania lub nieskorzystania z opcji.

Rozważa się między innymi:

- warunki umowne dotyczące opłat leasingowych w okresach opcyjnych,
- istotne inwestycje w przedmiocie leasingu,
- koszty związane z wypowiedzeniem umowy,
- znaczenie bazowego składnika aktywów dla działalności Grupy,
- warunki wykonania opcji.

Zobowiązanie z tytułu leasingu prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odzwierciedla najlepsze szacunki co do okresu leasingu, jednak zmiana okoliczności w przyszłości może skutkować zwiększeniem lub zmniejszeniem zobowiązania z tytułu leasingu oraz ujęciem korespondującej korekty w aktywach z tytułu prawa do użytkowania. Zmiany szacunków dokonane w 2020 roku zostały ujawnione w nocie 20.1.

6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

6.1. Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Działając jako Zarząd RAFAKO S.A. w restrukturyzacji oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku oraz dane porównywalne — sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy, zarówno w odniesieniu do Spółki RAFAKO S.A. jak i jej Grupy Kapitałowej oraz, że sprawozdanie z działalności Spółki RAFAKO S.A. w restrukturyzacji oraz Grupy Kapitałowej RAFAKO w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku zawiera prawdziwy obraz sytuacji Spółki i jej Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

6.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2020 roku.

6.3. Informacja Zarządu jednostki dominującej sporządzona na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd spółki RAFAKO Spółka Akcyjna z siedzibą w Raciborzu, adres: ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000034143, NIP: 6390001788, REGON: 270217865 (dalej jako: „Spółka”), działając na podstawie §70 ust. 1 pkt 7) oraz §71 ust. 1 pkt 7) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2018 r. poz. 757) oraz oświadczenia Rady Nadzorczej Spółki z dnia 29 czerwca 2020 r. o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2020 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2020, niniejszym informuje, że:

- 1) wybór firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2020 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2020 został dokonany zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej;

- 2) firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2020 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2020 spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej;
- 3) w Spółce są przestrzegane obowiązujące przepisy prawa związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji;
- 4) Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz Spółki przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

6.4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Zarząd jednostki dominującej na bieżąco dokonuje szczegółowej analizy przesłanek zagrożenia kontynuowania działalności i ocenę zasadności przyjęcia tego założenia. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności mimo, że Zarząd RAFAKO S.A. w restrukturyzacji dostrzega istotne zagrożenie kontynuacji działalności będące wynikiem szeregu niepewności.

Kluczowe niepewności mające istotny wpływ na kontynuację działalności Grupy to:

1. Zakończenie postępowania o zawarcie układu z wierzycielami jednostki dominującej oraz jednostki zależnej RAFAKO Engineering Sp. z o.o.,
2. Realizacja zawartych umów z klientami oraz rozliczenie umów, których realizacja została przerwana na skutek wypowiedzenia umowy przez strony kontraktu,
3. Pozyskanie nowych źródeł finansowania,
4. Pozyskanie inwestora strategicznego dla jednostki dominującej.

Zarząd RAFAKO S.A. podjął decyzję o złożeniu w dniu 2 września 2020 roku wniosku do Monitora Sądowego i Gospodarczego celem obwieszczenia o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu prowadzonego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19. Celem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego była konieczność podjęcia działań ratunkowych i naprawczych mających za zadanie eliminację zagrożenia braku kontynuacji działalności jednostki dominującej, a decyzja powyższa stanowiła istotny element planu naprawczego, który daje szansę na uzdrowienie sytuacji w RAFAKO S.A.

W dniu 10 grudnia 2020 roku miało miejsce w siedzibie jednostki dominującej zgromadzenie wierzycieli, które przyjęło układ. Nadzorca Układu stwierdził w tym samym dniu przyjęcie układu w drodze postanowienia. W dniu 30 grudnia 2020 roku RAFAKO S.A. złożyła do Sądu Rejonowego w Gliwicach XII Wydziału Gospodarczego wniosek o zatwierdzenie układu w ramach uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego obejmujący m.in. sprawozdanie Nadzorca Układu, spis wierzytelności, plan restrukturyzacyjny oraz zaakceptowane przez wierzycieli propozycje układowe. W dniu 13 stycznia 2021 roku, działając na podstawie wniosku RAFAKO S.A., Sąd Rejonowy w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy wydał postanowienie o zatwierdzeniu układu w ramach uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, które opublikowano w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 23 lutego 2021 roku. Na dzień sporządzenia sprawozdania, do Sądu Rejonowego w Gliwicach wpłynęło jedno zażalenie na postanowienie o zatwierdzeniu układu pochodzące od wierzyciela spółki. RAFAKO S.A. oczekuje na rozpatrzenie tego zażalenia, ponieważ dla jednostki dominującej uprawomocnienie się postanowienia o zatwierdzeniu układu z dnia 13 stycznia 2021 roku jest kluczowe. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego jednostki nie stanowi przeszkody do uznania, że działalność jednostki dominującej będzie kontynuowana. Taki jest też zamiar Zarządu jednostki, a celem postępowania restrukturyzacyjnego jest uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika przez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze prawomocnego zawarcia układu z wierzycielami.

Kolejną kluczową kwestią dla możliwości kontynuowania działalności Grupy jest zdolność do kontynuowania zawartych umów z klientami. Istotne ryzyka, które identyfikuje Zarząd jednostki dominującej w tym obszarze dotyczą zawarcia porozumień z kluczowymi klientami Grupy dotyczących wymienionych poniżej kontraktów.

Kontrakt na budowę bloku energetycznego o mocy 910MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno. W dniu 13 listopada 2020 roku zakończony został rozruch próbny, który potwierdził spełnienie przez Blok wymagań kontraktowych, a strony dokonały Odbioru Bloku, który został przekazany do eksploatacji. Kolejnym etapem realizacji umowy był pięciomiesięczny okres przejściowy, który powinien zakończyć się 13 kwietnia 2021 roku. W związku z niezawinionym przez którąkolwiek ze stron kontraktu przesunięciem się terminu realizacji tego etapu strony kontynuują rozmowy mając na celu uzgodnienie nowych warunków kontraktowych. Zarząd oczekuje zawarcia porozumienia z klientem do końca czerwca 2021 roku.

Budowa bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym” w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin. W związku z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów realizacji kontraktu na budowę bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym” w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin oszacowanych przez Spółkę na kwotę około 65 milionów złotych, Zarząd jednostki dominującej wystąpił do JSW KOKS S.A. o dodatkowe wynagrodzenie z tytułu istotnych zmian w zakresie przedmiotu zamówienia oraz z koniecznością wykonania niezbędnych świadczeń dodatkowych, w wysokości około 53 mln złotych. Prowadzone są aktualnie rozmowy z Klientem zmierzające do zawarcia porozumienia umożliwiającego dalszą realizację kontraktu. Zarząd jest przekonany o możliwości pozytywnego zakończenia rozmów i zawarcia aneksu nr 3 do kontraktu w terminie do końca czerwca 2021 roku.

Kolejną kluczową kwestią jest zawarcie porozumień z klientami na projektach, w których jedna ze stron odstąpiła od dalszej realizacji umów przez jednostkę dominującą, w tym:

- z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. rozliczającego kontrakty na budowę gazociągu DN700 Szczecin-Gdańsk, odcinek Goleniów-Płoty oraz Budowa Tłoczni Kędzierzyn;
- RAFAKO S.A. w restrukturyzacji prowadzi rozmowy z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. i oczekuje zawarcia porozumienia rozliczającego kontrakt do końca czerwca 2021 roku;
- z JSC “VILNIAUS KOGENERACINĖ JĖGAINĖ” rozliczającego kontrakt na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie;
- Strony rozpoczęły negocjacje w zakresie polubownego rozwiązania sporu powstałego na gruncie Umowy równolegle do trwającego postępowania arbitrażowego w powyższej sprawie.

Kolejną kluczową dla dalszego istnienia Grupy kwestią jest trudna sytuacja finansowa, w której znajduje się jednostka dominująca. Składają na nią przede wszystkim brak możliwości uzyskania zabezpieczeń kontraktowych ze strony sektora finansowego, co w znaczący sposób utrudnia pozyskiwanie nowych zleceń, odstępowanie przez dostawców od sprzedaży kredytowej na rzecz transakcji przedpłaconych, dokonywanie przez zamawiających płatności bezpośrednich na rzecz podwykonawców, a następnie obciążanie jednostki dominującej karami z tego powodu, czy niekorzystne kształtowanie się kluczowych wskaźników finansowych. Ponadto Zarząd jednostki dominującej dużą wagę przykładą do utrzymywania płynności finansowej, co pozwala na możliwie niezakłócone realizowanie projektów.

W dniu 5 stycznia 2021 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła z Bankiem PKO BP S.A. aneks nr 34 do umowy limitu kredytowego wielocelowego z dnia 7 lutego 2012 roku wraz z późniejszymi zmianami. Aneks zawiera przede wszystkim zmiany dotyczące terminu wykorzystania i spłaty limitu kredytowego do dnia 31 stycznia 2022 roku oraz określa limit łącznej sumy kwot wykorzystanych sublimitów udzielonych w ramach limitu kredytowego do kwoty 120 616 154,85 złotych, co zapewnia jednostce dominującej bieżące finansowanie działalności, jednak nie zapewnia finansowania potencjalnych nowych kontraktów. Sytuacja płynnościowa RAFAKO S.A. w restrukturyzacji wymaga pozyskania dodatkowych źródeł finansowania.

Jednostka dominująca ubiega się o pozyskanie dodatkowych środków finansowych od Agencji Rozwoju Przemysłu w ramach Polityki Nowej Szansy. Spółka w ocenie Zarządu RAFAKO SA w restrukturyzacji spełnia określoną w Rozdziale 1 art. 2 Ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców definicję przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej i oczekuje zakończenia procedury przyznawania tych środków do końca trzeciego kwartału 2021 roku.

W 2020 roku jednostka dominująca rozpoczęła proces dezinwestycji składników majątku. W dniu 28 września 2020 roku dokonana została sprzedaż spółki RAFAKO EBUS Sp. z o.o. wraz ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa za łączną cenę 31 mln złotych. RAFAKO S.A. w restrukturyzacji planuje ponadto pozyskiwanie środków finansowych ze sprzedaży kolejnych składników niewykorzystywanego majątku, w tym majątku zaniechanej działalności zorganizowanej części przedsiębiorstwa zlokalizowanego w Wyrach.

Podkreślenia wymaga fakt, że mimo wystąpienia wymienionych wyżej przesłanek finansowych nie wystąpiły w sposób bezpośredni przesłanki operacyjne mogące wpłynąć wprost i istotnie na ryzyko kontynuowania działalności przez jednostkę dominującą.

Istotnym kryterium warunkującym przyjęcie założenia kontynuacji działalności jest brak zamiaru kierownictwa zaprzestania działalności lub też konieczność postawienia jej w stan likwidacji czy też upadłości. Jednostka dominująca nie odczuwa trudności kadrowych, w tym nie utraciła zarówno kluczowego personelu kierowniczego oraz personelu ze specjalizacją i kwalifikacjami, jak i związanego z siłą roboczą. Nie wystąpił niedobór ważnych surowców ani zagrożenie ze strony poważnego konkurenta. Spółka nie utraciła podstawowych rynków zbytu, licencji czy głównego dostawcy, choć z powodu braku posiadania wspomnianej już pojemności dłuższej możliwość zdobywania nowych kontaktów jest obecnie poważnie utrudniona.

W wyniku przeprowadzonych analiz istnieje potencjał bieżący i planowany dla pozyskiwania nowych zleceń będących specjalizacją podstawową działalnością firmy, w zakresie której jednostka dominująca posiada zarówno zaplecze techniczne, technologiczne oraz wyspecjalizowaną kadre, jak i know-how. Potencjał przychodowy skumulowany jest przede wszystkim w obszarze Zakładu Produkcji Kotłów oraz Pionie Energetycznym i Ochrony Środowiska, który został w ostatnim okresie połączony i funkcjonuje jako Pion Usług Energetycznych. Bieżącej weryfikacji podlega portfel zamówień, a nowe ofertowanie skupione jest na określeniu kluczowych kompetencji i przewag konkurencyjnych Grupy na wybranych rynkach. Należy również dodać, że w sposób istotny zmienił się rynek, na którym operuje Grupa. Zmiany na rynku energetyki zawodowej i przemysłowej w kontekście ograniczania inwestycji w źródła oparte na paliwach stałych w zasadniczy sposób zmieniają pozycję Grupy i determinują możliwą wielkość generowanych w przyszłości przychodów. Aspekt ten również został uwzględniony w ocenie ryzyka kontynuowania działalności i przyszłych możliwościach realizacji przychodów przez Grupę. Jednostka dominująca przeprowadza aktualnie intensywny program restrukturyzacji, którego głównym celem jest istotna redukcja bazy kosztowej.

W 2020 roku Zarząd jednostki dominującej realizował zaplanowane działania restrukturyzacyjne związane z szeroko pojętymi aktywnościami polegającymi na obniżeniu kosztów oraz kompleksowymi usprawnieniami organizacji w Spółce. Wprowadzono procedury zarówno jednorazowe, jak i etapowe obejmujące redukcję kosztów w obszarach, w których dokonano identyfikacji potencjału oszczędności oraz optymalizacji. Zmieniono i uproszczono strukturę organizacyjną dokonując zdecydowanego spłaszczenia schematu zarządczego w RAFAKO S.A. w restrukturyzacji. Przeprowadzono proces zwolnień grupowych zgodnie z przyjętym w dniu 21 września 2020 roku regulaminem zwolnień grupowych - liczba osób objętych zwolnieniem grupowym wyniosła 347 osób, a zwolnienia zostały przeprowadzone w okresie do dnia 31 marca 2021 roku.

Prowadzona optymalizacja zatrudnienia jest spójna ze zmienionym schematem organizacyjnym oraz stanowi konieczność dostosowania zatrudnienia do nowej skali organizacji. Osiągnięto porozumienie ze stroną społeczną w zakresie ograniczenia odpisu na ZFŚS na lata 2021-2023 o 80% oraz redukcji nagród jubileuszowych za staż pracy o 50% w tym samym okresie poprzez wprowadzenie aneksu do ZUZP. Rozpoczęto procesy optymalizacji wykorzystania powierzchni produkcyjnych, wynajęcia zbędnej części produkcyjnej oraz biurowej podmiotom zewnętrznym, a także rozpoczęto rozmowy na temat zbycia zbędnych aktywów jednostki dominującej przeznaczonych do sprzedaży.

Działania te w ocenie jednostki dominującej w znaczącym stopniu poprawiły sytuację RAFAKO S.A. w restrukturyzacji w procesie pozyskiwania nowego inwestora, który to proces będzie stanowił ostateczne potwierdzenie celowości kontynuowania działalności przez Grupę. Jednostka dominująca zawarła umowę z międzynarodowym doradcą finansowym, który ma za zadanie wesprzeć RAFAKO S.A. w restrukturyzacji w procesie pozyskania inwestora w zakresie m.in. analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej, opracowania strategii pozyskania inwestora, przygotowania listy potencjalnych inwestorów (w tym krajowych i międzynarodowych inwestorów branżowych) oraz na etapie realizacji transakcji w zakresie m.in. sporządzenia i negocjacji dokumentów transakcyjnych. Termin zakończenia tego procesu, wynikający z przyjętego wraz z doradcą harmonogramu, jest szacowany na koniec czerwca 2021.

Biorąc pod uwagę wszystkie opisane powyżej okoliczności, które Zarząd jednostki dominującej identyfikuje jako istotne niepewności dotyczące kontynuacji działalności Grupy w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego, Zarząd jednostki dominującej prowadzi wszelkie opisane powyżej działania, aby ryzyka te się nie ziszcily i przedstawia sprawozdanie finansowe za rok 2020 sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności.

6.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Walutami funkcjonalnymi jednostki dominującej oraz jednostek zależnych, za wyjątkiem RAFAKO Engineering Solution doo. oraz RAFAKO Hungary Kft., jest złoty polski. Walutą funkcjonalną RAFAKO Engineering Solution doo. jest dinar serbski, natomiast spółki RAFAKO Hungary Kft. forint węgierski. Pozycje sprawozdania finansowego spółek zagranicznych są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

7. Istotne zasady rachunkowości

7.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych) sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy spółkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Jednostka dominująca weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie obecnym czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że jednostka dominująca posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

7.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą spółkontroli.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

W okresach sprawozdawczych objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły wspólnych przedsięwzięć z innymi jednostkami gospodarczymi.

7.3. Udziały we wspólnych działaniach

Wspólne działania to rodzaj wspólnego ustalenia umownego, w którym strony sprawujące spółkontrolę mają prawa do aktywów netto oraz obowiązki wynikające z zobowiązań tego ustalenia. Spółkontrola to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który ma miejsce gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne związane z tą działalnością wymagają wspólnej zgody stron posiadających spółkontrolę.

Jeśli jednostka będąca częścią Grupy prowadzi działalność w ramach wspólnych działań, to Grupa jako strona tego działania ujmuje w związku z posiadaniem w nim udziału następujące pozycje:

- Aktywa, w tym swój udział w aktywach stanowiących współwłasność;
- Zobowiązania, w tym swój udział we wspólnie podjętych zobowiązaniach;
- Przychody ze sprzedaży swojego udziału w produktach wytwarzanych przez wspólne działanie;
- Swój udział w przychodach ze sprzedaży produktów wspólnego działania;
- Poniesione koszty, w tym swój udział w kosztach ponoszonych wspólnie.

Grupa rozlicza aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane ze swoimi udziałami we wspólnych działaniach zgodnie z odpowiednimi MSSF dotyczącymi poszczególnych składników aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów.

Jeżeli jednostka należąca do Grupy zawiera transakcje ze wspólnym działaniem, którego stroną jest inna jednostka nie należąca do grupy, uznaje się, że Grupa zawarła transakcję z innymi stronami wspólnego działania, a zyski i straty jakie wynikają z tej transakcji ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy tylko w zakresie dotyczącym udziału drugiej strony we wspólnym działaniu.

W przypadku gdy jednostka należąca do Grupy zawiera transakcję ze wspólnym działaniem, w którym inna jednostka należąca do Grupy jest stroną, Grupa nie ujmuje swojego udziału w zyskach i stratach do momentu odsprzedaży tych aktywów stronie trzeciej.

7.4. Wycena do wartości godziwej

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd jednostki dominującej określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych, jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

7.5. Połączenia z jednostkami gospodarczymi pod wspólną kontrolą

Połączenia z jednostkami znajdującymi się pod wspólną kontrolą, przy założeniu istnienia treści ekonomicznej transakcji, ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą przejścia zgodnie z MSSF 3.

7.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług w przychodach ze sprzedaży, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
USD	3,7584	3,7977
EUR	4,6148	4,2585
GBP	5,1327	4,9971
CHF	4,2641	3,9213
SEK	0,4598	0,4073
TRY	0,5029	0,6380

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest RSD (dinar serbski) oraz HUF (forint węgierski). Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w zysku lub stracie.

Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
RSD	0,0378	0,0362
HUF	0,0127	0,0129

7.7. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty (prawa wieczystego użytkowania)	–	–
Budynki i budowle	od 1,54 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 3,33 % do 50,00%	od 2 do 30 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 50,00%	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 14,29 % do 50,00 %	od 2 do 7 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Grupa zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak jak w przypadku gruntów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia w sposób zgodny z MSSF 15 lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do użytkowania.

Na koniec każdego roku obrotowego Grupa przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosownych korekt księgowych, mających wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Grupa dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany jako składnik rzeczowych aktywów trwałych.

7.8. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane są testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wysięgowania.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (5-10 lat) - metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

7.9. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej;
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

Założenia uwzględnione do oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne w przeprowadzonym teście na utratę wartości aktywów zostały zaprezentowane w nocie 22 i 23.

W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

7.10. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu, nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

7.11. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Dla każdej umowy zawartej 1 stycznia 2019 roku lub później Grupa podejmuje decyzję, czy umowa jest lub zawiera leasing. Leasing został zdefiniowany jako umowa lub część umowy, która przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów (bazowy składnik aktywów) na dany okres w zamian za wynagrodzenie. W tym celu analizuje się trzy podstawowe aspekty:

- czy umowa dotyczy zidentyfikowanego składnika aktywów, który albo jest wyraźnie określony w umowie lub też w sposób dorozumiany w momencie udostępnienia składnika aktywów Grupie,

- czy Grupa ma prawo do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania składnika aktywów przez cały okres użytkowania w zakresie określonym umową,
- czy Grupa ma prawo do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania.

W dacie rozpoczęcia Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania jest pierwotnie wyceniane w cenie nabycia składającej się z wartości początkowej zobowiązania z tytułu leasingu, początkowych kosztów bezpośrednich, szacunku kosztów przewidywanych w związku z demontażem bazowego składnika aktywów i opłat leasingowych zapłaconych w dacie rozpoczęcia lub przed nią, pomniejszonych o zachęty leasingowe.

Grupa amortyzuje prawa do użytkowania metodą liniową od daty rozpoczęcia do końca okresu użytkowania prawa do użytkowania lub do końca okresu leasingu lub w przypadku przymusowego wykupu lub racjonalnie pewnego skorzystania z opcji wykupu – przez okres użyteczności bazowego składnika aktywów, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. Jeśli występują ku temu przesłanki, prawa do użytkowania poddaje się testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Na dzień rozpoczęcia Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty z wykorzystaniem stopy procentowej leasingu, jeśli można ją łatwo ustalić. W przeciwnym wypadku stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

Opłaty leasingowe uwzględniane w wartości zobowiązania z tytułu leasingu składają się ze stałych opłat leasingowych, zmiennych opłat leasingowych zależnych od indeksu lub stawki, kwot oczekiwanych do zapłaty jako gwarantowana wartość końcowa, płatności z tytułu opcji wykonania kupna oraz ewentualnych kar związanych z wykorzystaniem opcji skrócenia okresu leasingu, jeśli ich wykonanie jest racjonalnie pewne.

W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu jest pomniejszane o dokonane spłaty i powiększane o naliczone odsetki. Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest aktualizowana w celu odzwierciedlenia zmian umowy oraz ponownej oceny okresu leasingu, wykonania opcji kupna, gwarantowanej wartości końcowej lub opłat leasingowych zależnych od indeksu lub stawki. Co do zasady aktualizacja wartości zobowiązania jest ujmowana jako korekta składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Grupa stosuje dopuszczone standardem praktyczne rozwiązania dotyczące leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w których bazowy składnik aktywów jest niskiej wartości. W odniesieniu do takich umów zamiast ujmować aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu, opłaty leasingowe ujmuje się w wyniku metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Grupa prezentuje prawa do użytkowania w tych samych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej, co bazowe składniki aktywów, a więc w aktywach z tytułu prawa do użytkowania.

Prawo użytkowania wieczystego gruntów jest przez Grupę oceniane jako leasing zgodnie z MSSF 16 i jako taki zostało potraktowane. Okres leasingu dla takich praw jest oceniany na ogólnych zasadach, przy czym ewentualny plan sprzedaży prawa użytkowania wieczystego nie jest traktowany jako zakończenie umowy leasingowej. W związku z tym, że Spółka stosując po raz pierwszy MSSF 16 podjęła decyzję o zastosowaniu praktycznego rozwiązania i nie oceniła ponownie umów pod kątem tego, czy są leasingiem, prawa użytkowania wieczystego nabyte przed 2019 rokiem są traktowane na dotychczasowych zasadach, a więc jako grunty w ramach rzeczowych aktywów trwałych.

Grupa jako leasingodawca

Jako leasingodawca Grupa klasyfikuje umowy jako leasing operacyjny lub finansowy. Leasing jest ujmowany jako finansowy, jeśli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym wypadku leasing jest traktowany jako operacyjny.

W przypadku subleasingu oceny dokonuje się w kontekście aktywa z tytułu prawa do użytkowania a nie bazowego składnika aktywów.

7.12. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie.

Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

W odniesieniu do wartości firmy corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości. Przeprowadzany na dzień 31 grudnia 2020 roku test nie wykazał utraty wartości firmy wykazanej w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Założenia testu na utratę wartości aktywów zostały przedstawione w nocie 23.

7.13. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt finansowy okresu.

7.14. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy składnik aktywów finansowych oraz zasadniczo całe ryzyko i korzyści z nim związane zostają przeniesione na inny podmiot.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygasł.

7.15. Aktywa finansowe

Na dzień nabycia Grupa wycenia aktywa finansowe w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów finansowych, poza kategorią aktywów wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik. Wyjątkiem od tej zasady są należności z tytułu dostaw i usług, które Grupa wycenia w ich cenie transakcyjnej w rozumieniu MSSF 15, przy czym nie dotyczy to tych pozycji należności z tytułu dostaw i usług, których termin płatności jest dłuższy niż rok i które zawierają istotny komponent finansowania zgodnie z definicją z MSSF 15.

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Grupa klasyfikuje z podziałem na:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz
- instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach. Grupa dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do kategorii na podstawie modelu biznesowego funkcjonującego w Grupa w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz wynikających z umowy przepływów pieniężnych charakterystycznych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki (i nie zostały wyznaczone w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez wynik):

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Grupa zalicza:

- pożyczki,
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (z wyłączeniem tych, dla których nie stosuje się zasad MSSF 9),
- dłużne papiery wartościowe.

Wymienione klasy aktywów finansowych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na aktywa długoterminowe i krótkoterminowe pozycjach „Pozostałe należności”, „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” oraz „Pozostałe aktywa finansowe”. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Z uwagi na nieistotne kwoty Grupa nie wyodrębnia przychodów z tytułu odsetek jako osobnej pozycji, lecz ujmuje je w przychodach finansowych.

Straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie pomniejszone o zyski z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących Grupa ujmuje w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”. Zyski i straty powstałe w związku z wyłączeniem aktywów należących do tej kategorii ze sprawozdania z sytuacji finansowej Grupa ujmuje w wyniku w pozycji „Zysk (strata) z zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie”. Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku takie zyski/straty w Grupie nie wystąpiły. Pozostałe zyski i straty z aktywów finansowych ujmowane w wyniku, w tym różnice kursowe, prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, zyski i straty z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe związane z tymi aktywami obliczane są i ujmowane w wyniku finansowym w taki sam sposób, jak ma to miejsce w przypadku aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Pozostałe zmiany wartości godziwej tych aktywów ujmowane są przez pozostałe całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody skumulowane zyski lub straty rozpoznane wcześniej w pozostałych całkowitych dochodach podlegają przeklasyfikowaniu z kapitału do wyniku.

W okresie sprawozdawczym Grupa nie posiadała aktywów finansowych kwalifikujących się do tej kategorii wyceny.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik, jeżeli nie spełnia kryteriów wyceny w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz nie jest instrumentem kapitałowym wyznaczonym w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Ponadto do tej kategorii Grupa zalicza aktywa finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez wynik ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSSF 9.

Do tej kategorii zaliczane są:

- wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”, za wyjątkiem pochodnych instrumentów zabezpieczających ujmowanych zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń,
- akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne i stowarzyszone.

Instrumenty należące do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny ujmowane są w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmują inwestycje w instrumenty kapitałowe niebędące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu ani warunkową zapłatą w ramach połączenia przedsięwzięć, w odniesieniu do których w momencie początkowego ujęcia Grupa dokonała nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w pozostałych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej tych instrumentów. Wyboru tego Spółka dokonuje indywidualnie i odrębnie w odniesieniu do poszczególnych instrumentów kapitałowych.

W tej kategorii Grupa ujmuje akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne lub stowarzyszone, wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Akcje i udziały”.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmują inwestycje w instrumenty kapitałowe niebędące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu ani warunkową zapłatą w ramach połączenia przedsięwzięć, w odniesieniu do których w momencie początkowego ujęcia Spółka dokonała nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w pozostałych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej tych instrumentów. Wyboru tego Grupa dokonuje indywidualnie i odrębnie w odniesieniu do poszczególnych instrumentów kapitałowych.

Aktywa finansowe zaliczone do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ze względu na model biznesowy i charakter przepływów z nimi związanych podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy w celu ujęcia oczekiwanych strat kredytowych, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości. Sposób dokonywania tej oceny i szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych różni się dla poszczególnych klas aktywów finansowych:

- Dla należności z tytułu dostaw i usług Grupa stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu. Szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 5 lat, z uwzględnieniem dostępnych informacji dotyczących przyszłości. W 2020 roku, w związku z identyfikacją podwyższonego ryzyka kredytowego, uwarunkowaną zarówno trudną sytuacją finansową Grupy, jak i uwzględniającą również wpływ COVID 19, jednostka dominująca dokonała szacunku odpisu w oparciu o matrycę rezerw oszacowaną na podstawie rocznej spłacalności należności od kontrahentów..
- Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Grupa wykorzystuje matrycę rezerw oszacowaną na podstawie historycznych poziomów spłacalności oraz odzysków z należności od kontrahentów. Grupa działa w kilku segmentach rynku, a jej klientami są duże podmioty działające głównie na rynku energetycznym: elektrownie, elektrociepłownie, duże zakłady przemysłowe. Ze względu na niewielkie zróżnicowanie bazy klientów Grupa nie stosuje grupowania klientów.
- W zaktualizowanej na dzień 31 grudnia 2020 roku macierzy rezerw opracowanej przez Grupę określono stałe stawki rezerw w zależności od liczby dni, o jaką dana należność z tytułu dostaw i usług jest przeterminowana:
 - 2,1%, jeżeli należność nie jest przeterminowana lub jest przeterminowana poniżej 30 dni,
 - 33,08%, jeżeli jest przeterminowana powyżej 30 dni a mniej niż 90 dni,
 - 46,51%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 90 dni, lecz mniej niż 180dni,
 - 67,58%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 180 dni, lecz mniej niż 360 dni,
 - 99,67%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 360 dni.

Odrębnie ujmowane są 100 procentowe odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w przypadkach:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu.

Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności. Polityka w zakresie szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych jest stosowana wg takich samych zasad w odniesieniu do podmiotów powiązanych, jak i pozostałych.

- W odniesieniu do pozostałych klas aktywów, w przypadku instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, Grupa zakłada ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego od momentu jego początkowego ujęcia był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu.

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisu z tytułu utraty wartości. Przesłanki mogą obejmować m.in. zmiany ratingu dłużnika, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej wykorzystuje się poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora.

Grupa uwzględniła informacje dotyczące przyszłości w stosowanych parametrach modelu szacowania strat oczekiwanych poprzez kalkulację parametrów prawdopodobieństwa niewypłacalności w oparciu o bieżące kwotowania rynkowe.

Grupa przyjęła, że znaczy wzrost ryzyka następuje, kiedy przeterminowanie płatności przekracza 90 dni lub kiedy nastąpiły zmiany ratingu dłużnika lub poważne problemy finansowe dłużnika.

Grupa przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, kiedy przeterminowanie wynosi 180 dni lub kiedy dłużnik ogłosił upadłość.

7.16. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Na dzień nabycia Spółka wycenia zobowiązania finansowe w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej otrzymanej kwoty. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza kategorią zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w wyniku finansowym w działalności finansowej.

7.17. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwale sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą. Stosowne ujawnienia zostały zaprezentowane w notce 21 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSSF 9, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

Aktywa trwale i grupy aktywów netto zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się według niższej spośród ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty niezbędne do poniesienia w celu dokonania sprzedaży. Aktywa trwale i grupy aktywów netto klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, nie zaś poprzez ich dalsze wykorzystanie. Warunek ten uznaje się za spełniony tylko wówczas, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, zaś składnik aktywów lub grupa aktywów netto przeznaczona do zbycia są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie. Kierownictwo musi być zobowiązane do sprzedaży, która musi zostać sfinalizowana w ciągu roku od daty zaklasyfikowania.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów, przychody i koszty z działalności zaniechanej wykazuje się oddzielnie od przychodów i kosztów z działalności kontynuowanej, na poziomie zysku po opodatkowaniu, nawet jeżeli Grupa zachowuje po sprzedaży udziały niekontrolujące w jednostce zależnej. Dotyczący działalności zaniechanej zysk lub stratę (po opodatkowaniu) wykazuje się oddzielnie w jednej kwocie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rzeczowe aktywa trwale oraz wartości niematerialne sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie są amortyzowane.

7.18. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa finansowe, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania finansowe – gdy ich wartość jest ujemna.

Mając na uwadze charakter zabezpieczeń oraz powiązanie z transakcjami zabezpieczanymi, pomimo braku zasad rachunkowości zabezpieczeń, wynik na realizacji oraz wycenie pochodnych instrumentów finansowych stanowiących ekonomiczne zabezpieczenie transakcji zakupu i sprzedaży oraz nie mający charakteru spekulacyjnego, koryguje odpowiednio przychody ze sprzedaży lub koszt własny sprzedanych produktów.

Grupa nie posiada instrumentów finansowych zabezpieczających.

7.19. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozycji zapasów dotyczące pozycji, które co do zasady nie są wzajemnie wymienne, oraz dóbr i usług wytworzonych i przeznaczonych do realizacji konkretnych przedsięwzięć ustala się z zastosowaniem metody szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

Zużycie pozostałych materiałów jest ujmowane w koszcie wytworzenia wg metody FIFO.

Zapasy są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

7.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

7.21. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Spółki. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmuje się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

7.22. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

7.23. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku naliczania odpisu oraz w wyniku rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej.

7.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania (za wyjątkiem zobowiązań podatkowych) spełniają definicję zobowiązania finansowego zawartą w MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”.

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania wycenia się w cenie nabycia, tj. w wartości godziwej otrzymanej zapłaty. Wartość ta określana jest na podstawie ceny transakcji lub (w przypadku braku możliwości określenia tej ceny) zdyskontowanej sumy wszystkich przyszłych uiszczonych płatności.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe, z wyjątkiem zobowiązań przeznaczonych do obrotu i instrumentów pochodnych będących zobowiązaniami, wycenia się, co do zasady, w zamortyzowanym koszcie, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne będące zobowiązaniami wycenia się w wartości godziwej.

Zaliczki otrzymane od kontrahentów na poczet realizacji usług prezentowane są w sprawozdaniu finansowym w pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – zobowiązania z tytułu umowy.

7.25. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/ rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami jednostki dokonują również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów i uznaje koszty z tych tytułów na bazie memoriałowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Grupa ujmuje rezerwę z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, odpisów na ZFŚS i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne, odprawy rentowe oraz odpisy na ZFŚS są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Wycena aktuarialna świadczeń długo- i krótkoterminowych dokonywana jest nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

7.26. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana w pasywach w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

7.27. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży stanowią wyłącznie przychody z umów z klientami objęte zakresem MSSF 15. Sposób ujmowania przychodów ze sprzedaży w sprawozdaniu finansowym Grupy, w tym zarówno wartość, jak i moment rozpoznania przychodów, określa pięcioletni model obejmujący następujące kroki:

- identyfikacja umowy z klientem,
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
- określenie ceny transakcyjnej,
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu.

Identyfikacja umowy z klientem

Grupa ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Grupy); oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi.

Dobro lub usługa są wyodrębnione, jeżeli spełniają oba następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne oraz
- obowiązek Grupy do przekazania dobra lub usługi klientowi można wyodrębnić spośród innych obowiązków określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniami Grupy będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa szacuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując metodę wartości najbardziej prawdopodobnej, stanowiącej pojedynczą, najbardziej prawdopodobną kwotę z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Metoda ta najlepiej pozwala przewidzieć kwotę wynagrodzenia zmiennego, ponieważ spółka korzysta z postanowień umownych oraz posiada doświadczenie w realizacji podobnych umów.

Grupa zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi wyksięgowanie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w miarę, jak stopniowo spada niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Grupa analizuje dane rynkowe wpływające np. na wysokość wskaźnika indeksacji ceny, spółka weryfikuje na podstawie obserwowalnych w trakcie procesu produkcyjnego danych wskazujących na poziom rozliczenia z klientem z tytułu wagi wyrobów oraz na bieżąco ocenia ryzyko wystąpienia kar umownych.

Grupa przeważnie spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w trakcie świadczenia usługi poprzez dostarczanie klientowi składnika aktywów, nad którym sprawuje on kontrolę w trakcie jego powstawania lub ulepszania. Warunki płatności są negocjowane indywidualnie dla każdej umowy. Zwykle płatności stają się wymagalne w terminie nie dłuższym niż 60 dni.

W przypadku, kiedy umowa zawiera istotny komponent finansowania, Spółka koryguje przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia umownego o efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Istotny element finansowania występuje, gdy w umowie zostaną określone terminy płatności dłuższe niż rok. Grupa stosuje rozwiązanie praktyczne, zgodnie z którym korekty o wpływ istotnego komponentu finansowania nie dokonuje w przypadku umów przewidujących terminy płatności krótsze niż 1 rok.

Grupa nie ujmuje zobowiązania do zwrotu wynagrodzenia.

Gwarancje udzielone przez Grupę na sprzedane produkty/usługi ujmowane są zgodnie z MSR 37, ponieważ ich warunki odzwierciedlają wyłącznie zapewnienie, że produkty/usługi dostarczane przez Grupę będą działać zgodnie z zamierzeniem stron, wyrażonym w ustalonej specyfikacji.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży wyznaczonej w drodze powiększenia oczekiwanych kosztów o marżę kontraktu.

Ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu

Grupa ujmuje przychody w momencie wypełniania lub w trakcie wypełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi.

- a) przychody z tytułu sprzedaży produktów i świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji wg metody opartej na nakładach poniesionych na realizację umowy.
- b) przychody ze sprzedaży towarów rozpoznawane są w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Klient uzyskuje kontrolę nad towarem w chwili odbioru towaru lub dostarczenia towaru do miejsca przeznaczenia, zależnie od zapisów kontraktowych dotyczących warunków dostawy.

Grupa ujmuje przychody w miarę upływu czasu, ponieważ:

- a) w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient oraz
- b) w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Grupy, której przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Grupa ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Grupa aktywuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy pod warunkiem, że spodziewa się, że te koszty odzyska. Koszty, które według przewidywań Spółki nie zostaną odzyskane ujmowane są jako koszt okresu, w którym zostały poniesione. Do kosztów podlegających aktywowaniu Grupa zalicza prowizje wypłacane wyłącznie w związku z doprowadzeniem do zawarcia umowy. Aktywowane koszty prezentowane są w rozliczeniach międzyokresowych i podlegają amortyzacji metodą liniową w przewidywanym okresie realizacji umowy.

7.28. Podatki

7.28.1. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Grupę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczaną z kapitałem własnym.

7.28.1.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

7.28.1.2. Podatek odroczonego

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej podatek odroczonego jest tworzony w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczonego ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczonego powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

7.28.2. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu w sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

7.28.3. Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

Jeżeli w ocenie Spółek Grupy jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Spółka określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Spółka stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Spółka odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych.

Spółka odzwierciedla ten efekt za pomocą najlepszej z następujących metod:

- Spółka określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników,
- Spółka ujmuje wartość oczekiwaną - jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników,
- Spółka stosuje podejście „all-or-nothing”.

7.29. Zysk/(strata) netto na jedną akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji jednostki dominującej w danym okresie sprawozdawczym. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują rozwadniające potencjalne akcje zwykłe.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)

W 2020 roku Grupa nie wprowadziła istotnych zmian w przyjętych zasadach rachunkowości, w porównaniu do zasad zastosowanych w poprzednim roku obrotowym, które wywierałyby wpływ na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik finansowy Grupy.

W 2020 roku Grupa wprowadziła zmiany w prezentacji części danych zawartych w podstawowych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, w porównaniu do prezentacji zastosowanej w poprzednim roku obrotowym.

Zmiany te wynikają z zastosowania wytycznych wynikających z taksonomii ESMA, mającej zastosowanie do znakowania pozycji zawartych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, po to aby można sporządzić je zgodnie z wymogami ESEF.

W procesie implementacji ESEF do skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonano ponownej oceny polityki i stwierdzono że część zmian spowoduje, że informacje zawarte w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych będą bardziej przydatne tj. czytelne, wewnętrznie spójne, odzwierciedlające transakcje/salda występujące w Grupie oraz bardziej porównywalne na tle innych podobnych podmiotów notowanych na giełdzie papierów wartościowych.

8.1. Korekta prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych

Emitenci, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Unii Europejskiej, mają obowiązek sporządzania raportów rocznych w jednolitym europejskim formacie raportowania (ang. european single electronic format - ESEF) za lata obrotowe rozpoczynające się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Na mocy Dyrektywy 2004/109/WE (Transparency), która w art. 4 ust. 7 nałożyła na Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) obowiązek opracowania projektu standardów regulacyjnych w celu określenia elektronicznego formatu sprawozdawczości, w dniu 29 maja 2019 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowano Rozporządzenie nr 2019/815 z dnia 17 grudnia 2018 r. uzupełniające dyrektywę 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących specyfikacji jednolitego elektronicznego formatu raportowania (dalej: ESEF).

W tym celu Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) opublikował zestaw elektronicznych plików XBRL, które stały się podstawą raportowania w w/w standardzie.

Udostępnione w tym celu pliki taksonomii ESMA są zgodne z wymogami Regulacyjnego Standardu Technicznego, który stanowi formalną podstawę dla raportowania według jednolitego europejskiego formatu sprawozdawczego (ESEF).

Na podstawie w/w regulacji Grupa została zobowiązana przez wymogi ESEF do rozszerzenia zakresu publikowanego skonsolidowanego sprawozdania rocznego o informacje w standardzie XBRL.

Proces ten został przeprowadzony przy użyciu znaczników XBRL wybranych z udostępnionej taksonomii ESMA, spośród których dokonano wyboru definicji i pojęć księgowych występujących w Grupie Kapitałowej i umieszczono je w podstawowych skonsolidowanych sprawozdaniach Grupy, składających się na sprawozdanie roczne.

Ponieważ taksonomia ESEF opiera się na taksonomii MSSF zapewniającej emitentom hierarchiczną strukturę, którą można wykorzystać do klasyfikacji informacji finansowych, Grupa przeprowadziła proces tagowania pozycji podstawowych skonsolidowanych sprawozdań finansowych w taki sposób aby przy opracowaniu raportu skonsolidowanego w języku XBRL za 2020 rok, w jak największym stopniu wykorzystać modelową taksonomię ESMY, której jednym z celów jest standaryzacja w prezentacji informacji zawartych w sprawozdaniach.

W procesie implementacji ESEF do skonsolidowanego sprawozdania finansowego powstała konieczność wprowadzenia zmian w prezentacji części pozycji w podstawowych sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej, za okres bieżący jak również za okres porównywalny (ujęcie retrospektywne).

W ocenie Grupy przedmiotowe zmiany przyczyniły się do tego, że informacje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są bardziej przydatne, wewnętrznie spójne i czytelne (jak wymaga tego MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości).

Dokładny opis wprowadzonych przekształceń został zaprezentowany poniżej.

8.2. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy

Przekształcenia danych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zostały dokonane w niżej wymienionym zakresie:

- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych kosztów, odpowiednio do długo- i krótkoterminowych należności,
- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych przychodów, odpowiednio do długo- i krótkoterminowych zobowiązań,
- zmiana prezentacji kapitałów Spółki poprzez przesunięcie wypracowanych zatrzymanych zysków z kapitału zapasowego (dotychczas kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem) do pozycji „Zysków zatrzymanych”,
- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych do długo- i krótkoterminowych rezerw,
- rezygnacja z oddzielnej prezentacji i przesunięcie długo- i krótkoterminowych zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych do pozycji długo- i krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań.

Szczegółowe dane w zakresie przekształceń w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, zamieszczono poniżej.

Przy prezentacji przekształceń skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zaprezentowano dodatkowo dane na początek okresu porównywalnego tj. na 1 stycznia 2019 roku, ponieważ zmiany te są istotne dla danych prezentowanych za 2019 rok.

	31 grudnia 2019	Przekształcenie danych (wg wytycznych ESMA)	31 grudnia 2019 przekształcone	1 stycznia 2019 roku przekształcone
AKTYWA TRWAŁE				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	77 780	4 866	82 646	46 139
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 866	(4 866)	–	–
AKTYWA OBROTOWE				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	607 964	21 330	629 294	551 984
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	21 330)	(21 330)	–	–

	31 grudnia 2019	Przekształcenie danych (wg wytycznych ESMA)	31 grudnia 2019 przekształcone	1 stycznia 2019 roku przekształcone
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zapasowy	215 219	(215 219)	–	–
Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	(524 686)	215 219	(309 467)	168 905
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE				
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	29 480	(29 480)	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe	20 595	5	20 600	13 105
Pozostałe rezerwy długoterminowe	36 357	29 475	65 832	53 819
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE				
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe	23 324	(26 324)	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	628 655	45 300	673 985	391 157
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	47 121	2 465	49 586	17 774
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	21 471	(21 471)	–	–

8.3. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z przepływów pieniężnych Grupy

Porównywalne dane finansowe w pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych na dzień 1 stycznia 2020 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2019, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	Zmiana stanu należności handlowych i pozostałych należności	Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	Prowizje bankowe	Odsetki zapłacone
Przed korektą	(113 100)	288 916	37 908	(1 052)	(3 546)
Zapłacone prowizje	–	–	–	1 052	(1 052)
Rozliczenia międzyokresowe	(1 012)	–	1 012	–	–
Zmiana stanu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych	–	(5 726)	5 726	–	–
Po korekcie	(114 112)	283 190	44 646	–	(4 598)

8.4. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym Grupy

Porównywalne dane finansowe w pozycjach skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym na dzień 1 stycznia 2020 roku oraz 1 stycznia 2019 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym za rok 2019, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	Kapitał podstawowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	Kapitał własny
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2020 roku	254 864	165 119	215 219	(272)	(524 686)	110 244
Wyniki z lat ubiegłych Grupy ujmowane jako kapitał tworzony zgodnie ze statutem	–	–	(215 219)	–	215 219	–
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2020 roku (przekształcony)	254 864	165 119	–	(272)	(309 467)	110 244
	Kapitał podstawowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	Kapitał własny
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2019 roku	254 864	165 119	191 580	(73)	(22 675)	588 815
Wyniki z lat ubiegłych Grupy ujmowane jako kapitał tworzony zgodnie ze statutem	–	–	(191 580)	–	191 580	–
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcony)	254 864	165 119		(73)	168 905	588 815

8.5. Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 2020 roku

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 stycznia 2020 roku oraz ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy:

- Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Zmiana dotyczy definicji przedsięwzięcia i obejmuje przede wszystkim następujące kwestie:

- precyzuje, że przejęty zespół aktywów i działań, aby być traktowanym jako przedsięwzięcie, musi obejmować również wkład i istotne procesy, które wspólnie w istotny sposób uczestniczyć będą w wypracowaniu zwrotu,
- zawęża definicję zwrotu, a tym samym również przedsięwzięcia, skupiając się na dobrach i usługach dostarczanych odbiorcom, usuwając z definicji odniesienie do zwrotu w formie obniżenia kosztów,
- dodaje wytyczne i przykłady ilustrujące w celu ułatwienia dokonywania oceny, czy w ramach połączenia został przejęty istotny proces,

- pomija dokonywanie oceny, czy istnieje możliwość zastąpienia brakujących wkładu lub procesu i kontynuowania operowania przedsięwzięciem w celu uzyskiwania zwrotu oraz
- dodaje opcjonalną możliwość przeprowadzenia uproszczonej oceny, mającej na celu wykluczenie, że przejęty zestaw działań i aktywów jest przedsięwzięciem.

Zmiana obowiązuje dla połączeń przedsięwzięć dla których dzień przejęcia przypada w ciągu pierwszego rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później oraz dla transakcji nabycia aktywów, które wystąpiły w tym okresie sprawozdawczym lub później. W związku z tym zmiana nie wpłynęła na dane wykazywane w dotychczasowych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy. W 2020 roku Grupa nie dokonywała transakcji objętych zakresem MSSF 3, stąd zmiana nie miała wpływu również na dane za rok bieżący.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Zmiana polega na wprowadzeniu nowej definicji pojęcia „istotny” (w odniesieniu do pominięcia lub zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym). Dotychczasowa definicja zawarta w MSR 1 i MSR 8 różniła się od zawartej w Założeniach Konceptyjnych Sprawozdawczości Finansowej, co mogło powodować trudności w dokonywaniu osądów przez jednostki sporządzające sprawozdania finansowe. Zmiana spowoduje ujednoczenie definicji we wszystkich obowiązujących MSR i MSSF.

Zmiany nie wpłynęły na sprawozdania finansowe Grupy, ponieważ dotychczas dokonywane osądy w zakresie istotności były zbieżne z tymi, jakie byłyby dokonywane przy zastosowaniu nowej definicji.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

- Zmiany odniesień do Założeń koncepcyjnych w MSSF

Rada przygotowała nową wersję założeń koncepcyjnych sprawozdawczości finansowej. Dla spójności zostały zatem odpowiednio dostosowane referencje do założeń koncepcyjnych zamieszczone w poszczególnych standardach.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później i nie wpłynęły na skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy.

- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7

Rada MSR wprowadziła zmiany do zasad rachunkowości zabezpieczeń w związku z planowaną reformą referencyjnych stóp procentowych (WIBOR, LIBOR itd.). Stopy te są często pozycją zabezpieczaną, na przykład w przypadku zabezpieczenia instrumentem IRS. Planowane zastąpienie dotychczasowych stóp nowymi stopami referencyjnymi budziło wątpliwości, co do tego, czy planowana transakcja jest nadal wysoce prawdopodobna, czy nadal oczekuje się przyszłych zabezpieczanych przepływów lub czy istnieje powiązanie ekonomiczne między pozycją zabezpieczaną i zabezpieczającą. Zmiana do standardów określiła, że należy w szacunkach przyjąć, że zmiana stóp referencyjnych miałyby nie nastąpić i dlatego nie będzie ona miała wpływu na spełnienie wymogów rachunkowości zabezpieczeń.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później. W związku z tym, że Grupa nie stosuje instrumentów pochodnych opartych na stopach procentowych, zmiana nie ma wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

9. Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską

9.1. Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

9.2. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2020 roku. Lista obejmuje również zmiany, standardy i interpretacje opublikowane ale niez zaakceptowane jeszcze przez Unię Europejską.

- Nowy MSSF 17 „Insurance Contracts”

Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4.

Spółka szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej.

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Rada MSR doprecyzowała zasady klasyfikacji zobowiązań do długo- lub krótkoterminowych przede wszystkim w dwóch aspektach:

- doprecyzowano, że klasyfikacja jest zależna od praw jakie posiada jednostka na dzień bilansowy,
- intencje kierownictwa w odniesieniu do przyspieszenia lub opóźnienia płatności zobowiązania nie są brane pod uwagę.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później. W związku z tym, że Grupa stosuje już zasady spójne ze zmienionym standardem, zmiany nie będą miały wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe.

- Zmiany MSSF 1, MSSF 9, przykłady do MSSF 16, MSR 41 w ramach Annual Improvements 2018 – 2020:

- MSSF 1: dodatkowe zwolnienie dotyczące ustalania skumulowanych różnic kursowych z konsolidacji;
- MSSF 9: (1) przy teście 10% dokonywanym w celu stwierdzenia, czy modyfikacja powinna skutkować usunięciem zobowiązania, należy uwzględnić tylko opłaty, które są wymieniane między dłużnikiem a wierzycielem; (2) doprecyzowano, że opłaty poniesione w przypadku usunięcia zobowiązania są ujmowane w wyniku, a w przypadku, gdy zobowiązanie nie jest usunięte, należy je odnieść na wartość zobowiązania;
- MSSF 16: z przykładu 13 usunięto kwestię zachęty od leasingodawcy w postaci pokrycia kosztów fit-outów poniesionych przez leasingobiorcę, która budziła wątpliwości interpretacyjne;
- MSR 41: wykreślono zakaz ujmowania przepływów podatkowych w wycenie aktywów biologicznych.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później. Grupa szacuje, że powyższe zmiany nie wpłyną na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiana MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”

Doprecyzowano, że produkcja przeprowadzana w ramach testów środka trwałego przed rozpoczęciem użytkowania środka trwałego powinna być ujmowana jako (1) zapas zgodnie z MSR 2 i (2) przychód, gdy nastąpi jego sprzedaż. Grupa szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdania finansowe. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”

Doprecyzowano, że koszty wypełnienia umów rodzących obciążenia obejmują koszty przyrostowe (np. koszty pracy) i alokowaną część innych kosztów bezpośrednio związanych z kosztem wypełnienia, np. amortyzację. Grupa szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ do tej pory nie zidentyfikowała umów rodzących obciążenia.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Doprecyzowano odniesienia do definicji zobowiązań zawartych w założeniach koncepcyjnych i definicji zobowiązań warunkowych z MSR 37. Grupa szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSSF 16 „Leasing”

W związku z pandemią COVID-19 Rada MSR wprowadziła uproszczenie zezwalające na nieocenianie, czy zmienione przyszłe przepływy wynikające z ulg otrzymanych od leasingodawców, spełniających warunki określone w standardzie, są „zmianą leasingu” w myśl MSSF 16. W związku z tym, że Grupa nie otrzymała ulg wskazanych w standardzie, Grupa nie będzie stosować uproszczenia, zatem zmiana nie wpłynie na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 czerwca 2020 roku (z możliwością wcześniejszego stosowania).

- Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4, MSSF 16

W związku z planowaną reformą referencyjnych stóp procentowych (WIBOR, LIBOR itd.) Rada MSR wprowadziła kolejne zmiany do zasad rachunkowości instrumentów finansowych:

- w przypadku wyceny w zamortyzowanym koszcie zmiany szacowanych przepływów wynikające bezpośrednio z reformy IBOR będą traktowane tak, jak zmiana zmiennej stopy procentowej, a więc bez ujęcia wyniku,
- nie będzie konieczności zakończenia powiązania zabezpieczającego, jeżeli jedyną zmianą są skutki reformy IBOR, a pozostałe kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń są spełnione; zmiana reguluje, jak należy uwzględnić alternatywną stopę w powiązaniu zabezpieczającym,
- jednostka będzie zobligowana ujawnić informacje o ryzykach wynikających z reformy oraz o tym, jak zarządza przejściem na alternatywne stopy referencyjne.

Grupa nie zakończyła jeszcze szacowania wpływu zmiany na jej sprawozdania finansowe. Reforma IBOR dotyczy przede wszystkim umowy kredytowej aktywnej na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

10. Aktywa i zobowiązania z tytułu umowy

Stany aktywów i zobowiązań z tytułu umowy na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu umowy brutto	209 745	271 202
Odpisy aktualizujące wartość aktywów z tytułu umowy (-)	(1 730)	(1 415)
Aktywa z tytułu umowy	208 015	269 787
Zobowiązania z tytułu umowy	216 116	251 625

Aktywa z tytułu umowy podlegają regulacjom MSSF 9 w zakresie szacowania strat z tytułu utraty wartości.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSSF 15 na dzień 31 grudnia 2020 roku i na dzień 31 grudnia 2019 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Kwota przychodów początkowo ustalona w umowie	7 407 394	7 971 771
Zmiana przychodów z umowy, w tym:	(26 551)	42 339
- zmiana przychodów z tytułu kar umownych i rezerw na kary	(81 876)	(15 337)
Łączna kwota przychodów z umowy	7 380 843	8 014 110
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	6 286 676	5 673 184
Koszty pozostające do realizacji umowy	1 054 442	2 125 054
Szacunkowe łączne koszty umowy	7 341 118	7 798 238
Szacunkowe łączne wyniki z umów, w tym:	39 725	215 872
zyski	334 224	431 683
straty (-)	(294 499)	(215 810)

Aktywa (zobowiązania) z tytułu umowy prezentuje poniższa tabela:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stan otrzymanych zaliczek na dzień bilansowy	125 660	177 222
Kwota zaliczek możliwa do kompensaty z należnościami z tytułu umów o usługę	39 090	29 987
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	6 324 563	5 712 182
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	277 548	303 598
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	(294 521)	(215 810)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	6 307 589	5 799 970
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	6 188 298	5 605 335
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	119 291	194 635
aktywa z tytułu umowy pomniejszone o zaliczki możliwe do kompensaty	209 745	271 202
zobowiązania z tytułu umowy	129 546	106 554

Grupa dokonała analizy zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy oraz czynników będących przyczynami tych zmian w 2020 oraz 2019 roku. Szczegółowy opis wpływu zmian szacunków na kluczowych kontraktach realizowanych przez Grupę został zawarty w sprawozdaniu z działalności Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku (nota 3.5).

Najważniejsze przyczyny zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy w okresie sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele:

Aktywa z tytułu umowy:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu umowy na początek okresu	269 788	381 352
Przychody odniesione w okresie sprawozdawczym na aktywa z tytułu umowy	100 244	121 220
Łączne korekty przychodów odniesione na aktywa z tytułu umowy	34 238	50 298
Zmiany odpisów aktualizujących aktywa z tytułu umowy	(608)	325
Przeklasyfikowanie do należności z tytułu dostaw i usług (-)	(195 647)	(283 407)
Aktywa z tytułu umowy na koniec okresu	208 015	269 788

Zobowiązania z tytułu umowy:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Zobowiązania z tytułu umowy na początek okresu	251 625	173 499
Zobowiązania do wykonania świadczenia ujęte w okresie sprawozdawczym jako zobowiązania z tytułu umowy	71 067	59 286
Zmiana stanu zaliczek	(56 336)	42 656
Łączne korekty przychodów odniesione na zobowiązania z tytułu umowy	4 387	1 917
Rozpoznanie przychodu ujętego w saldzie zobowiązań z tytułu umowy na początek okresu (-)	(54 627)	(25 733)
Zobowiązania z tytułu umowy na koniec okresu	216 116	251 625

Ujawnienia dotyczące aktywowanych kosztów doprowadzenia do zawarcia i wykonania umów Spółka prezentuje w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe” (nota 28).

10.1. Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę

10.1.1. Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA Bloku”. Ostateczny podział prac w ramach Konsorcjum został ustalony w dniu 4 sierpnia 2013 roku na podstawie zmian wprowadzonych do umowy konsorcjum, które dotyczyły przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (tym samym dla spółki Mostostal Warszawa pozostało 0,01%) oraz zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. Kontrakt na budowę bloku energetycznego Jaworzno III został zawarty w dniu 17 kwietnia 2014 roku. Aktualna wartość kontraktu (po podpisaniu aneksu nr 8) wynosi 4 547 milionów złotych netto. To największy wartościowo kontrakt realizowany dotychczas przez spółkę RAFAKO S.A. W wyniku zakończenia ruchu próbnego, który potwierdził spełnienie przez blok wymagań kontraktowych 13 listopada 2020 roku, blok został przekazany do eksploatacji. Jednostka pracuje w krajowym systemie elektroenergetycznym. Kontrakt wszedł w fazę okresu gwarancji, w trakcie którego w terminie do 12 miesięcy od przejęcia bloku do eksploatacji mają nastąpić końcowe pomiary gwarantowanych parametrów technicznych.

W okresie gwarancyjnym nastąpi przekazanie zamawiającemu dokumentacji powykonawczej i zafakturowanie ostatniego kamienia milowego zgodnie z harmonogramem rzeczowo – finansowym kontraktu.

W dniu 19 grudnia 2019 roku został podpisany z Zamawiającym aneks nr 7 do kontraktu. Uzgodniono, że w ramach kontraktu zostaną wykonane dodatkowe zadania, m.in. iż. zostanie dostarczona dodatkowa warstwa katalizatora i instalacji dozowania addytywu do instalacji odsiarczania spalin w celu redukcji emisji rtęci oraz zostanie zwiększone pole paliwowe, umożliwiające spalanie szerszego asortymentu węgla. Dodatkowo Konsorcjum po oddaniu bloku do eksploatacji przeprowadzi działania optymalizacyjne mające na celu weryfikację spełnienia przez blok zmienionych parametrów technicznych.

Wdrożenie powyższych zmian pozytywnie wpłynie na parametry techniczno-środowiskowe bloku, jak również umożliwi optymalizację kosztową w trakcie jego eksploatacji. Dodatkowo, dzięki rozszerzeniu zakresu prac możliwe będzie obniżenie poziomu emisji przez przedmiot Kontraktu szkodliwych substancji do środowiska, a rozszerzone pole paliwowe umożliwi Grupie TAURON większą elastyczność kontraktacji węgla. Na podstawie aneksu cena netto określona w Kontrakcie została zwiększona o kwotę 52 308 355,89 złotych, a termin na podpisanie protokołu przekazania bloku do Eksploatacji wyznaczono w terminie do dnia 31 stycznia 2020 roku.

Podczas ostatniej fazy testów bloku nastąpił szereg zdarzeń o charakterze obiektywnym mających wpływ na termin przekazania bloku Zamawiającemu. Po odłączeniu bloku, które miało miejsce iż. z powodu nadzwyczajnych okoliczności pogodowych stwierdzono, że nastąpiło niemożliwe do przewidzenia zdarzenie polegające na uszkodzeniu jednego z elementów kotła. W dniu 4 maja 2020 roku RAFAKO S.A., E003B7 Sp. z o.o. i zamawiający zawarli porozumienie o współpracy w zakresie diagnozowania przyczyn i usuwania skutków zdarzenia odnośnie kontynuowania prac zmierzających do przekazania bloku Zamawiającemu.

W dniu 10 czerwca 2020 roku podpisano aneks nr 8 do kontraktu głównego, w którym określono zasady wykonywania przez Wykonawcę prac dodatkowych oraz uregulowano w nim podstawowe kwestie, tj. zwiększenie wartości kontraktu o 9,9 miliona złotych netto uwzględniające prace dodatkowe, zmianę terminu oddania bloku do eksploatacji, zaktualizowano harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględniający zmianę terminów realizacji poszczególnych kamieni milowych oraz przeniesiono prawa własności wyspy turbinowej.

Nowy harmonogram płatności poprawił płynność finansową spółki zależnej, w tym możliwość regulacji zobowiązań wobec podwykonawców w związku z koniecznością przedłużenia prac na kontrakcie.

W dniu 13 listopada 2020 roku zakończony został rozruch próbny, który potwierdził spełnienie przez blok wymagań kontraktowych, a strony dokonały odbioru bloku, który został przekazany do eksploatacji. Jednostka pracuje w krajowym systemie elektroenergetycznym.

W tym samym dniu, Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., E003B7 sp. z o.o. (spółka w 100 proc. kontrolowana przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji) oraz RAFAKO S.A. w restrukturyzacji działając za zgodą nadzorcy układu w uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym jednostki dominującej podpisali umowę, która jest wynikiem mediacji prowadzonych przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej RP i która reguluje w szczególności następujące kwestie:

1. Strony, tj. RAFAKO S.A w restrukturyzacji i Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., zrzekły się wzajemnych ekwiwalentnych roszczeń wynikających z realizacji kontraktu, które powstały do dnia zawarcia umowy, z wyjątkiem roszczeń Spółki za prace wykonane zgodnie z Kontraktem oraz roszczeń NJGT z tytułu rękojmi bądź gwarancji i roszczeń regresowych wobec RAFAKO S.A w restrukturyzacji z tytułu zapłaty roszczeń dalszych podwykonawców.
2. RAFAKO S.A w restrukturyzacji wydłużyła gwarancję techniczną na część wysokociśnieniową kotła o 6 miesięcy (do 36 miesięcy) oraz udzieliła praw do korzystania z programów komputerowych (licencji), które nie są objęte Kontraktem. Jednocześnie Spółka zrealizuje dodatkowe świadczenia, w tym wykona prace optymalizujące funkcjonowanie bloku, których efektem będzie między innymi zmniejszenie minimum technicznego bloku z 40 proc. do 37 proc.

Wejście w życie umowy nastąpi po spełnieniu warunków zawieszających, wśród których kluczowymi są:

1. podpisanie przez Spółkę oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. protokołu przejęcia bloku w Elektrowni Jaworzno do eksploatacji do 15 listopada 2020 roku- (warunek został spełniony),
2. przedstawienie przez RAFAKO S.A w restrukturyzacji porozumienia w formie promesy z instytucjami finansowymi, tj. Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A., mBank S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego dotyczącego sposobu pozyskania środków finansowych, które są niezbędne do zakończenia należytej realizacji kontraktu-(warunek został spełniony).

Umowa została skierowana do właściwego sądu powszechnego z wnioskiem o jej zatwierdzenie przez sąd. Po prawomocnym zatwierdzeniu przez sąd, umowa zyskuje moc prawną umowy sądowej.

Dodatkowo, Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. i RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarli 13 listopada 2020 roku, za zgodą nadzorcy układu w uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym, aneks nr 9 do kontraktu, który sankcjonuje określoną umową uzgodnienia stron w zakresie dodatkowych świadczeń niepieniężnych RAFAKO S.A. w restrukturyzacji, w tym m.in. terminy ich wykonania oraz powiązane z nimi terminy płatności.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów złotych; w tym zaprojektowanie tzw. Wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie realizowana była w latach 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej wartości 587,5 miliona złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów. W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, RAFAKO S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o.o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową. W sprawozdaniu jednostkowym nie są ujmowane przychody i koszty dotyczące części realizowanej przez spółkę celową E003B7 Sp. z o.o. – ta część jest prezentowana w jednostkowym sprawozdaniu E003B7 Sp. z o.o. oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO.

RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. jest dokonywana przez spółkę celową.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Jaworzno

Przychody całkowite kontraktu w 2020 roku zwiększyły się o 83,7 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite kontraktu wzrosły o 127,8 mln złotych. Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy realizacji kontraktu Jaworzno, uwzględniający zmianę stopnia realizacji kontraktu za okres 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 27,9 miliona złotych (minus 50,7 mln zł z uwzględnieniem rezerwy na naprawy gwarancyjne).

W okresie porównawczym w 2019 roku przychody całkowite kontraktu wzrosły o 66,2 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite wzrosły o 262,5 mln złotych. Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy realizacji kontraktu Jaworzno za okres 12 miesięcy 2019 roku wyniósł minus 154,8 miliona złotych (minus 155,3 mln złotych z uwzględnieniem rezerwy na naprawy gwarancyjne).

10.1.2. Projekt Wilno

Dnia 29 września 2016 roku jednostka dominująca zawarła umowę z JSC "VILNIAUS KOGENERACINĖ JĖGAINĖ", której przedmiotem jest budowa części bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem, składającego się z kotłów ze złożem fluidalnym, instalacji składowania i podawania biopaliwa oraz systemu oczyszczania spalin. Wartość podpisanej umowy wraz z aneksami wynosi 149 milionów EUR netto. Jednostka dominująca oszacowała roszczenia z tytułu nadzwyczajnego wzrostu cen w trakcie realizacji Projektu Wilno, robót wykraczających, zdaniem RAFAKO S.A., poza zakres projektu oraz niezawinionego przez jednostkę dominującą wydłużonego terminu realizacji projektu.

Dnia 10 lipca 2020 roku jednostka dominująca złożyła wniosek do arbitrażu w Sztokholmie (SCC) o arbitraż w zakresie uznania roszczeń terminowych i kwotowych złożonych przez RAFAKO S.A. do zamawiającego. Zamawiający złożył wstępną odpowiedź na złożony wniosek. Strony oczekują dalszego procedowania w sprawie.

Informacje na ten temat zawarte są również w notcie 37.7 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 24 września 2020 roku, w związku identyfikacją ryzyk realizacji kontraktu i z możliwą koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów związanych z rozliczeniem prac w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie, Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o utworzeniu rezerwy w kwocie 95,8 mln złotych.

Dodatkowe, oszacowane przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji potencjalne koszty realizacji umowy wynikają przede wszystkim z niezawinionego przez jednostkę dominującą wydłużonego terminu realizacji projektu oraz kosztów związanych z kontraktacją pozostałych do wykonania prac, a także roszczeń podwykonawców

Ponadto, oszacowano wzrost ryzyka potencjalnego zmniejszenia przychodu z tytułu wyłączenia z kontraktu układu rozładunku biopaliwa drogą kolejową.

Dnia 5 października 2020 roku, działając na podstawie zapisów umowy, RAFAKO S.A. w restrukturyzacji złożyło notyfikację „notice of impossibility / termination” o:

- 1) niemożności wykonania ww. umowy z uwagi na okoliczność, iż świadczenie do którego zobowiązała się Spółka, stało się odmienne od przewidzianego Umową, ewentualnie
- 2) odstąpieniu od umowy na skutek braku współdziałania Zamawiającego i wykonywania jego zobowiązań umownych, a w szczególności na skutek braku koordynacji prac pomiędzy projektami LOT1 i LOT2,
- 3) odstąpieniu od umowy na skutek braku terminowego wystawienia przez Zamawiającego przejściowych świadectw płatności odnośnie zakończonych kamieni milowych.

Decyzja powyższa była niezbędna mając na uwadze wysokie ryzyko oraz koszty dokończenia realizacji umowy w świetle podanych powyżej okoliczności. Decyzja powyższa nie powodowała konieczności utworzenia dodatkowych rezerw i odpisów, gdyż te utworzone na dzień 30 czerwca 2020 roku według najlepszej wiedzy i szacunków opartych na zasadach ostrożności obejmują ryzyka związane z przedmiotową decyzją.

W dalszej kolejności jednostka dominująca otrzymała od zamawiającego pismo o natychmiastowym odstąpieniu od umowy. Zamawiający wskazuje jako zasadniczą przyczynę odstąpienia od umowy okoliczność, że "Wykonawca prowadzi działalność gospodarczą pod zarządem syndyka, powiernika lub zarządcy, działających na rzecz wierzycieli" oraz "wystąpienie zdarzenia, które (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) ma podobny skutek". Jednostka dominująca uznała oświadczenie zamawiającego jako nieskuteczne, z uwagi na uprzednie, skuteczne złożenie zamawiającemu przez RAFAKO S.A. restrukturyzacji w dniu 5 października 2020 roku notyfikacji "notice of impossibility / termination". Ponadto zamawiający złożył do KUKE Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. oraz Generali T.U. S.A. żądanie wypłaty gwarancji należytego wykonania umowy w łącznej wysokości 14 965 000 EUR.

W związku z tym w dniu 20 października 2020 roku jednostka dominująca otrzymała od KUKE S.A. przedsądowe wezwanie do zapłaty sumy gwarancyjnej w wysokości 11 972 000,00 EUR z tytułu umowy generalnej nr IN/GU/1/2015 w związku z wypłatą przez KUKE S.A. na rzecz zamawiającego sumy gwarancyjnej w wysokości 11 972 000,00 EUR, a w dniu 17 listopada 2020 roku jednostka dominująca otrzymała od Generali T.U. S.A. wezwanie do zapłaty sumy gwarancyjnej w wysokości 2 993 000,00 EUR z tytułu umowy ramowej o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego nr GNL-UF/2016/1483/UG w związku z wypłatą przez Generali T.U. S.A. na rzecz zamawiającego sumy gwarancyjnej w wysokości 2 993 000,00 EUR. W ocenie Zarządu jednostki dominującej przedmiotowe wierzytelności KUKE S.A. i Generali T.U. S.A. z mocy prawa stanowią wierzytelność układową w ramach otwartego uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego RAFAKO S.A.

Strony rozpoczęły negocjacje w zakresie polubownego rozwiązania sporu powstałego na gruncie umowy równoległe do trwającego postępowania arbitrażowego w powyższej sprawie.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Wilno

W związku z wypowiedzeniem realizacji kontraktu, w 2020 roku przychody całkowite kontraktu uwzględniające szacunek kar umownych zmniejszyły się o 244,0 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite zmniejszyły się o 144,3 mln złotych.

Wpływ realizacji kontraktu w Wilnie na wynik finansowy Grupy za okres 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 99,7 miliona złotych.

W okresie porównawczym w 2019 roku szacowane przychody całkowite kontraktu zwiększyły się o 2,4 mln złotych, natomiast szacowane koszty całkowite umowy wzrosły o 87,4 mln złotych. Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy realizacji kontraktu w Wilnie w okresie 12 miesięcy 2019 roku wyniósł minus 58,2 miliona złotych.

10.1.3. Projekt Radlin

W czerwcu 2019 roku została podpisana umowa o realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego pod nazwą: Poprawa efektywności energetycznej w JSW KOKS S.A. Inwestycja składa się z dwóch kotłów parowych, turbiny parowej kondensacyjno-upustowej, generatora elektrycznego oraz kompletu instalacji pomocniczych. Wartość zawartej umowy wynosi 289 mln złotych. W październiku 2020 roku jednostka dominująca dokonała podpisania aneksu zwiększającego zakresu realizacji projektu oraz wartość umowy do kwoty 296,8 mln złotych.

W dniu 19 lutego 2021 roku, Zarząd RAFAKO S.A. w restrukturyzacji podjął decyzję o utworzeniu rezerwy w wysokości około 65 mln złotych w związku z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów realizacji prac w ramach budowy bloku energetycznego. Jednostka dominująca wystąpiła do JSW KOKS S.A. o dodatkowe wynagrodzenie z tytułu istotnych zmian w zakresie przedmiotu zamówienia oraz w związku z koniecznością wykonania niezbędnych świadczeń dodatkowych, w wysokości około 53 mln złotych.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Radlin

Przychody całkowite za 2020 roku zwiększyły się o 7,7 mln złotych, natomiast koszty całkowite zwiększyły się o 75,1 mln złotych. Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy realizacji kontraktu Radlin w części realizowanej przez Grupę za okres 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 43 miliony złotych.

10.1.4. Projekt Tłocznia Kędzierzyn i gazociąg Goleniów-Płoty

W dniu 30 maja 2018 roku jednostka dominująca podpisała z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. umowę, której przedmiotem była generalna realizacja inwestycji pn.: „Budowa gazociągu DN700 Szczecin-Gdańsk, odcinek Goleniów-Płoty wraz z infrastrukturą towarzyszącą” o wartości 124 892 356,00 złotych netto (153 617 597,88 złotych brutto).

W dniu 15 lutego 2019 roku jednostka dominująca podpisała z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. umowę, której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Tłoczni Kędzierzyn”. Wartość Umowy wynosiła łącznie 168,7 mln złotych netto (tj. 207,5 mln złotych brutto), z czego udział Grupy wynosił 95%.

W dniu 15 grudnia 2020 roku GAZ-SYSTEM S.A. odstąpił od dalszej realizacji umowy na budowę gazociągu Goleniów-Płoty oraz od umowy na budowę Tłoczni Kędzierzyn z przyczyn leżących po stronie jednostki dominującej.

W związku z odstąpieniem od umowy Kędzierzyn, zamawiający naliczył karę umowną w kwocie 33 916 160,35 złotych i wystąpił o dokonanie zwrotu nierozliczonej zaliczki w wysokości 20 750 100,00 złotych, a w przypadku umowy Goleniów, zamawiający naliczył karę umowną w kwocie 20 512 308,19 złotych i wystąpił o dokonanie zwrotu nierozliczonej zaliczki w wysokości 12 000 000,00 złotych oraz złożył żądania wypłaty z gwarancji dobrego wykonania i gwarancji zwrotu zaliczki powyższych kwot.

W dniu 15 stycznia 2021 roku mBank S.A. dokonał wypłaty na rzecz GAZ-SYSTEM S.A. gwarancji należytego wykonania Umowy w wysokości 20 750 100,00 złotych oraz gwarancji zwrotu zaliczki w wysokości 20 750 100,00 złotych.

W dniu 16 lutego 2021 roku Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. dokonało wypłaty na rzecz GAZ-SYSTEM S.A. gwarancji należytego wykonania Umowy w kwocie 15 222 720,75 złotych oraz gwarancji zwrotu zaliczki w kwocie 2 755 069,19 złotych.

Jednostka dominująca kwestionuje w całości prawo zamawiającego do odstąpienia od Umowy Goleniów, zastrzegając nieskuteczność naliczenia przez zamawiającego kary umownej oraz żądania zwrotu zaliczki.

Jednostka dominująca podnosi także zastrzeżenia odnośnie do prawa zamawiającego do odstąpienia od umowy Kędzierzyn i rażące wygórowanie kary umownej na kwotę 33 916 160,35 złotych.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Gazociąg Goleniów-Płoty

Przychody całkowite kontraktu, pomimo wypowiedzenia jego realizacji, w 2020 roku zwiększyły się o 5,8 mln zł, natomiast szacowane koszty całkowite rozliczenia z podwykonawcami zwiększyły się o 12,8 mln złotych. Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy realizacji projektu Gazociąg Goleniów-Płoty w części realizowanej przez Grupę za okres 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 12,1 miliona złotych.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Tłoczni Kędzierzyn

Przychody całkowite kontraktu w 2020 roku, na skutek wypowiedzenia umowy przez Klienta zmniejszyły się o 33,6 mln złotych, przy jednoczesnym zmniejszeniu szacowanych kosztów całkowitych umowy o 23 mln złotych. Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy realizacji projektu Tłoczni Kędzierzyn w okresie 12 miesięcy 2020 roku wyniósł minus 10,6 miliona złotych.

10.2. Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę

Grupa tworzy rezerwy w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty własny umowy, której rezerwa dotyczy.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Początek okresu	39 694	3 678
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	83 555	52 574
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Wykorzystanie rezerwy na zobowiązanie	(85 230)	(16 558)
Koniec okresu	<u><u>38 019</u></u>	<u><u>39 694</u></u>
Krótkoterminowe na dzień	<u>38 019</u>	<u>39 694</u>
Długoterminowe na dzień	<u>–</u>	<u>–</u>
	<u><u>38 019</u></u>	<u><u>39 694</u></u>

10.3. Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółki Grupy Kapitałowej tworzą rezerwę na karę umowną, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za niedotrzymanie zapisanych w umowie i objętych karą parametrów technicznych lub jeśli w związku z realizacją danej umowy zostały naruszone dobra osób trzecich. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za niedotrzymanie parametrów technicznych lub z możliwej do oszacowania wartości zobowiązania wobec osób trzecich.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Grupa dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów (w tym zrealizowanych opóźnień w odniesieniu do zobowiązań umownych, w tym warunków ustalania kar) na realizowanych kontraktach.

Łączna wartość utworzonych w 2020 roku rezerw na koszty kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę wyniosła 8,1 mln złotych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku stan rezerw na kary na koniec 2020 roku wyniósł 10,0 mln złotych (31 grudnia 2019 roku: 8,4 mln złotych).

11. Przychody ze sprzedaży oraz segmenty operacyjne

11.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz materiałów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Przychody netto ze sprzedaży produktów	112 842	73 788
Przychody netto ze sprzedaży usług	1 160 583	1 167 379
- w tym od jednostek powiązanych	775	2 328
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów	3 921	3 822
Koszty kar umownych*	(85 303)	-
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług	11 460	(1 084)
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	1 203 503	1 243 905
Przychody ze sprzedaży materiałów	4 263	999
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	4 263	999
Przychody netto ze sprzedaży, razem	1 207 766	1 244 904
- w tym od jednostek powiązanych	775	2 328

* szczegółowy opis rezerwy z tytułu kar umownych, mających wpływ na wartość wykazywanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży został zamieszczony w notcie 10.3; kary umowne pomniejszające przychody ze sprzedaży dotyczą kontraktu na budowę bloku w Wilnie, modernizacji elektrofiltra w Elektrowni Bełchatów, modernizacji kotła w Elektrowni Bełchatów.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Grupa zanotowała 1 207 766 tysięcy złotych przychodów ze sprzedaży, tj. o 37 138 tysiące złotych mniej aniżeli w analogicznym okresie 2019 roku.

Spadek wartości przychodów ze sprzedaży okresie 12 miesięcy 2020 roku spowodowany jest głównie niższymi przychodami ze sprzedaży na kontrakcie Jaworzno 910MW. Ponadto, spadek wartości przychodów ze sprzedaży odnotowany w 2020 roku był spowodowany wypowiedzeniem realizowanych przez Grupę umów, w tym na budowę bloku w Wilnie oraz budowę Tłoczni Kędzierzyn.

11.2. Geograficzne obszary działalności

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Przychody ze sprzedaży od klientów krajowych	988 243	784 006
- w tym od jednostek powiązanych	775	2 328
Przychody ze sprzedaży od klientów zagranicznych	219 523	460 898
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży, razem	1 207 766	1 244 904
- w tym od jednostek powiązanych	775	2 328

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Grupy są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Podział przychodów ze sprzedaży na kontrahentów, z którymi koncentracja sprzedaży przekracza 10% całości przychodów na rynku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa kontrahenta	Udział procentowy w sprzedaży ogółem	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	25,1%	303 666
PT PLN (PERSERO)	17,5%	211 484
GAZ SYSTEM S.A.	10,6%	128 247
	10,2%	122 801
Pozostali kontrahenci	36,6%	441 568
Razem	100%	1 207 766

Przychody ze sprzedaży do jednostek powiązanych szczegółowo przedstawia nota 37.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa w ramach prowadzonej podstawowej działalności operacyjnej wyodrębnia następujące asortymenty produktów:

Nazwa asortymentu	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Bloki energetyczne i kotły	233 685	348 137
Przychody w ramach realizacji projektu Jaworzno 910MW	305 909	285 272
Urządzenia ochrony powietrza	317 432	252 639
Zespoły oraz części maszyn i urządzeń energetycznych, a także usługi z tym związane	151 344	207 301
Usługi oraz produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	140 097	117 825
Budownictwo	37 919	-
Pozostałe przychody	21 380	33 730
Razem	1 207 766	1 244 904

11.3. Segmenty operacyjne

Zarządzanie Grupą odbywa się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi część składową Grupy osiągającą przychody i ponoszącą koszty, zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty działalności, w których działają poszczególne spółki:

Segmenty operacyjne	Spółki działające w segmencie
Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	RAFAKO S.A. E001RK Sp. z o.o. E003B7 Sp. z o.o.
Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	RAFAKO S.A. RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o.
Pozostałe segmenty	PGL – DOM Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. ENERGOTECHNIKA Engineering Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. RAFAKO Hungary Kft. RENG-NANO Sp. z o.o. RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o.

Segment obiekty energetyczne i ochrony środowiska oferuje bloki energetyczne, kotły: rusztowe, pyłowe, z cyrkulacyjnym i stacjonarnym złożem fluidalnym i odzyskowe, obiekty i instalacje towarzyszące kotłom energetycznym, technologie mokrego, półsuchego i suchego odsiarczania spalin, technologie odazotowania spalin, urządzenia odpylające obejmujące elektrofiltry i filtry workowe oraz instalacje termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych. Jest dostawcą zarówno dla energetyki zawodowej, jak i przemysłowej.

Segment produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej oferuje instalacje naziemne do wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego, instalacje do rozładunku, regazyfikacji i magazynowania LNG, gazociągi do przesyłu gazu i ropy naftowej, zbiorniki paliwowe oraz instalacje techniczne i sanitarne

W skład pozostałych segmentów wchodzi segmenty nie osiągające progów ilościowych określonych w MSSF 8, w tym zarządzanie nieruchomościami oraz usługi projektowe świadczone przez pozostałe jednostki Grupy.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej.

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku lub na dzień 31 grudnia 2020 roku	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Pozostałe segmenty	Segmenty razem	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 034 612	145 813	25 613	1 206 038	1 728	1 207 766
Sprzedaż między segmentami	4 020	–	26 329	30 349	(30 349)	–
Przychody segmentu ogółem	<u>1 038 632</u>	<u>145 813</u>	<u>51 942</u>	<u>1 236 387</u>	<u>(28 621)</u>	<u>1 207 766</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(1 225 693)	(170 838)	(42 835)	(1 439 366)	43 151	(1 396 215)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	<u>(187 061)</u>	<u>(25 025)</u>	<u>9 107</u>	<u>(202 979)</u>	<u>14 530</u>	<u>(188 449)</u>
Pozostałe przychody (koszty)	(137 623)	3 984	(27 620)	(161 259)	41 623	(119 636)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(324 684)	(21 041)	(18 513)	(364 238)	56 153	(308 085)
Przychody (koszty) finansowe	(3 751)	17	(1 756)	(5 490)	4 245	(1 245)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(328 435)	(21 024)	(20 269)	(369 728)	60 398	(309 330)
Podatek dochodowy	(14 821)	–	(2 856)	(17 677)	(1 183)	(18 860)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>(343 256)</u>	<u>(21 024)</u>	<u>(23 125)</u>	<u>(387 405)</u>	<u>59 215</u>	<u>(328 190)</u>
Wyniki						
Amortyzacja	12 534	287	2 199	15 020	105	15 125
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	–	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 grudnia 2020 roku						
Aktywa segmentu	926 508	115 166	49 449	1 091 123	(53 521)	1 037 602
Zobowiązania segmentu	1 251 610	36 672	41 767	1 330 049	(79 528)	1 250 521
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	–	–	–	–	–	–

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku lub na dzień 31 grudnia 2019 roku	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Pozostałe segmenty	Segmenty razem	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 105 544	131 503	15 291	1 252 338	(7 434)	1 244 904
Sprzedaż między segmentami	764	–	52 397	53 161	(53 161)	–
Przychody segmentu ogółem	<u>1 106 308</u>	<u>131 503</u>	<u>67 688</u>	<u>1 305 499</u>	<u>(60 595)</u>	<u>1 244 904</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(1 390 410)	(150 273)	(54 155)	(1 594 838)	62 635	(1 532 203)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	<u>(284 102)</u>	<u>(18 770)</u>	<u>13 533</u>	<u>(289 339)</u>	<u>2 040</u>	<u>(287 299)</u>
Pozostałe przychody (koszty)	(114 696)	(16 257)	(15 397)	(146 350)	(3 912)	(150 262)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(398 798)	(35 027)	(1 864)	(435 689)	(1 872)	(437 561)
Przychody (koszty) finansowe	(32 855)	13	(10 923)	(43 765)	5 652	(38 113)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(431 653)	(35 014)	(12 787)	(479 454)	3 780	(475 674)
Podatek dochodowy	(5 368)	–	3 085	(2 283)	371	(1 912)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>(437 021)</u>	<u>(35 014)</u>	<u>(9 702)</u>	<u>(481 737)</u>	<u>4 151</u>	<u>(477 586)</u>
Wyniki						
Amortyzacja	14 290	215	2 974	17 479	120	17 599
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	–	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 grudnia 2019 roku						
Aktywa segmentu	1 240 988	78 875	87 182	1 407 045	(104 614)	1 302 431
Zobowiązania segmentu	1 150 168	63 397	45 961	1 259 526	(71 358)	1 188 168
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	–	–	–	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	2 515	275	2 978	5 768	–	5 768

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Pozostałe segmenty	Segmenty razem	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Razem
Region						
Polska	744 212	145 693	45 751	935 656	(28 270)	907 386
Unia Europejska	117 050	120	4 618	121 788	–	121 788
Pozostałe kraje	177 370	–	1 573	178 943	(351)	178 592
Przychody segmentu ogółem	<u>1 038 632</u>	<u>145 813</u>	<u>51 942</u>	<u>1 236 387</u>	<u>(28 621)</u>	<u>1 207 766</u>
Długość trwania umowy						
Umowy krótkoterminowe	773 743	145 813	48 515	968 071	(28 621)	939 450
Umowy długoterminowe	264 889	–	3 427	268 316	–	268 316
Przychody segmentu ogółem	<u>1 038 632</u>	<u>145 813</u>	<u>51 942</u>	<u>1 236 387</u>	<u>(28 621)</u>	<u>1 207 766</u>

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Pozostałe segmenty	Segmenty razem	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Razem
Region						
Polska	655 657	128 949	60 153	844 759	(59 960)	784 799
Unia Europejska	333 343	2 554	6 130	342 027	–	342 027
Pozostałe kraje	117 308	–	1 405	118 713	(635)	118 078
Przychody segmentu ogółem	<u>1 106 308</u>	<u>131 503</u>	<u>67 688</u>	<u>1 305 499</u>	<u>(60 595)</u>	<u>1 244 904</u>
Długość trwania umowy						
Umowy krótkoterminowe	661 429	88 887	63 499	813 815	(60 595)	753 220
Umowy długoterminowe	444 879	42 616	4 189	491 684	–	491 684
Przychody segmentu ogółem	<u>1 106 308</u>	<u>131 503</u>	<u>67 688</u>	<u>1 305 499</u>	<u>(60 595)</u>	<u>1 244 904</u>

12. Przychody i koszty operacyjne

12.1. Koszty według rodzajów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Amortyzacja	15 108	17 599
Zużycie materiałów i energii	376 314	230 873
Usługi obce	922 103	1 052 373
Podatki i opłaty	10 600	8 757
Wynagrodzenia	146 005	158 813
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	29 991	32 613
Podróże służbowe	1 278	3 389
Koszty reklamy	285	1 336
Różnice kursowe	11 994	(1 292)
Koszty z tytułu ubezpieczeń	501	761
Pozostałe koszty rodzajowe	3 793	5 503
Koszty według rodzaju, razem	1 517 972	1 510 725
Zmiana stanu zapasów, rezerw i rozliczeń międzyokresowych (w tym korekta wynikająca z MSR 11)	(55 055)	102 529
Wartość sprzedanych materiałów	3 524	3 556
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(991)	(686)
	1 465 450	1 616 124
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(14 299)	(22 884)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(48 735)	(49 702)
Koszty badań i rozwoju (wielkość ujemna)*	(6 201)	(11 335)
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	1 396 215	1 532 203

Główną przyczyną straty zanotowanej przez Grupę Kapitałową w 2020 roku była zmiana szacunków dotyczących kosztów realizacji kontraktów:

- na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem dla litewskiego klienta UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINÉ, który został ostatecznie wypowiedziany,
- na budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III,
- na budowę bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin .

Koszty sprzedaży w 2020 roku wynosiły 14 299 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 8 525 tysięcy złotych. Główną przyczyną spadku tych kosztów były niższe koszty przygotowania ofert o 3 812 tysięcy złotych oraz niższe koszty marketingu i działów handlowych.

Koszty ogólnego zarządu za okres 12 miesięcy 2020 roku wynosiły 48 735 tysięcy złotych (spadek o kwotę 967 tysięcy złotych w porównaniu z analogicznym okresem 2019 roku). Na poziom kosztów ogólnego zarządu w 2020 roku miało wpływ zwiększenie kosztów wynikającym ze zmian w składzie kadry zarządzającej oraz wzrostem kosztów usług doradczych, w znacznym stopniu związanych z restrukturyzacją przedsiębiorstwa, świadczonych przez firmy audytujące i prawnicze.

12.2. Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów)		
Amortyzacja środków trwałych	9 719	11 784
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 056	1 237
Koszty rezerw na gwarancje	27 111	2 598
Różnice kursowe netto	11 994	(1 292)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	7 327	1 687
	57 207	16 014
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych	341	428
Amortyzacja wartości niematerialnych	65	75
	406	503
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		
Amortyzacja środków trwałych	2 313	2 457
Amortyzacja wartości niematerialnych	203	241
	2 516	2 698
Pozycje ujęte w kosztach postępu technicznego		
Amortyzacja środków trwałych	1 429	1 345
Amortyzacja wartości niematerialnych	-	-
	1 429	1 345

12.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Koszty wynagrodzeń	144 658	158 813
Koszty ubezpieczeń społecznych	29 444	31 808
Rezerwa na odprawy emerytalne	(1 325)	1 663
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	(4 730)	1 765
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	(462)	(73)
Rezerwa na PDO	-	(145)
Rezerwa na premie	(652)	(4 967)
Inne koszty dotyczące świadczeń pracowniczych	(261)	2 831
	166 672	191 695
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów)	124 688	58 822
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	8 630	25 593
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	33 354	107 280
	166 672	191 695

12.4. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Przychody z tytułu kar umownych	25 414	359
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	2 638	680
Zysk ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa*	13 410	–
Dotacje	620	1 366
Otrzymane odszkodowania	2 298	531
Rozwiązanie rezerwy na pozostałe koszty	2 084	298
Odpisy aktualizujące wartość składników aktywów, w tym:	174	1 128
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	54	163
- należności handlowych	–	337
- pozostałych należności	120	628
Inne	1 296	1 507
	47 934	5 869
	47 934	5 869

* w 2020 roku Spółka dokonała sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa, co zostało szerzej opisane w nocie 2

12.5. Pozostałe koszty operacyjne

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Strata na złomowaniu środków trwałych	230	421
Darowizny i dotacje	395	1 648
Odszkodowania	2 582	–
Odpisy aktualizujące wartość składników aktywów*, w tym:	68 950	50 911
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	14 344	2 496
- należności handlowych	28 941	12 300
- pozostałych należności	25 665	36 115
Koszty wykonawstwa zastępczego	1 132	–
Koszty kar umownych***	10 192	–
Koszty złomowania materiałów	651	658
Koszty sądowe	971	204
Utworzenie rezerwy na przyszłe koszty**	10 937	14 398
Inne	2 295	3 970
	98 335	72 210
	98 335	72 210

* w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku Grupa dokonała utworzenia odpisów aktualizujących składników aktywów w łącznej wartości 68 950 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 28.1;

** w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku w związku z zawarciem umowy na budowę gazociągu, w której podwykonawcą RAFAKO S.A. w restrukturyzacji była jednostka dominująca PBG S.A. w restrukturyzacji, jednostka dominująca dokonała utworzenia rezerwy w kwocie 3 343 tysiące złotych na poczet roszczeń podwykonawców PBG S.A. w restrukturyzacji z tytułu odpowiedzialności solidarnej; ponadto jednostka dominująca dokonała utworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji w kwocie 1 905 tysięcy złotych;

*** w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku jednostka dominująca poniosła koszty z tytułu kar umownych naliczonych przez kontrahentów RAFAKO S.A. w restrukturyzacji z tytułu nieterminowego regulowania płatności względem dostawców jednostki dominującej.

13. Przychody i koszty finansowe

13.1. Przychody finansowe

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym: odsetki od pożyczek, należności przeterminowanych, lokat oraz rachunków bankowych, wycena rozrachunków długoterminowych	2 289	8 627
Odsetki od udzielonych kaucji	7	554
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	3 322	–
Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych	100	–
Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe	547	–
Pozostałe przychody	240	113
	<u>6 505</u>	<u>9 294</u>

13.2. Koszty finansowe

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym: odsetki od kredytów, pożyczek, leasingu oraz przeterminowanych zobowiązań, wycena rozrachunków długoterminowych	6 237	6 028
Odsetki z tytułu świadczeń pracowniczych	605	730
Pozostałe odsetki	79	6
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	–	1 012
Utworzenie rezerw na koszty z tytułu odsetek	–	6
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pożyczek oraz naliczonych odsetek	214	11 541
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość obligacji	–	27 823
Pozostałe koszty finansowe	615	261
	<u>7 750</u>	<u>47 407</u>

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Działalność kontynuowana		
Obciążenie podatkowe dotyczące działalności kontynuowanej:		
Bieżący podatek dochodowy	(2 102)	(1 423)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(2 102)	(1 423)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
Odroczony podatek dochodowy	(16 758)	(489)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	26 161	20 944
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	178	–
Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(43 097)	(21 433)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	<u>(18 860)</u>	<u>(1 912)</u>

Działalność kontynuowana	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	(174)	1 307
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(174)	1 307
Obciążenie podatkowe wykazane innych całkowitych dochodach	(174)	1 307

W okresie objętym sprawozdaniem za 2020 rok jednostka dominująca złożyła do organów skarbowych korekty deklaracji podatkowych za wcześniejsze okresy sprawozdawcze, w tym:

- korektę deklaracji CIT 8 za 2017 rok – w wyniku korekty zwiększeniu ulegają przychody i koszty podatkowe, co skutkuje zmniejszeniem straty podatkowej za 2017 rok;
- korektę deklaracji CIT 8 za 2018 rok – w wyniku korekty zwiększeniu ulegają przychody i koszty podatkowe, co skutkuje zmniejszeniem straty podatkowej za 2018 rok z pozostałej działalności;
- korektę deklaracji CIT 8 za 2019 rok – w wyniku korekty zmniejszeniu ulegają przychody i koszty podatkowe, co skutkuje zmniejszeniem straty podatkowej za 2019 rok.

W okresie objętym sprawozdaniem za 2020 rok pozostałe spółki Grupy nie składały do organów skarbowych korekt deklaracji podatkowych za wcześniejsze okresy sprawozdawcze.

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku przedstawia się następująco:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	(309 330)	(475 674)
Stawka podatku stosowana przez Grupę	19%	19%
Podatek dochodowy wg stawki Grupy	(58 773)	(90 378)
Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:		
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (-)	(4 811)	(343)
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	35 911	20 701
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych	(6 312)	22 138
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od ujemnych różnic przejściowych (+)	8 225	29 807
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy (+/-)		8 433
Odpis aktualizujący wartość odroczonego podatku dochodowego	43 080	13 000
Inne tytuły	1 540	(1 446)
Podatek dochodowy	18 860	(1 912)
Zastosowana średnia stawka podatkowa	(6%)	0%

14.3. Odroczonego podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2020 roku

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa dokonała analizy odzyskiwalności składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w oparciu o prognozy i budżety sporządzone na kolejne lata i na jej podstawie ustaliła wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 25 559 tysięcy złotych.

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej 31 grudnia 2020	Sprawozdanie z sytuacji finansowej 31 grudnia 2019	Sprawozdanie z całkowitych dochodów 31 grudnia 2020	Sprawozdanie z całkowitych dochodów 31 grudnia 2019
- od ulg inwestycyjnych	(1)	(1)	-	1
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(10 691)	(14 183)	3 492	477
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 571	1 031	540	(1 082)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	9 379	6 610	2 770	1 829
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	(26 345)	(41 302)	14 957	28 336
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	3 671	2 275	1 396	321
- od rezerw bilansowych	27 351	22 752	4 599	7 591
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	71 187	74 208	(3 021)	(1 992)
- aktywo podatkowe dotyczące straty podatkowej	326	223	103	(16 402)
- korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	3 537	3 535	1	(321)
- pozostałe	10 107	8 957	1 150	3 493
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w rachunku zysków i strat			26 161	20 944
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w innych całkowitych dochodach			(174)	1 307
Odpis aktualizujący wartość odroczonego podatku dochodowego	(64 530)	(21 433)	(43 097)	(21 433)
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:			(17 110)	818
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	25 562	42 672		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	25 562	42 672		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

15. Propozycja podziału zysku za 2020 rok

Zarząd jednostki dominującej rekomenduje pokrycie straty netto w kwocie 297 523 tysiące złotych z przyszłych zysków jednostki dominującej.

16. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom RAFAKO S.A. tzn. nie występuje efekt rozwadniający wpływający na kwotę zysku (straty).

Kalkulację podstawowego oraz rozwodnionego zysku (straty) na akcję wraz z uzgodnieniem średniej ważonej rozwodnionej liczby akcji przedstawiono poniżej.

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(328 190)	(477 586)
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	–	–
Zysk/(strata) netto	(328 190)	(477 586)
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję	(316 883)	(473 121)
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	127 431 998	127 431 998
Wpływ rozwodnienia:	–	–
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	127 431 998	127 431 998
Zysk/(strata) na jedną akcję w złotych		
– podstawowy z zysku za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	(2,58)	(3,75)
– rozwodniony z zysku za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	(2,58)	(3,75)

17. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zwiększenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku w kwocie 151 266 tysiące złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie	105 646 tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT)	(6 193) tysiące złotych,
– ze zmniejszenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie	16 970 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie	375 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu rozliczeń międzyokresowych w kwocie	17 639 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu pozostałych należności w kwocie	16 829 tysięcy złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku został zamieszczony w notce 028.

Zwiększenia stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 112 001 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie	(29 347) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu podatków i innych świadczeń	(18 164) tysiące złotych,
– zwiększenia stanu zobowiązań w tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie	14 155 tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie	144 616 tysięcy złotych.

Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 26 263 tysiące złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu należności z tytułu wyceny umów	61 772 tysiące złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę w kwocie	(35 509) tysięcy złotych.

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 19 018 tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zwiększenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie	27 110 tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na straty na kontraktach w kwocie	(1 676) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie	(6 302) tysiące złotych,
– zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych w kwocie	(114) tysięcy złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 3 235 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 2 893 tysiące złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 342 tysiące złotych.

18. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Spółki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółek, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa Funduszy Spółek wchodzących w skład Grupy	(559)	1 073
Środki pieniężne ZFŚS	(185)	617
Pożyczki udzielone pracownikom spółek z funduszy	(374)	456
Zobowiązania wobec ZFŚS	–	(1 356)
Saldo rozrachunków z funduszami	(559)	(283)
	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 543	2 088
	2 543	2 088

19. Rzeczowe aktywa trwałe

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	23 636	81 096	37 274	2 732	647	1 977	147 362
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	2 268	77	–	–	(2 345)	–
Nabycia	–	–	17	823	77	786	1 703
Likwidacja/sprzedaż	(197)	(415)	(300)	(815)	(75)	(250)	(2 052)
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	–	–	1	2	(102)	–	(99)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 857)	(4 370)	(1 075)	(222)	–	(8 524)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	(7 021)	–	(3)	(8)	–	(69)	(7 101)
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	(933)	(4 507)	(978)	251	(30)	–	(6 197)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2020 roku	15 485	75 585	31 718	1 910	295	99	125 092
Na dzień 1 stycznia 2020 roku							
Wartość brutto	23 636	118 525	119 947	10 802	4 075	2 031	279 016
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	–	(37 429)	(82 673)	(8 070)	(3 428)	(54)	(131 654)
Wartość netto	23 636	81 096	37 274	2 732	647	1 977	147 362
Na dzień 31 grudnia 2020 roku							
Wartość brutto	22 506	111 743	114 379	6 825	3 894	2 739	262 086
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(7 021)	(36 158)	(82 661)	(4 915)	(3 599)	(2 640)	(136 994)
Wartość netto	15 485	75 585	31 718	1 910	295	99	125 092

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 30.1

** wartość odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 7 101 tysięcy złotych (31 grudnia 2019 roku: 104 tysiące złotych)

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	23 703	84 743	44 595	7 220	793	196	161 250
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia MSSF 16	–	–	(1 340)	(5 134)	(324)	–	(6 798)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	23 703	84 743	43 255	2 086	469	196	154 452
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	96	246	–	–	(342)	–
Nabycia	–	–	80	98	528	2 123	2 829
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	–	–	–	–	–
Likwidacja/sprzedaż	(65)	(695)	(177)	(98)	(69)	–	(1 104)
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	–	–	–	–	(10)	–	(10)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 990)	(6 216)	(1 073)	(271)	–	(10 550)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	33	96	–	–	129
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	(2)	(58)	53	1 623	–	–	1 616
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	23 636	81 096	37 274	2 732	647	1 977	147 362
Na dzień 1 stycznia 2019 roku							
Wartość brutto	23 703	119 812	122 128	15 843	4 369	250	286 105
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	–	(35 069)	(77 533)	(8 623)	(3 576)	(54)	(124 855)
Wartość netto	23 703	84 743	44 595	7 220	793	196	161 250
Na dzień 31 grudnia 2019 roku							
Wartość brutto	23 636	118 525	119 947	10 802	4 075	2 031	279 016
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(37 429)	(82 673)	(8 070)	(3 428)	(54)	(131 654)
Wartość netto	23 636	81 096	37 274	2 732	647	1 977	147 362

20. Leasing

20.1. Grupa jako leasingobiorca

Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu ujmowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania” i przedstawia się następująco:

Klasa aktywów bazowych	Wartość bilansowa prawa do użytkowania	Umorzenie prawa do użytkowania (narastająco)	Amortyzacja w okresie sprawozdawczym od 01.01. do 31.12.2020
	31 grudnia 2020	31 grudnia 2020	
Grunty	20	233	118
Budynki i budowle	1 148	3 397	1 900
Maszyny i urządzenia	3 556	4 259	2 217
Środki transportu	2 401	1 587	972
Pozostałe	7	65	74
Wartości niematerialne	85	28	23
Razem	7 217	9 569	5 304

Klasa aktywów bazowych	Wartość bilansowa prawa do użytkowania	Umorzenie prawa do użytkowania (narastająco)	Amortyzacja w okresie sprawozdawczym od 01.01. do 31.12.2019
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2019	
Grunty	134	115	115
Budynki i budowle	6 442	1 751	1 779
Maszyny i urządzenia	4 995	2 385	2 081
Środki transportu	4 007	2 623	1 304
Pozostałe	107	511	217
Wartości niematerialne	108	6	6
Razem	15 793	7 391	5 502

Do najistotniejszych umów leasingu w trakcie realizacji w 2020 roku należy :

- najem instalacji wychwytu CO₂ o wartości bilansowej prawa do użytkowania 5 037 tysięcy złotych na dzień ujęcia umowy najmu; umowa leasingu została zawarta w dniu 8 marca 2018 roku na okres 2 lat, po upływie których Grupa ma prawo nabyć przedmiot leasingu na własność; Grupa jest zobowiązana ubezpieczyć aktywo bazowe oraz utrzymać je w określonym w umowie stanie;
- najem powierzchni biurowych oraz socjalnych, miejsc parkingowych, hali produkcyjnej oraz placu magazynowego o wartości bilansowej prawa do użytkowania 2 670 tysięcy złotych na dzień bilansowy; umowa leasingu została zawarta w dniu 30 marca 2018 roku na okres 10 lat, po upływie których Grupa nie ma prawa nabyci przedmiotu leasingu na własność; Grupa jest zobowiązana ubezpieczyć aktywo bazowe oraz utrzymać je w określonym w umowie stanie.

Działalność leasingową Grupy można podsumować w następującej tabeli:

Klasa aktywów bazowych	Ilość praw do użytkowania	Pozostały okres leasingu w latach		Średni pozostały okres leasingu (w latach)	Ilość umów z opcją przedłużenia	Ilość umów z opcją nabycia	Ilość umów z opłatą zmienną uzależnioną od stawki	Ilość umów z opcją wcześniejszego zakończenia
		od	do					
Grunty	1	1,3	1,3	1,3	1	–	–	1
Budynki i budowle	16	0,1	8,25	1,1	15	–	–	13
Maszyny i urządzenia	19	0,2	4,8	1,3	2	17	4	5
Środki transportu	77	0,1	3,75	2,2	2	76	–	51
Pozostałe	4	0,33	1,33	1	–	4	–	–
Wartości niematerialne	1	4,8	4,8	4,8	1	–	–	1

W 2020 roku Grupa zmieniła szacunki okresu trwania aktywnych umów leasingowych dotyczących najmu lokali mieszkalnych. Grupa oszacowała, że wykorzysta opcje przedłużenia zawarte w umowach, czego wcześniej nie przewidywała. Wskutek tej zmiany wartość zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania wzrosła o 870 tysięcy złotych.

Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umów leasingowych i wynosi od 12 miesięcy do 10 lat. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2020	31 grudnia 2020	31 grudnia 2020
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	4 068	3 912	5 945	5 490
W okresie od 1 do 5 lat	3 077	2 546	6 146	5 187
Powyżej 5 lat	245	381	2 604	2 402
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	7 390	6 839	14 695	13 079
Minus koszty finansowe	(552)	–	(1 616)	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	6 838	6 838	13 079	13 079
Krótkoterminowe	4 934	4 934	5 490	5 490
Długoterminowe	1 905	1 905	7 589	7 589

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku koszty odsetkowe związane z leasingiem wynosiły 337 tysięcy złotych.

Grupa nie ujmuje zobowiązań od leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w odniesieniu do których bazy składnik aktywów ma niską wartość. Ponadto w wartości zobowiązań leasingowych nie ujmuje się warunkowych opłat leasingowych. W ciągu pierwszych 12 miesięcy 20 roku koszty z tych tytułów wynosiły:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Leasing krótkoterminowy	8 628	5 972
Leasing aktywów o niskiej wartości		-
Razem	8 628	5 972

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Grupę.

21. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży nie związane z działalnością zaniechaną

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółki Grupy wyodrębniły środki trwałe o wartości 4 512 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 123 tysiące złotych) jako przeznaczone do sprzedaży nie związane z działalnością zaniechaną.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, w tym:		
grunty	933	1
budynki i budowle	2 597	19
urządzenia techniczne i maszyny	689	45
środki transportu	293	58
	4 512	123

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku, w związku ze zmianami organizacyjnymi zachodzącymi w jednostce dominującej, Zarząd RAFAKO S.A. w restrukturyzacji podjął decyzję o sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych zlokalizowanych w Wyrach, w związku z czym jednostka dominująca dokonała zmiany klasyfikacji tych aktywów na aktywa przeznaczone do sprzedaży w łącznej kwocie 4 100 tysięcy złotych.

Większość aktywów przeznaczonych do zbycia została sprzedana w trakcie 2020 roku. Zgodnie z przewidywaniami spółek Grupy sprzedaż pozostałych aktywów nastąpi w trakcie 2021 roku.

22. Wartości niematerialne

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku	Wartość firmy	Patenty i licencje	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	6 704	6 592	52	196	13 544
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji					
Nabycia	481	9	–	112	602
Likwidacja/sprzedaż	(4 042)	(180)		(196)	(4 418)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 253)	(50)	–	(1 303)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	(2 663)	(370)	–	–	(3 033)
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	480	4 885	2	25	5 392
Na dzień 1 stycznia 2020 roku					
Wartość brutto	9 208	28 424	374	196	38 202
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(2 504)	(21 832)	(322)	–	(24 658)
Wartość netto	6 704	6 592	52	196	13 544
Na dzień 31 grudnia 2020 roku					
Wartość brutto	5 647	28 227	372	25	34 271
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	(5 167)	(23 342)	(370)	–	(28 879)
Wartość netto	480	4 885	2	25	5 392

*wartości niematerialne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 30.2

** wartość odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 3 033 tysiące złotych (31 grudnia 2019 roku: 2 462 tysiące złotych)

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku	Wartość firmy	Patenty i licencje	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	9 165	7 871	109	28	17 173
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	-	136	-	(136)	-
Nabycia	-	76	-	304	380
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-	(1 491)	(57)	-	(1 548)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	(2 461)	-	-	-	(2 461)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	6 704	6 592	52	196	13 544
Na dzień 1 stycznia 2019 roku					
Wartość brutto	9 207	28 209	374	28	37 818
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(42)	(20 338)	(265)	-	(20 645)
Wartość netto	9 165	7 871	109	28	17 173
Na dzień 31 grudnia 2019 roku					
Wartość brutto	9 208	28 424	374	196	38 202
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	(2 504)	(21 832)	(322)	-	(24 658)
Wartość netto	6 704	6 592	52	196	13 544

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Wartości niematerialne, które nie zostały do dnia bilansowego oddane do użytkowania prezentowane są w pozycji „Wartości niematerialne w trakcie realizacji”.

Największą pozycję stanowi licencja na kotły nadkrytyczne typu BENSON, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi 2 148 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 2 417 tysięcy złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2020 roku okres amortyzacji licencji wynosi 8 lat.

Wartość firmy

W 2020 roku wartość firmy uległa zmianie i na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 480 tysięcy złotych.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku jednostka dominująca dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość wartości firmy w łącznej wysokości 1 774 tysiące złotych. Podstawą utworzenia odpisu aktualizującego było oszacowanie wartości odzyskiwalnej aktywa w związku z zaniechaniem działalności zorganizowanej części przedsiębiorstwa w Wysogotowie oraz Wyrach.

Ponadto zmiana wartości firmy wynikała także z utworzenia odpisu aktualizującego wartość wartości firmy dokonanego przez jednostkę zależną w kwocie 889 tysięcy złotych oraz spisania/likwidacji wartości firmy w kwocie 4 042 tysiące złotych.

W 2019 roku wartość firmy uległa zmianie i na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 6 704 tysiące złotych.

Test na utratę wartości firmy

Na koniec okresu sprawozdawczego jednostka dominująca, na skutek zaniechania działalności, objęła odpisem aktualizującym wartość firmy z przejęcia kontroli nad zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa PBG AVATIA sp. z o.o. przez RAFAKO S.A.

Prace rozwojowe

Grupa w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku nie poniosła kosztów prac rozwojowych, które podlegałyby aktywowaniu do wartości niematerialnych.

23. Utrata wartości aktywów

Test utraty wartości aktywów jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2020 roku przeprowadzono w oparciu o metodykę przeprowadzania wyceny wartości odzyskiwalnej zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Wycena została wykonana metodą zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych (DCF). Prognozowany przepływ przyjęty do wartości rezydualnej został wyliczony w oparciu o NOPLAT (zysk operacyjny po opodatkowaniu – Net Operating Profit Less Adjusted Taxes) oraz skorygowane założenia w zakresie nakładów inwestycyjnych i amortyzacji oraz nakładów na kapitał obrotowy. W przypadku nakładów inwestycyjnych przyjęto, że w okresie rezydualnym będą one co najmniej równe prognozowanej amortyzacji.

W przypadku nakładów na kapitał obrotowy netto, ich wysokość jest zależna od przyjętej stopy wzrostu FCFF (Free Cash Flow to Firm) w okresie rezydualnym dla konkretnego testowanego ośrodka, przy czym dynamika nakładów jest nie niższa niż przyjęta stopa wzrostu g. Przedmiotową procedurę wyceny wartości odzyskiwalnej CGU dokonano w oparciu o przepływy pieniężne dostępne dla właścicieli i wierzycieli (FCFF) oraz lewarowany koszt kapitału (WACC).

W wyliczeniach dotyczących testu przyjęto następujące założenia:

Do wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne stanowiący podstawowy element testu zastosowano metodę zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych (DCF).

Test przeprowadzono w oparciu o metodykę przeprowadzania wyceny wartości odzyskiwalnej zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, który przyjęto do niniejszego testu składa się z następujących składników majątkowych: wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe zawierające urządzenia techniczne i maszyny, pozostałe aktywa trwałe w postaci wybranych inwestycji długoterminowych oraz długoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

Dla wyliczenia przyszłych wartości strumieni pieniężnych w prognozie założono stopę dyskonta odzwierciedlającą średnioważony koszt kapitału przed opodatkowaniem. Poszczególne elementy ustalono w następujący sposób:

- Stopę oprocentowania papierów wartościowych wolnych od ryzyka przyjęto na poziomie średniej rocznej stopy zwrotu 10-letnich obligacji Stanów Zjednoczonych na bazie danych dla rynku wtórnego, wynoszącej 0,9160% w skali roku wg stanu na 31 grudnia 2020 roku.
- Jako bazę do wyliczenia współczynnika Beta przyjęto wyliczenia A. Damodarana dotyczące współczynników Beta „nielewarowanych” oraz strukturę długów dla rynku „West Europe” z sektorów „Engineering/Construction” równe odpowiednio 0,6043 oraz 45,3%. Stosując niniejsze parametry współczynnik Beta lewarowany w kalkulacji DCF został ustalony na poziomie 1,0052.
- Premia za ryzyko rynkowe została przyjęta na podstawie wyliczeń A. Damodarana dla rynku polskiego w wysokości 5,54%.
- Premia za wielkość ustalona została na poziomie 2,6% i wynika to z danych rynkowych dotyczących polskiego rynku kapitałowego opublikowanych dotyczących IV kwartału 2020 roku, które zostały opublikowane przez Financial Craft. Poziom premii za wielkość na poziomie 2,6% definiują polskie spółki notowane na GPW w Warszawie, dla których kapitalizacja rynkowa mieści się w przedziale 90 – 190 mln PLN.
- Oszacowano dodatkową premie za ryzyko specyficzne Spółki przyjęta na poziomie 8% (1,5% ryzyko rynkowe (zmienność rynku), 5% ryzyko realizacji prognoz (realizacja założeń bazuje na zdarzeniu w postaci pozyskania inwestora dla Spółki – zdarzenie to obarczone jest ryzykiem niespełnienia co powinno zostać uwzględnione w teście), 1,5% zmiana w zakresie wymagań energetycznych – odejście od konwencjonalnych źródeł energii (strategia RAFAKO zakłada zmianę podstawowych źródeł przychodów pochodzących z kontraktów dla Klientów opierających się na technologii wykorzystania węgla kamiennego na rzecz kontraktów o innej specyfice głównie rynku gazu ziemnego).

Na podstawie powyższych założeń ustalono, że średni ważony koszt kapitału WACC wynosi 10,64%.

Test nie wykazał konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku nie miały miejsca połączenia jednostek gospodarczych.

24. Akcje i udziały

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Akcje/udziały spółkach notowanych na giełdzie	–	120
Akcje/udziały spółkach nie notowanych na giełdzie	1 376	1 376
	1 376	1 496

*akcje/udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 30.3

W dniu 28 września 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła umowę sprzedaży 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki RAFAKO EBUS za kwotę 15 tysięcy złotych, pomiędzy ARP a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji.

Ponadto, w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku jednostka dominująca dokonała sprzedaży posiadanych 73 219 sztuk akcji spółki TAURON Polska Energia S.A. za łączną kwotę 182 tysięcy złotych.

25. Odpisy aktualizujące wartość akcji/udziałów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Stan na początek okresu	(5 022)	(4 975)
- utworzenie odpisu aktualizującego	(5401)	(47)
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	–	–
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	410	–
Stan na koniec okresu	(5 153)	(5 022)

26. Pozostałe należności długoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Należności finansowe		
Kaucje	5 995	503
Pozostałe należności finansowe	56 338	77 246
Odpis aktualizujący należności finansowe (-)	(11)	(107)
Należności długoterminowe ogółem (netto)	62 322	77 642
Należności niefinansowe		
Rozliczenia międzyokresowe	1 557	4 866
Inne należności niefinansowe	-	138
Należności niefinansowe ogółem (netto)	1 557	5 004
Należności długoterminowe ogółem (netto)	63 879	77 780

27. Zapasy

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	23 112	31 872
Według ceny nabycia	42 413	43 847
Według wartości netto możliwej do uzyskania	23 112	31 872
Produkty gotowe	-	1 155
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	-	1 155
Według wartości netto możliwej do uzyskania	-	1 155
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	23 112	33 027

*zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notce 30.4

27.1. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Stan na początek okresu	(11 975)	(10 287)
Utworzenie odpisu aktualizującego	(9 121)	(2 096)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	656	90
Wykorzystanie odpisu aktualizującego	1 138	318
Stan na koniec okresu	(19 301)	(11 975)

28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	395 216	452 764
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(40 960)	(13 674)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	422 844	439 090
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	38	8
Kaucje	61 843	67 710
Należności sporne dochodzone na drodze sądowej**	21 382	31 896
Inne należności finansowe	8 134	11 072
Odpis aktualizujący wartość należności finansowych (-)	(22 809)	(33 648)
Należności finansowe ogółem (netto)	422 844	516 128
Należności niefinansowe		
Należności z tytułu przedpłat i udzielonych zaliczek	88 949	105 919
Należności budżetowe	19 691	13 498
Rozliczenia międzyokresowe***	7 000	21 331
Inne należności niefinansowe	30 531	11 849
Odpis aktualizujący wartość należności niefinansowych (-)	(72 190)	(39 430)
Należności niefinansowe ogółem (netto)	73 981	113 166
Należności krótkoterminowe ogółem (netto)	496 825	629 294

*należności handlowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 30.5;

**Grupa objęła należność odpisem aktualizującym w kwocie odpowiadającej szacowanemu poziomowi ryzyka nierealizowalności tej należności, szczegółowy opis należności spornych został zaprezentowany w nocie 37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego;

*** W 2017 roku RAFAKO S.A., w ramach poszerzania oferty produktowej, rozpoczęła budowę prototypu pierwszego polskiego zero-emisyjnego autobusu elektrycznego z baterią pod podwoziem; w dniu 28 września 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji zawarła umowę sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa funkcjonującej jako oddział Spółki działający pod nazwą RAFAKO S.A. Oddział w Solcu Kujawskim, za kwotę 30 985 000,00 złotych, pomiędzy Spółką pod firmą RAFAKO EBUS sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu a RAFAKO S.A. w restrukturyzacji przy udziale Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. z siedzibą w Warszawie. W ramach tej transakcji zbyto nakłady na prace rozwojowe nad prototypem autobusu elektrycznego eBus.

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Grupa posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku w kwocie 422 844 tysiące złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowe od odbiorców krajowych	258 047	361 478
Należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowe od odbiorców zagranicznych	96 209	77 612
Należności z tytułu dostaw i usług netto	354 256	439 090

Kaucje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku w kwocie 61 843 tysięcy złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 18 685 tysięcy złotych,
- budowy bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w kwocie 7 128 tysięcy złotych,
- wykonania parownika w kwocie 5 938 tysięcy złotych,
- wykonania części ciśnieniowych kotła do spalarni w kwocie 6 198 tysięcy złotych,
- budowy tłoczni w kwocie 3 154 tysiące złotych.

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku wynikała przede wszystkim ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umów na modernizację instalacji odsiarczania spalin w kwocie 5 149 tysięcy złotych oraz ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy na instalację katalitycznego odazotowania spalin w kwocie 8 139 tysięcy złotych. Ponadto na wartość kaucji udzielonych miało wpływ udzielenie kaucji w kwocie 5 938 tysięcy złotych w związku z realizacją projektu na wykonanie parownika.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiły 88 949 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczka na poczet realizacji umowy na budowę zbiorników paliwa w kwocie 44 740 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na wyspę biomasową w kwocie 14 677 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na budowę gazociągu w kwocie 11 130 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na budowę zbiornika LNG w kwocie 6 450 tysięcy złotych.

28.1. Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności

Grupa dokonała oceny należności pod kątem utraty ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości, opisaną w nocie 7.15 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Odpisy aktualizujące wartość należności, które w 2019 roku zostały ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wyniosły:

- w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług – utworzenie odpisów w kwocie 27 190 tysięcy złotych (2019 rok: rozwiązanie/wykorzystanie odpisów w kwocie 10 432 tysiące złotych),
- w odniesieniu do pozostałych pozycji należności finansowych długoterminowych i krótkoterminowych - utworzenie odpisów aktualizujących w kwocie 21 921 tysięcy złotych (2019 rok: utworzenie odpisów aktualizujących w kwocie 45 789 tysięcy złotych).

Zmiany wartości odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentują poniższe tabele.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dla należności z tytułu dostaw i usług Grupa stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stan na początek okresu	(13 781)	(24 213)
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	(31 323)	(6 262)
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	2 114	3 124
Odpisy wykorzystane (-)	2 019	13 570
Stan na koniec okresu	(40 971)	(13 781)

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dla których odpisy aktualizujące szacuje się dla całego życia instrumentu, Grupa nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłatalnością.

W oparciu o oszacowany wzrost ryzyka kredytowego Grupa dokonała szacunku w oparciu o 1-roczną analizę wpływów należności od kontrahentów.

Zmiana wartości odpisów aktualizujących należności handlowe wykazana w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku wynikała przede wszystkim z aktualizacji macierzy służącej do ustalenia wartości odpisu należności handlowych na dzień bilansowy. Szczegółowy opis został umieszczony w nocie 7.15 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Odpisy aktualizujące wartość pozostałych pozycji należności finansowych (tj. poza należnościami z tytułu dostaw i usług) długoterminowych i krótkoterminowych.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stan na początek okresu	(73 078)	(27 289)
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	(36 618)	(46 312)
- 12-miesięczne oczekiwane straty	(7 503)	(709)
- znaczący wzrost ryzyka kredytowego, ale brak utraty wartości	-	-
- aktywa dotknięte utratą wartości	(29 115)	(45 603)
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	14 697	523
- 12-miesięczne oczekiwane straty	14 697	523
Odpisy wykorzystane (-)	-	-
- aktywa dotknięte utratą wartości	-	-
Stan na koniec okresu	(94 999)	(73 078)

Zmiana wartości odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności wynikała przede wszystkim:

- z utworzenia odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu udzielonych zaliczek w kwocie 14 037 tysięcy złotych,
- z utworzenia odpisu aktualizującego wartość kaucji udzielonych w kwocie 7 663 tysiące złotych,
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności spornych w kwocie 1 596 tysięcy złotych,
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dokonanych płatności bezpośrednich z tytułu odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podwykonawców w kwocie 12 484 tysiące złotych,
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności w kwocie 838 tysięcy złotych.

29. Aktywa finansowe krótkoterminowe

29.1. Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	-	-
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 400	10 400
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 400)	(10 400)
Obligacje krótkoterminowe	27 822	27 822
Odpis aktualizujący wartość obligacji	(27 822)	(27 822)
	-	-
	-	-

29.1.1. Obligacje

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A. w restrukturyzacji, w związku z zawarciem aneksów do dokumentacji restrukturyzacyjnej, poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało następnie zaferowane wierzycielom zaspokajającym przez PBG S.A. zgodnie z Układem, w tym spółce RAFAKO S.A. (Obligacje).

W konsekwencji powyższego, w dniu 20 stycznia 2017 roku Spółka złożyła oświadczenie o przyjęciu skierowanych do niej propozycji nabycia Obligacji spółki PBG S.A. w restrukturyzacji emitowanych w ramach ośmiu serii od B1 do I1 (tak zwana Druga Emisja Obligacji PBG S.A.). Łącznie RAFAKO S.A. objęła 388 492 sztuk Obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Objęcie wskazanych Obligacji nastąpiło w drodze potrącenia wierzytelności RAFAKO S.A. wynikających z układu PBG S.A. w restrukturyzacji z ceną emisyjną Obligacji.

W dniu 9 lutego 2017 roku nastąpił przydział Obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Do końca 2019 roku jednostka dominująca PBG S.A., dokonała wykupu obligacji serii B1, C1, D1, E1 i F1 obligacji o łącznej wartości 11 026 800 złotych.

W dniu 19 grudnia 2019 roku PBG S.A. złożyła wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego dla Spółki oraz uchylene układu zawartego z wierzycielami w dniu 5 sierpnia 2015 roku. W dniu 9 stycznia 2020 roku postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu układ z wierzycielami został uchylony. W dniu 12 lutego 2020 roku zostało otwarte postępowanie sanacyjne wobec spółki PBG S.A. w restrukturyzacji.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zostały wykupione obligacje PBG S.A. w restrukturyzacji następujących serii:

Data Wykupu	30.06.2019	31.12.2019	30.06.2020
Serie	G,G1 i G3	H,H1 i H3	I, I1 i I3
Wartość wykupywanych Obligacji	61 934 800 zł	46 875 600 zł	238 445 700 zł
w tym Obligacje objęte przez RAFAKO S.A.	4 996 100 zł	3 781 300 zł	19 045 000 zł

Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji były i są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi obecnie 33,2% kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG, zastawami rejestrowymi na innych wybranych aktywach Grupy PBG, w tym akcjach i udziałach wybranych spółek z Grupy PBG (w tym spółki PBG oil and gas Sp. z o.o.), poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych.

Pomimo, że na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego pozostałe do wykupu Obligacje spółki PBG S.A. (o łącznej wartości: 353,3 milionów złotych) zabezpieczone były wyżej wskazanymi zabezpieczeniami, w ocenie Zarządu jednostki dominującej ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu wskazanych Obligacji oraz pozostałych zobowiązań powstałych w toku działalności spółki PBG S.A. w restrukturyzacji nie jest wystarczające, aby uznać, że należność jest realizowalna.

W związku ze zmianą stanowiska Zarządu jednostki dominującej w kwestii realizowalności należności z tytułu obligacji spółki PBG S.A. w restrukturyzacji, na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku jednostka dominująca dokonała utworzenia odpisu aktualizującego na całą wartość posiadanych obligacji.

29.2. Udzielone pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2020 roku pożyczki udzielone przez spółki Grupy na rzecz PBG S.A. w restrukturyzacji (dawniej PBG oil and gas Sp. z o.o.) w łącznej kwocie 12 262 tysiące złotych wraz z naliczonymi odsetkami objęte są odpisem aktualizującym ich wartość. Termin spłaty udzielonych pożyczek upłynął z dniem 31 grudnia 2019 roku. Zabezpieczeniem spłaty udzielonych pożyczek są weksle in blanco.

29.3. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Środki pieniężne w banku i w kasie	75 426	62 625
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	940	3 457
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych		
	76 366	66 082

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek wchodzących w skład Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółki Grupy posiadają środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zaliczają otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Grupa może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

Na dzień 31 grudnia 2020 22,2 mln złotych (31 grudnia 2019 roku: 40,1 mln złotych) będące środkami pieniężnymi jednostki zależnej E003B7 sp. z o.o. przeznaczonymi na realizację kontraktu Jaworzno, które z punktu widzenia Grupy Kapitałowej RAFAKO mają ograniczoną możliwość dysponowania ze względu na formalne uzgodnienia w tym zakresie z instytucjami finansującymi kontrakt Jaworzno.

Ponadto, Grupa posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Grupa może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów. Na dzień 31 grudnia 2020 roku kwota ta wynosiła 14 080 tysięcy złotych. Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa posiada środki o ograniczonej możliwości dysponowania na rachunku cesyjnym w kwocie 3,5 miliona złotych.

Ponadto środki pieniężne na rachunkach bankowych zabezpieczonych cesją należności z kontraktu mogą podlegać blokadzie w przypadku istotnego pogorszenia się sytuacji finansowej Spółki.

30. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy

30.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wynosiła 115 754 tysiące złotych. Środki trwałe jednostki dominującej o wartości 114 601 tysięcy złotych zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw). Ponadto, zabezpieczeniu zobowiązań z tytułu zawartych umów kredytowych podlegają budynki i budowle jednostki zależnej o wartości 1 148 tysięcy złotych, a także sprzęt IT oraz kontenery biurowe o wartości 5 tysięcy złotych.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	81 288	84 278
grunty	9 162	9 162
budynki i budowle	72 126	75 116
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	34 466	39 287
urządzenia techniczne i maszyny	32 847	36 885
środki transportu	1 619	2 402
	115 754	123 565*

* wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 4 512 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 123 tysiące złotych), zaprezentowane w nocie 21

30.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartości niematerialne o wartości 4 677 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2019: 8 097 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

30.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje/udziały w spółkach o wartości bilansowej 28 067 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 31 310 tysięcy złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

30.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zapasy o wartości bilansowej 22 870 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2019: 27 205 tysięcy złotych). Zapasy stanowią zabezpieczenie zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

30.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku należności z tytułu dostaw, robót i usług o wartości bilansowej w kwocie 44 157 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek (31 grudnia 2019 roku: 21 499 tysięcy złotych).

31. Kapitał własny

31.1. Kapitał podstawowy

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej nie uległ zmianie i jego wartość na 31 grudnia 2020 roku wynosiła 254 864 tysięcy złotych.

Kapitał akcyjny	Liczba akcji w szt.	Wartość akcji w tys. zł
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
Akcje serii K	42 500 000	85 000
	127 431 998	254 864

W związku z emisją obligacji w 2016 roku przez PBG S.A., głównego akcjonariusza jednostki dominującej, na akcjach RAFAKO S.A. należących bezpośrednio do PBG S.A. (7 665 999 akcji), jak i pośrednio poprzez spółkę zależną od PBG S.A. w restrukturyzacji - Multaros Trading Company Limited (34 800 001 akcji) został ustanowiony zastaw rejestrowy na rzecz obligatariuszy PBG S.A. w restrukturyzacji.

31.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

31.3. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

31.4. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej nie uległ zmianie i wyniósł 165 119 tysięcy złotych.

31.5. Wypłacone dywidendy

Spółki Grupy w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku nie wypłacały dywidendy.

31.6. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Grupę Kapitałową mające na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Grupy wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Grupa analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

Sytuację Grupy należy analizować w powiązaniu z notą 6 dotyczącą kontynuacji działalności

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Udział zadłużenia w kapitale własnym		
Kapitał własny	(212 919)	114 263
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	86 439	113 075
Suma bilansowa	1 037 602	1 302 431
Wskaźnik kapitalizacji (kapitał własny/suma bilansowa)	(0,21)	0,09
Źródła finansowania ogółem		
Kapitał własny	(212 919)	114 263
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	86 439	113 075
Leasing	6 839	13 079
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	(2,28)	0,91
EBITDA		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(308 085)	(437 561)
Amortyzacja	15 125	17 599
EBITDA	(292 960)	(419 962)
Dług		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	86 439	113 075
Leasing	6 839	13 079
Wskaźnik długu do EBITDA	(0,32)	(0,30)

31.7. Kapitał udziałów niekontrolujących (niekontrolujący udział w kapitale własnym)

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Początek okresu	4 019	8 520
Zysk/strata za okres sprawozdawczy	(11 308)	(4 465)
Inne całkowite dochody za okres sprawozdawczy	60	(36)
Zmiany w strukturze kapitału w jednostkach zależnych	–	–
Koniec okresu	(7 229)	4 019

31.8. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na koniec okresu sprawozdawczego

Wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku został zaprezentowany w poniższej tabeli:

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A., Multaros Trading Company Ltd. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zgodnie z porozumieniem z dnia 24 października 2017 r. o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 6) Ustawy o Ofercie Publicznej(*), w tym:				
- PBG S.A.(*)	55 081 769	55 081 769	43,22%	43,22%
- Multaros Trading Company Limited (spółka zależna od PBG S.A.)(*)(**)	7 665 999	7 665 999	6,02%	6,02%
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zarządzany przez PFR TFI S.A. (**)	34 800 001	34 800 001	27,31%	27,31%
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zarządzany przez PFR TFI S.A. (**)	12 615 769	12 615 769	9,90%	9,90%
Pozostali	72 350 229	72 350 229	56,78%	56,78%

(*) stan akcji na podstawie zawiadomienia od PBG i Multaros z dnia 28 grudnia 2017 roku.

(**) stan akcji na podstawie zawiadomienia Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z dnia 3 stycznia 2018 roku,

(***) Multaros Trading Company Ltd. jest spółką zależną PBG S.A. w związku z czym spółka RAFAKO S.A. („Spółka”) jest pośrednio kontrolowana przez PBG, która posiada łącznie, bezpośrednio i pośrednio, 42.466.000 akcji Spółki stanowiących 33,32% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do wykonywania 33,32% głosów ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

32. Kredyty bankowe i pożyczki

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt odnawialny w rachunku bieżącym do kwoty 50 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	50 354	69 569
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym do kwoty 7 milionów złotych***	PLN/ EUR	WIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża	31.01.2022****	3 683	34 149
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	8 344	8 303
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzytelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	6 070	–

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzycelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	14 196	–
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na przelewach wierzycelności z kontraktów, kaucje gotówkowe	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	2 053	–
Bank Nowy BFG S.A. (dawniej: Podkarpacki Bank Spółdzielczy)	weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku, hipoteki na nieruchomości, przelew wierzycelności z polisy ubezpieczeniowej	umowa kredytu w rachunku bieżącym na kwotę 1 mln złotych	PLN	WIBOR 1M + marża	31.08.2023	266	892
Bank Nowy BFG S.A. (dawniej: Podkarpacki Bank Spółdzielczy)	weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunku o oświadczenia o poddaniu się egzekucji, hipoteki na nieruchomości, przelew wierzycelności z polisy ubezpieczeniowej	umowa kredytu obrotowego na kwotę 2 mln złotych	PLN	WIBOR 1M + marża	10.11.2020	–	1 750
Siemens Finance Sp. z o.o.	weksel własny in blanco	Umowa pożyczki	PLN	WIBOR 1M + marża	15.07.2021	23	35

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Brak zabezpieczenia	subwencja	PLN	–	30.06.2024	299	–
						85 289	113 051

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 5 stycznia 2021 roku, limit udzielony został do kwoty 120,6 mln złotych, w tym limit kredytu w rachunku bieżącym: do kwoty 50 milionów złotych do dnia 31 stycznia 2022 roku;

**** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 5 stycznia 2021 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 31 stycznia 2022 roku.

Jednostka dominująca przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Grupy należy analizować w powiązaniu z treścią notą 6 dotyczącą kontynuacji działalności Grupy.

33. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

33.1. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Na dzień 1 stycznia	31 941	26 207
Koszty odsetek	605	729
Koszty bieżącego zatrudnienia	527	692
Koszty przeszłego zatrudnienia (Zyski)/straty aktuarialne	(3 514)	–
Koszty wypłaconych świadczeń	(915)	6 877
	(3 089)	(2 564)
Koniec okresu	25 582	31 941
Rezerwy długoterminowe	24 602	29 475
Rezerwy krótkoterminowe	980	2 466

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Stopa dyskontowa (%)	1,2	1,9
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników	7,5	7,5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)**	2	2

* Brak danych w raporcie aktuarium
** 2% w roku 2021 oraz w kolejnych latach

Analiza wrażliwości

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego:

	Wzrost (w tys. złotych)	Spadek (w tys. złotych)
31 grudnia 2020		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 297)	1 389
31 grudnia 2019		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 398)	1 520

34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

34.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	–	–
Kwoty zatrzymane (kaucje)	110	43
Pozostałe zobowiązania	53 522	20 552
Zobowiązania finansowe ogółem	53 632	20 595

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

34.2. Pozostałe rezerwy długoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	67 099	36 357
Rezerwy na koszty odpraw emerytalnych	7 500	8 716
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	10 330	13 944
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	6 773	6 815
	91 702	65 832

34.3. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	509 048	571 365
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	19	169
Kwoty zatrzymane (kaucje)	527	261
Zobowiązania finansowe ogółem	664 949	571 795
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	5 760	23 924
Rozliczenia międzyokresowe	154	21 471
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	38 014	23 859
Zobowiązania z tytułu poręczeń/odpowiedzialności solidarnej	7 478	15 386
Zobowiązania z tytułu opóźnionego spływu kosztów	16 615	13 582
Zobowiązania z tytułu kosztów restrukturyzacji zatrudnienia	2 701	
Inne zobowiązania niefinansowe	16 389	3 968
Zobowiązania niefinansowe ogółem	87 111	102 190
	752 060	673 985

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa oszacowała wartość rezerwy z tytułu udzielonego poręczenia w kwocie 7 478 tysięcy złotych.

Jednostka dominująca zawarła umowę na budowę gazociągu, w której podwykonawcą RAFAKO S.A. była jednostka dominująca PBG S.A. w restrukturyzacji. Z tytułu odpowiedzialności solidarnej jednostka dominująca rozpoznała zobowiązanie z tytułu roszczeń podwykonawców PBG S.A. w restrukturyzacji w wysokości 131 tysięcy złotych (31 grudnia 2019: 8 040 tysięcy złotych).

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

34.4. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	3 082	6 714
Rezerwa na straty z tytułu umów	38 019	39 695
Rezerwy na koszty odpraw emerytalnych	325	433
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	656	1 771
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	54	261
Pozostałe rezerwy	598	713
	42 734	47 121

34.5. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2020 i na dzień 31 grudnia 2019 roku spółki Grupy nie posiadały nierozliczonych transakcji walutowych o ujemnej wartości godziwej.

34.6. Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych

Na dzień 31 grudnia 2020 roku jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO wykazywały zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w kwocie 19 tysięcy złotych (31 grudnia 2019 roku: 169 tysiące złotych).

34.7. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

34.7.1. Zobowiązania z tytułu kosztów niewykorzystanych urlopów

Zobowiązania na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczana jest miesięcznie w oparciu o faktyczną ilość dni niewykorzystanych urlopów na koniec każdego miesiąca. W ciągu roku obrotowego na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta należnego urlopu za cały rok, powiększona o wszystkie niewykorzystane dni z okresów poprzednich. Ustalona w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danego pracownika, ustaloną w oparciu o wynagrodzenie z miesiąca, na który rezerwa jest wyliczana powiększone o obciążenia z tytułu ZUS.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Początek okresu	4 129	4 202
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	582	748
Koszty wypłaconych świadczeń	(1 044)	(821)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	-	-
Koniec okresu	<u>3 667</u>	<u>4 129</u>
Krótkoterminowe na dzień	3 667	4 129
Długoterminowe na dzień	-	-
	<u>3 667</u>	<u>4 129</u>

34.7.2. Naliczone zobowiązania z tytułu kosztów niewypłaconej premii

Jednostka dominująca wypłaca pracownikom premię roczną, której wysokość jest uzależniona od stopnia realizacji zysku operacyjnego firmy. Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy (UZP), po zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych jednostek Grupy Kapitałowej, w terminie do 30 dni, Zarząd – po zasięgnięciu opinii Związków Zawodowych – podejmuje decyzję o wypłacie premii uznaniowej dla pracowników Spółek. W ciągu roku obrotowego spółki Grupy tworzą rezerwę z tytułu premii rocznej w wysokości określonej w UZP, o ile Zarządy Spółek nie podejmą decyzji o jej nie tworzeniu. Jednostka dominująca tworzy również rezerwę z tytułu premii dla kierowników projektów, wypłacaną po zakończeniu realizacji umowy.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Początek okresu	888	5 725
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	82	415
Koszty wypłaconych świadczeń	(123)	(4 931)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(622)	(321)
Koniec okresu	<u>225</u>	<u>888</u>
Krótkoterminowe na dzień	225	5
Długoterminowe na dzień	-	883
	<u>225</u>	<u>888</u>

34.7.3. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych tworzone są na podstawie określonego przez Zarządy Spółek Grupy Kapitałowej stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Początek okresu	43 071	40 554
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	36 913	15 464
Poniesione koszty napraw gwarancyjnych	(7 627)	(9 484)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(2 176)	(3 463)
Koniec okresu	<u>70 181</u>	<u>43 071</u>
Krótkoterminowe na dzień	3 082	6 714
Długoterminowe na dzień	67 099	36 357
	<u>70 181</u>	<u>43 071</u>

34.8. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Podatek dochodowy od osób prawnych	559	156
	<u>559</u>	<u>156</u>

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W 2019 i w 2020 roku w spółkach zależnych nie było kontroli podatkowych.

W 2018 roku w jednostce dominującej rozpoczęła się kontrola celno- skarbowa dotycząca rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego za 2016 rok. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego kontrola nie została zakończona.

35. Dotacje

Dotacje wykazane w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiły 440 tysięcy złotych. Otrzymane dotacje dotyczą:

- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt, dostawy oraz instalację systemów detekcji i sygnalizacji gazu ziemnego dla dwóch pieców gazowych w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt wyposażenia magazynu farb i lakierów w system detekcji węglowodorów w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt modernizacji i rozbudowy systemu monitoringu w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny.
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. i InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, w ramach której towarzystwa ubezpieczeniowe dofinansowują projekt poprawy bezpieczeństwa pożarowego w budynku produkcyjnym w RAFAKO S.A.; dotacje mają charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Elastyczność istniejących bloków energetycznych przy ograniczonych nakładach inwestycyjnych" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie PBSE; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Opracowanie niskonakładowej metody zwiększenia skuteczności instalacji odsiarczania spalin" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie INNOCHEM ; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Układ metanowania CO2 do magazynowania energii elektrycznej poprzez produkcję CO2-SNG." projekt realizowany we współpracy z TAURON Wytwarzanie S.A., Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Akademię Górniczo-Hutniczą, West Technology & Trading Polska Sp. z o.o. z Opola, EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmosstat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Poligeneracyjny układ komunalny opalany biomasą i paliwami wtórnymi z odpadów." projekt realizowany we współpracy z firmami EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, TAURON Wytwarzanie S.A., Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla, firmą EQTEC z Hiszpanii, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmosstat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy „HYBRYDOWY system ograniczenia emisji składników kwaśnych i popiołów lotnych ze spalin" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 4.1.4 w konkursie Projekty Aplikacyjne; dotacja ma charakter pieniężny.

Rozliczenia z tytułu dotacji:

Cel dotacji	Stan na 1 stycznia 2020	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwrot dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan na 31 grudnia 2020
Modernizacja środków trwałych	159	–	(9)	–	–	150
Realizacja części projektu badawczego	71	1 855	(1 636)	–	–	290
	230	1 855	(1 645)	–	–	440

36. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku spółki Grupy Kapitałowej nie przeprowadzały emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

37. Sprawy sporne, postępowania sądowe

37.1. Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A.

W dniu 2 marca 2020 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji i Mostostal Warszawa S.A. w wyniku przeprowadzonych negocjacji zawarły porozumienie dotyczące prowadzonego wcześniej sporu. Sprawa dotyczyła wytoczonego przez RAFAKO 30 kwietnia 2019 roku powództwa, w którym Spółka domagała się 2 429 tysięcy złotych tytułem odsetek związanych z nieprawidłowym wystawieniem przez pozwaną spółkę faktur VAT, w wyniku czego Spółka nie mogła we właściwym czasie pomniejszyć kwoty zapłaconego podatku z tytułu należnego VAT. Na mocy rzeczonego porozumienia Spółka otrzymała od Mostostal Warszawa S.A. 1,5 mln złotych.

37.2. Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.

Dnia 20 marca 2017 roku Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew kierowany solidarnie przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. Chodzi o zapłatę kwoty w wysokości 16 157 215 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2016 roku z tytułu wystawionej faktury za zrealizowane przez Spółkę, a niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. prace wykonane w ramach umowy podwykonawczej dotyczącej inwestycji ZTUO Szczecin. RAFAKO uznaje, że roszczenie jest zasadne, ponieważ prace zostały zrealizowane, na poparcie czego została przeprowadzona przez Spółkę stosowna inwentaryzacja prac, a jej wyniki przekazane dłużnikom. W dniu 29 marca 2017 roku sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty kwot dochodzonych pozewem. Pozwane spółki w dniu 19 kwietnia 2017 roku złożyły do sądu sprzeciwy od nakazu zapłaty. Powołany przez sąd biegły sporządził opinię, do której Spółka nie zgłosiła żadnych uwag, ponieważ opinia w całości uwzględniała/potwierdzała ilość i wartość prac podlegających rozliczeniu na rzecz RAFAKO. Uwagi i zastrzeżenia do opinii zgłosili pozwani, wobec czego Sąd postanowił dopuścić dowód uzupełniającej opinii biegłego, która zostanie zrealizowana w III kwartale 2021 roku.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Spółka prezentuje tę należność sporną, po uwzględnieniu ostrożnościowego odpisu aktualizującego, w kwocie netto 13 milionów złotych w pozycji „Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów”. W ocenie kancelarii prawnej reprezentującej Spółkę w tym postępowaniu powództwo jest uzasadnione (szansa pozytywnego rozstrzygnięcia wynosi ok. 90%). Mając na uwadze powyższe w ocenie Zarządu Spółki ryzyko związane z realizowalnością powyższego aktywa w wykazanej kwocie netto na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego jest minimalne.

37.3. Spór z firmą Wärtsilä Finland Oy (Klient)

Spór związany był z podpisaną 29 marca 2018 roku z firmą Wärtsilä Finland Oy (Klient) umową na budowę zbiornika LNG w miejscowości Hamina w Finlandii. W dniu 19 października 2018 roku Klient poinformował Spółkę o skorzystaniu z prawa wdrożenia wykonawstwa zastępczego dotyczącego części zakresu wiążącej strony umowy i przedstawił, nie poparte żadnymi dokumentami, szacunki kosztów z tym związanych w kwocie 3 537 412,00 EUR. Spółka nie zgadzała się z tym roszczeniem, odrzucając je w całości ze względu na: a) brak przekazania przez Klienta dokumentacji technicznej umożliwiającej realizację tego zakresu prac, b) niedochowanie przewidzianej umową procedury wdrożenia wykonawstwa zastępczego. W związku z opóźnieniami w przekazywaniu dokumentacji przez Klienta oraz zmianami zakresów i technologii robót, Spółka podsumowała prace wykonane do grudnia 2018 roku i poinformowała Klienta o roszczeniach na łączną kwotę 3 milionów EUR. Z kolei pismem z dnia 16 września 2019 roku Klient złożył oświadczenie o jednostronnym rozwiązaniu kontraktu powołując się na rzekome zaprzestanie realizacji części przedmiotu kontraktu przez RAFAKO. W tym samym dniu do Banku PKO BP wpłynęły żądania wypłaty z dwóch gwarancji bankowych na łączną kwotę 2 687 800,00 EUR, które bank zrealizował 25 września 2019 roku. RAFAKO S.A. w restrukturyzacji kwestionując roszczenia Klienta w całości 10 stycznia 2020 roku zainicjowało odpowiednim wnioskiem postępowanie arbitrażowe. W początkowej fazie tego postępowania strony podjęły rozmowy ukierunkowane na zawarcie ugody. Ostatecznie 30 listopada 2020 roku trybunał arbitrażowy wydał postanowienie kończące postępowanie w wyniku zawartej 30 października 2020 roku ugody, w ramach której strony zrzekły się wzajemnych roszczeń oraz zobowiązały do poniesienia własnych kosztów postępowania. Zawarta ugoda ma neutralny wpływ na wyniki finansowe Spółki.

37.4. Sprawa z powództwa spółki Elektrobudowa S.A.

Spółka Elektrobudowa S.A. złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach powództwo przeciwko Zarządcy PBG S.A. w restrukturyzacji i RAFAKO S.A. (solidarnie), w wyniku czego 20 marca 2020 roku sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty. Powództwo dotyczy odpowiedzialności solidarnej za zapłatę wynagrodzenia w kwocie 4 664 377,56 złotych. RAFAKO S.A. w restrukturyzacji w całości odrzuca roszczenie ze względu na fakt, że umowa podwykonawcza z PBG S.A. w restrukturyzacji i dalszego podwykonawstwa z Elektrobudową S.A. nie miała charakteru umowy o roboty budowlane, co skutkuje brakiem odpowiedzialności solidarnej. W dniu 16 września 2020 roku odbyła się rozprawa, na której przesłuchano część świadków. Strony zostały zobowiązane do złożenia dalszych pism procesowych. Termin kolejnej rozprawy nie został wyznaczony.

37.5. Sprawa z powództwa Stal Systems S.A.

W dniu 24 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie z powództwa Stal-Systems S.A. przeciwko (solidarnie) RAFAKO i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (PGE). Powództwo obejmuje roszczenie o zapłatę wynagrodzenia wobec powoda jako podwykonawcy RAFAKO przy realizacji kontraktu: Bełchatów - modernizacja elektrofiltrów bloku 2 w kwocie 3 391 319,10 złotych. Sprzeciw od nakazu wniesiony w dniu 15 czerwca 2020 roku. Podstawą zaskarżenia wydanego nakazu jest fakt potrącenia wierzytelności powoda z karą umowną naliczoną przez Spółkę, w związku z czym RAFAKO S.A. uznaje roszczenie za niezasadne. 11 marca Sąd zasądził solidarnie od RAFAKO S.A. i PGE S.A. na rzecz powoda kwotę ok. 2,7 mln złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz proporcjonalną część kosztów procesu. Trwa analiza uzasadnienia zapadłego wyroku, z dużym prawdopodobieństwem Spółka złoży apelację.

37.6. Sprawa sporna z CIECH SODA POLSKA S.A.

Pismem z dnia 13 czerwca 2020 roku spółka CIECH SODA POLSKA S.A. (CIECH) złożyła RAFAKO S.A. oświadczenie o odstąpieniu od umowy na modernizację kotła OP140 Nr 4 w Elektrociepłowni Janikowo z winy RAFAKO S.A. i wezwała do zapłaty kary umownej w wysokości 3 935 500,00 złotych z tego tytułu. Wskazane przez CIECH podstawy do odstąpienia od umowy RAFAKO S.A. uznaje jako pozorne i sztucznie wykreowane, w związku z czym, w odpowiedzi na to działanie, dnia 15 czerwca 2020 roku RAFAKO S.A. złożyło oświadczenie o odstąpieniu od umowy z winy CIECH i oświadczyło o bezskuteczności odstąpienia drugiej strony. Następnie CIECH w dniu 17 czerwca 2020 roku złożył żądanie wypłaty gwarancji bankowej dobrego wykonania kwoty 5 903 250 złotych, co, poza brakiem podstaw do takiego roszczenia, co do zasady jest sumą dalece przekraczającą kwotę naliczonej kary umownej. W zakresie kwoty zrealizowanej gwarancji finansowej przewyższającej naliczone kary Spółka otrzymała sądowy nakaz zapłaty. CIECH złożył w Sądzie sprzeciw od tego nakazu, na który Spółka odpowiedziała kolejnym pismem procesowym wyrażając jednocześnie zgodę na skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. 15 kwietnia 2021 roku wpłynęło do pełnomocnika RAFAKO S.A. w restrukturyzacji postanowienie sądu o skierowaniu sprawy do mediacji, wyznaczeniu mediatora oraz okresu 2 miesięcy na mediacje.

37.7. Sprawa sporna z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE

RAFAKO S.A. w restrukturyzacji złożyła 10 lipca 2020 roku wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE (VKJ) tj. zamawiającym na projekcie Wilno, które toczyć się będzie w Instytucie Arbitrażowym Sztokholmskiej Izby Handlowej w Sztokholmie. Podstawowymi roszczeniami złożonymi przez Spółkę w tym postępowaniu są: i) wydłużenie okresu realizacji projektu do 1 kwietnia 2021 roku oraz ii) wypłaty dodatkowego wynagrodzenia dotyczącego dodatkowych kosztów realizacji projektu. VKJ złożyła wstępną odpowiedź na żądanie RAFAKO S.A. w restrukturyzacji. W listopadzie 2020 roku harmonogram procedowania sporu przed sądem arbitrażowym uległ zmianie, a Strony wyraziły wolę rozszerzenia przedmiotu sporu w związku ze wzajemnym odstąpieniem od Umowy. W styczniu 2021 roku, w związku z rozwiązaniem umowy pomiędzy stronami, Spółka przedłożyła przed sądem arbitrażowym żądanie zasądzenia na jej rzecz zapłaty zaległego wynagrodzenia oraz dodatkowych roszczeń.

37.8. Sprawa sporna z powództwa Kaefer Sp. z o.o.

W dniu 19 kwietnia 2021 roku do RAFAKO S.A. w restrukturyzacji wpłynął odpis nakazu zapłaty wydanego wobec Spółki oraz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z powództwa Termokor Kaefer Sp. z o.o. na kwotę 1 482 000 złotych. Wskazana kwota dotyczy wynagrodzenia powoda jako dalszego podwykonawcy na jednym z projektów. Spółka analizuje otrzymane dokumenty pod kątem istnienia roszczenia objętego pozwem oraz ewentualnej swojej odpowiedzialności za nie.

37.9. UAB Dzukijos Statyba

Wileński Sąd Okręgowy w dniu 25 lutego 2021 roku wydał wyrok zaoczny w sprawie z powództwa UAB „Dzukijos statyba” zasądzając od Spółki oraz PBG.S.A. w restrukturyzacji 343 666 euro, co odpowiada części wynagrodzenia umownego nieotrzymanego od PBG S.A. w restrukturyzacji za prace wykonane w ramach projektu Wilno. RAFAKO S.A. w restrukturyzacji będzie wnioskować o rewizję wyroku ze względu na fakt, że dokumenty procesowe nie zostały Spółce prawidłowo dostarczone.

38. Zmiany pozycji pozabilansowych

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	651 675	701 105
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	52 190	65 997
- od jednostek powiązanych	5 801	48 625
Akredytywy	-	5 643
	703 865	772 745

	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	331 444	515 074
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 183 594	1 175 587
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	120 525	117 868
- na rzecz jednostek powiązanych	576	576
Akredytywy	-	-
	1 635 563	1 808 529

W okresie 12 miesięcy 2020 roku spółka Grupa Kapitałowa RAFAKO zanotowała spadek poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 172 966 tysięcy złotych, który wynikał ze spadku poziomu udzielonych gwarancji. W okresie 12 miesięcy 2020 roku na zlecenie RAFAKO S.A. w restrukturyzacji banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, z tytułu dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki oraz gwarancji przetargowych, w kwocie 8 307 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja zwrotu zaliczki na kwotę 1 354 tysiące euro, wystawiona w czerwcu 2020 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń na koniec grudnia 2020 roku wynosiły 1 183 594 tysiące złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowią poręczenia udzielone w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., z terminem obowiązywania do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”.

Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie 12 miesięcy 2020 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 11 972 tysięcy euro.

W okresie 12 miesięcy 2020 roku Grupa odnotowała spadek poziomu należności warunkowych w kwocie 68 880 tysięcy złotych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów oraz zwrotu zaliczki, w tym spadek poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 49 430 tysięcy złotych, spadek poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 13 807 tysięcy złotych oraz spadek poziomu akredytyw w wysokości 5 643 tysięcy złotych.

Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 12 miesięcy 2020 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 1 397 tysięcy euro. Największą pozycję wśród gwarancji wygasłych w okresie 12 miesięcy 2020 roku stanowiła gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 1 335 tysięcy dolarów amerykańskich.

39. Gwarancje udzielone

Grupa Kapitałowa na dzień 31 grudnia 2020 roku posiadała zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o łącznej wartości 331 444 tysiące złotych, w tym:

Lp.	Bank/ubezpiaczyciel wystawiający gwarancje	Kwota gwarancji (w tys. PLN)	Przedmiot gwarancji
1.	Alior Bank	39 064	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
2.	Allianz	8 315	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
3.	AXA	7 245	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
4.	Generali	8 823	dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki
5.	Hermes	7 305	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
6.	Hestia	65 843	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
7.	HSBC	6 309	dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki
8.	InterRisk	25 604	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
9.	KUKE	56 328	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
10.	Lev Ins	14 707	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
11.	mBank	41 500	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
12.	PKO BP	36 964	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
13.	TUW PZUW	94	zwrot zaliczki
14.	Uniq	2 565	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
15.	WARTA	2 120	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
16.	AIK Banka AD	6 247	zwrot zaliczki
	RAZEM	331 444	

Zabezpieczenie wiarytelności większości ubezpieczycieli wystawiających gwarancje finansowe na zlecenie Grupy stanowią weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi, natomiast wiarytelności banków zabezpieczone są głównie zabezpieczeniami wynikającymi z umowy LKW, oświadczeniami o poddaniu się egzekucji, weksłami własnymi in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi oraz kaucjami gotówkowymi.

40. Jednostka dominująca Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej RAFAKO jest RAFAKO S.A.

41. Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikami

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą wspólnych przedsięwzięć.

42. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Podmioty powiązane z RAFAKO S.A. obejmują kluczowy personel kierowniczy, jednostki zależne wyłączone z obowiązku konsolidacji oraz pozostałe podmioty powiązane, do których Grupa zalicza podmioty kontrolowane przez Zarządy spółek. Do najważniejszych pozostałych podmiotów powiązanych Grupa zalicza spółki: PBG S.A. w restrukturyzacji.

Nierozliczone salda należności oraz zobowiązań zazwyczaj regulowane są w środkach pieniężnych. Informacje o zobowiązaniach warunkowych dotyczących podmiotów powiązanych zaprezentowano w nocie 37.7.

W okresie 12 miesięcy 2020 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe. Wszelkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Grupę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązаныmi. Wynagrodzenie ustalane jest najczęściej w drodze przetargu, ustalane są standardowe warunki płatności. Podmiot powiązany musi zapewnić wykonanie usługi zgodnie z dokumentacją, udzielić gwarancji na określony czas oraz przedstawić zabezpieczenie w postaci finansowej gwarancji dobrego wykonania. Wobec podmiotów powiązanych obowiązują również standardowe kary umowne, zapisy zabezpieczające zachowanie tajemnicy, własności przemysłowej, ubezpieczenia kontraktu, działania siły wyższej i rozstrzygania ewentualnych sporów.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty przychodów ze sprzedaży oraz należności od podmiotów powiązanych:

Przychody z działalności operacyjnej	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019

Sprzedaż do:

Jednostki powiązane kapitałowo	775	2 221
Jednostki powiązane osobowo	24	225
RAZEM	799	2 446

Należności	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019

Sprzedaż do:

Jednostki powiązane kapitałowo	51 452	39 126
Jednostki powiązane osobowo	29	127
RAZEM	51 481	39 253

* w tym: obligacje od PBG S.A., które zostały opisane w nocie 29.1.1

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty zakupów oraz zobowiązań wobec podmiotów powiązanych:

Zakupy (koszty, aktywa)	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2019 do 31.12.2019

Zakup od:

Jednostki powiązane kapitałowo	1 078	61 536
Jednostki powiązane osobowo	8 345	22 235
RAZEM	9 423	83 771

Zobowiązania	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Zakup od:		
Jednostki powiązane kapitałowo	125	241
Jednostki powiązane osobowo	2 280	6 506
RAZEM	2 405	6 747

43. Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych jednostek wchodzących w skład Grupy.

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły żadnych transakcji z członkami Zarządów.

44. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą programu akcji pracowniczych.

45. Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym Grupy

Do kluczowego personelu kierowniczego Grupa zalicza członków Zarządu i Rady Nadzorczej. Wynagrodzenie kluczowego personelu w okresie objętym sprawozdaniem finansowym wyniosło:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)*	8 712	8 018
Nagrody jubileuszowe	14	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	430	104
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	232	–
Wynagrodzenia z pozostałych tytułów	–	246
Łączna kwota kosztów z tytułu wynagrodzenia głównej kadry kierowniczej	9 388	8 368

Szczegółowe informacje o wynagrodzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej jednostki dominującej przedstawiono w nocie 47 i 48.

Grupa nie otrzymała i nie udzieliła kluczowemu personelowi kierowniczemu żadnych pożyczek w okresie objętym sprawozdaniem finansowym.

W 2020 i w 2019 roku Grupa nie dokonała transakcji zakupu od kluczowego personelu kierowniczego i kluczowego personelu kierowniczego. Nie wykazuje także salda zobowiązań z tego tytułu.

46. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących

Ilość akcji jednostki dominującej będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z jednostką dominującą, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, według stanu na 31 grudnia 2020 roku, przedstawia poniższa tabela:

Nazwa spółki	Łączna liczba akcji (udziałów)	Wartość nominalna akcji (udziałów) w złotych
Osoba zarządzająca		
Mariusz Zawisza	25	2 500
Ewa Porzucek	90	4 500
Osoba nadzorująca		
Przemysław Schmidt	50	2 500
	160	80 000
Maciej Stańczuk	24	1 200
Bartosz Sierakowski	20	1 000
	212	21 200
Piotr Zimmerman	80	4 000
	485	48 500
	66	6 600
	25	1 250
	20	1 000

47. Wynagrodzenia Członków Zarządu jednostki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Zarządu jednostki dominującej wyniosła:

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2020					
Wasilewska-Semail Agnieszka	420	29	110	–	559
Ciechanowski Jerzy	5	–	5	–	10
Jarczewski Paweł	285	407	109	–	801
Drozd Jacek	648	81	95	–	824
Sikorski Michał	144	1	–	–	145
Domagalski Łabędzki Radosław	444	5	435	–	884
Zawisza Mariusz	326	19	–	–	345
Porzucek Ewa	221	1	–	–	222
Pietrzyk Jarosław	221	6	36	–	263
RAZEM	2 714	549	790	–	4 053

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2019					
Dusiño Jarosław	400	18	555	345	1 318
Wasilewska-Semail Agnieszka	710	57	307	180	1 254
Wiśniewski Jerzy	420	–	236	360	1 016
Fic Helena	164	2	52	–	218
Ciechanowski Jerzy	200	17	70	–	287
Karney Jerzy	40	–	–	–	40
Jarczewski Paweł	66	–	18	–	84
Drozd Jacek	15	–	–	–	15
RAZEM	2 015	94	1 238	885	4 232

48. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Rady Nadzorczej jednostki dominującej wyniosła:

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2020					
Gerula Krzysztof	99	55	–	–	154
Schmidt Przemysław	132	127	–	–	259
Szyska Adam	44	68	–	–	112
Sikorski Michał	56	14	–	–	70
Karney Jerzy	21	–	–	–	21
Maćkowiak Michał	32	51	–	–	83
Stańczuk Maciej	89	37	–	–	126
Milczarski Konrad	67	68	–	–	135
Zimmerman Piotr	133	1	–	–	134
Sierakowski Bartosz	55	1	10	–	66
Wiśniewska Małgorzata	86	108	154	–	348
RAZEM	814	530	164	–	1 508

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2019					
Gerula Krzysztof	108	–	–	–	108
Schmidt Przemysław	144	108	–	–	252
Szyska Adma	108	162	–	–	270
Sikorski Michał	–	–	–	–	–
Karney Jerzy	9	–	–	–	9
Maćkowiak Michał	21	–	–	–	21
Wiśniewska Małgorzata	229	243	176	75	723
Szymański Dariusz	97	98	–	–	195
Fic Helena	160	–	–	–	160
RAZEM	876	611	176	75	1 738

49. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa nie publikowała prognoz na 2020 rok.

50. Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2020*	Rok zakończony 31 grudnia 2019*
Obowiązkowe badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	149	139
Pozostałe usługi		-
Razem**	149	139

* odnosi się do Grant Thornton Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

51. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem zarządzania ryzykiem finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiąganych wyników finansowych na podstawowej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu. Do głównych instrumentów finansowych z których korzystają Spółki Grupy należą: środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe, udzielone pożyczki, transakcje wymiany walut, kredyt w rachunku bieżącym i umowy leasingu. Głównym zadaniem wspomnianych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Spółek poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności kursów walutowych i stóp procentowych, a także bezpieczne i efektywne lokowanie nadwyżek finansowych. Pozostałe instrumenty finansowe – takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług – powstają w związku z prowadzeniem przez Spółki Grupy bieżącej działalności biznesowej i są nieodłącznym jej elementem.

Spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie opisane w niniejszym rozdziale instrumenty mają charakter wspomagający bezpośrednie procesy biznesowe, wynikające z prowadzonej działalności podstawowej. Spółki nie dopuszczają do wykorzystania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z podstawową działalnością operacyjną.

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego na jakie narażona jest Grupa jest ryzyko płynności, które zostało szeroko opisane w nocie 6.

51.1. Ryzyko walutowe

Istotnym rodzajem ryzyka finansowego, na które narażona jest Grupa jest ryzyko walutowe, które wynika ze zmian kursu walutowego, powodujących niepewność, co do przyszłego poziomu przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja na ryzyko walutowe Grupy wynika z faktu, że znaczna część jej przepływów pieniężnych jest wyrażona w walutach obcych. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie mające miejsce w krótkim okresie czasu i występujące z dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych kontraktów denominowanych w walutach obcych, jak i poziom różnic kursowych liczonych od pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

W minionym okresie ponad 35,4% zafakturowanych przychodów Grupy wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez spółki Grupy Kapitałowej zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Spółki dążą do jak największego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest w momencie zawierania transakcji w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa nie posiadała otwartych pozycji zabezpieczających.

Z uwagi na dokonane przez Zamawiających wybory najkorzystniejszej ofert w istotnych procedurach przetargowych i przewidywaną zmianą pozycji z tzw. eksportera na importera w ekspozycji walutowej netto Grupa nie zawierała nowych transakcji walutowych na sprzedaż walut obcych w granicach wyznaczonych przyjętą polityką zabezpieczenia ryzyka walutowego. Po ostatecznych rozstrzygnięciach przetargowych Spółki Grupy Kapitałowej dokonają uaktualnienia wartości swoich pozycji walutowych i podejmą decyzje co do ich ewentualnego zabezpieczenia.

Wartość wyrażona w walucie
(w tysiącach)

Wartość po
przeliczeniu

	EUR	USD	GBP	CHF	SEK	HUF	RSD	SGD	
31 grudnia 2020 roku									
Aktywa finansowe (+):									
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	32 215	-	-	-	-	104 256	6 663	-	174 799
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	2 279	-	88
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 712	-	-	-	-	145 530	23 950	-	10 662
Zobowiązania finansowe (-):	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	-	-	(1 568)	-	-	(20)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(34 561)	(173)	-	-	-	(32 153)	(3 979)	(54)	(160 733)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	(34 561)	(173)	-	-	-	219 201	(28 913)	(54)	24 796
31 grudnia 2019 roku									
Aktywa finansowe (+):									
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	32 728	-	2	-	-	65 523	8 114	-	140 216
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 718	1	-	-	1	42 029	6 809	-	12 368
Zobowiązania finansowe (-):	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(27 791)	(155)	(3)	(16)	-	(47 437)	(762)	(54)	(119 895)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	7 655	(154)	(1)	(16)	1	60 115	14 161	(54)	32 689

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości aktywów i zobowiązań pieniężnych) na racjonalnie możliwe wahania kursu EUR, USD, HUF, SGD przy założeniu niezmienności innych czynników.

	Wzrost/ spadek kursu waluty	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na wynik finansowy netto
31 grudnia 2020 – EUR	+10%	(63)	(51)
	-10%	63	51
31 grudnia 2020 – SGD	+10%	(5)	(4)
	-10%	5	4
31 grudnia 2020 – USD	+10%	(17)	(14)
	-10%	17	14
31 grudnia 2020 – HUF	+10%	219	178
	-10%	(219)	(178)
31 grudnia 2019 – EUR	+10%	766	620
	-10%	(766)	(620)
31 grudnia 2019 – SGD	+10%	(5)	(4)
	-10%	5	4
31 grudnia 2019 – USD	+10%	(15)	(12)
	-10%	15	12
31 grudnia 2019 – HUF	+10%	60	49
	-10%	(60)	(49)

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe na koniec okresu sprawozdawczego.

51.2. Ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółki Grupy Kapitałowej posiadały aktywne umowy kredytowe, w związku z czym ewentualne zmiany stóp procentowych stanowią ryzyko dla działalności Spółek Grupy. Ryzyko związane ze zmianą stóp procentowych może oddziaływać na zmianę oprocentowania kredytu oraz depozytów posiadanych przez Grupę.

Wrażliwość tego rodzaju zmian wskazano w tabeli poniżej.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (lokaty, udzielone pożyczki, kredyt bankowy, zobowiązania z tytułu leasingu). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Grupy.

	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku		
PLN	+ 1%	2 113
EUR	+ 1%	1 720
HUF	+ 1%	13
PLN	- 1%	(2 113)
EUR	- 1%	(1 720)
HUF	- 1%	(13)

	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku		
PLN	+ 1%	4 331
EUR	+ 1%	233
HUF	+ 1%	8
PLN	- 1%	(4 331)
EUR	- 1%	(233)
HUF	- 1%	(8)

51.3. Ryzyko cen towarów

Grupa jest narażona na ryzyko wzrostu cen, szczególnie materiałów strategicznych dla jej działalności. Na poziom tego ryzyka znacząco wpływa sytuacja na światowych rynkach cen surowców – stali, metali szlachetnych, paliw i energii powodowana zarówno wahaniami kursów walut jak i koncentracją producentów zmierzającą do prowadzenia wspólnej kontroli cen. Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów zakłada dążenie do zawierania kontraktów z poddostawcami materiałów i usług w walucie kontraktu głównego, lokowanie dostaw materiałów po stronie klienta, jak również zawieranie umów zakupowych w cenach stałych. Spółki Grupy nie zawierają wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawcy ustaleni są indywidualnie w zależności od potrzeb.

W roku 2020 struktura dostawców Grupy Kapitałowej RAFAKO charakteryzowała się znacznym rozdrobnieniem, a udział żadnego z dostawców nie przekroczył poziomu 10% łącznej wartości zakupów.

Grupa zaopatruje się u dostawców zewnętrznych przede wszystkim w różnego rodzaju usługi obce, dostawę i montaż maszyn/urządzeń, usługi budowlano – montażowe, usługi transportowe a także w rury, blachy, materiały kształtowe, materiały spawalnicze, urządzenia specjalistyczne. Grupa dokonuje zakupów zarówno od dostawców krajowych (70 % całości zakupów), jak i dostawców zagranicznych (30 %), w związku z czym Grupa narażona jest na ryzyko walutowe, które zostało szerzej opisane w nocie 51.1

51.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej RAFAKO jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności Spółek. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółki podejmują szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Klienci, którzy w opinii Spółek Grupy, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Grupy.

Należności o podwyższonym poziomie ryzyka kredytowego zostały szczegółowo opisane w nocie 37.

Grupa zbudowała model służący do szacowania oczekiwanych strat z portfela należności oraz aktywów z tytułu umowy. Dla należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umowy zastosowano uproszczoną wersję modelu zakładającą kalkulację straty dla całego życia instrumentu.

Model dotyczący pozostałych aktywów zakłada dla instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy.

Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności. Polityka w zakresie szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych jest stosowana wg takich samych zasad w odniesieniu do podmiotów powiązanych, jak i pozostałych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa dokonała weryfikacji modelu szacowania oczekiwanych strat kredytowych dla należności handlowych oraz ustaliła nowe stawki odpisów w zależności od liczby dni, o jaką dana należność z tytułu dostaw i usług jest przeterminowana.

Dla udzielonych pożyczek Grupa uznaje, że mają one niskie ryzyko kredytowe, jeżeli nie są przeterminowane na dzień oceny, a pożyczkobiorca potwierdził saldo wierzytelności.

W odniesieniu do dłużnych papierów wartościowych notowanych, dla których dostępne są dane finansowe emitentów tych papierów, Grupa przyjmuje, że ryzyko kredytowe jest niskie, jeżeli sytuacja finansowa emitentów tych papierów, oceniona na podstawie dostępnych sprawozdań finansowych, nie budzi obaw. Grupa przyjęła, że znaczny wzrost ryzyka następuje m.in. gdy przeterminowanie płatności przekracza 90 dni. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu. Grupa przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, gdy przeterminowanie wynosi 180 dni lub wystąpiły inne okoliczności na to wskazujące, które zostały szerzej opisane w nocie 7.15 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Pozycje, dla których stwierdzono niewykonanie zobowiązania przez dłużnika w rozumieniu opisanym wyżej, Grupa traktuje jako aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Grupa dla należności z tytułu udzielonych pożyczek oraz należności z tytułu obligacji stosuje model ogólny. W modelu ogólnym Grupa monitoruje zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z danym składnikiem aktywów finansowych oraz klasyfikuje aktywa finansowe do jednego z trzech etapów wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o obserwację zmiany poziomu ryzyka kredytowego w stosunku do początkowego ujęcia instrumentu. W zależności od zaklasyfikowania do poszczególnych etapów, odpis z tytułu utraty wartości jest szacowany w horyzoncie 12-miesięcy (etap 1) lub w horyzoncie życia instrumentu (etap 2 oraz etap 3).

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisu z tytułu utraty wartości. Przesłanki te obejmują m.in. zmiany ratingu dłużnika, poziom przeterminowania należności, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej wykorzystuje się poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora. Grupa pozyskuje ratingi dłużników na dzień bilansowy od firmy BISNODE Polska sp. z o.o. (od 2002 roku strategiczny partner Dun & Bradstreet - globalnego dostawcy informacji biznesowych), z którą zawarła stosowną umowę.

Zaliczki wpłacone na poczet dostaw zapasów lub usług nie są aktywami finansowymi w rozumieniu przepisów MSSF 9 (ponieważ nie rodzą zobowiązania do wydania aktywów finansowych tylko do wydania aktywów niefinansowych lub świadczenia usług), a tym samym znajdują poza zakresem stosowania postanowień MSSF 9. Nie są one również aktywami z tytułu umowy zgodnie z postanowieniami MSSF 15, ponieważ nie wynikają z wykonania zobowiązania, w zamian za co można się spodziewać wynagrodzenia.

Zaliczki udzielone przez Grupę na poczet realizacji kontraktów na zlecenie Grupy są na bieżąco monitorowane poprzez ocenę stanu realizacji kontraktów, w ramach których są udzielane.

W ramach należności z tytułu dostaw i usług, stanowiących najbardziej istotną klasę aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, a także w przypadku aktywów z tytułu umowy, Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. Kontrakty zostały pozyskane w ramach procedury zamówień publicznych i Grupa nie stosuje zabezpieczeń powyższych należności.

Analiza sytuacji finansowej kontrahentów nie wskazuje na istnienie podwyższonego ryzyka realizacji tych należności. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłatalnością.

W 2020 roku Grupa nie prowadziła negocjacji i nie dokonała ustaleń, które byłyby wynikiem znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego, w wyniku których zmianom uległyby terminy płatności ani w inny sposób zostałyby zmodyfikowane oczekiwane przepływy z posiadanych należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umowy.

W ramach prowadzonej działalności Grupa nie nabywa aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, za wyjątkiem należności wynikających z realizacji zasady odpowiedzialności solidarnej wobec podwykonawców. Należności takie Grupa obejmuje odpisem z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w pełnej wysokości.

Wartości brutto poszczególnych grup oraz wysokość odpisów kształtowały się na 31 grudnia 2020 roku następująco:

Należności z tytułu dostaw i usług

	Aktywa z tytułu umowy	Bieżące	0-30 dni	31-90 dni	91-180 dni	Od 181-365 dni	Powyżej 365 dni	Razem
31 grudnia 2020 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	2,10%	2,10%	2,10%	33,08%	46,51%	67,58%	99,67%	–
Wartość brutto	209 756	181 767	17 119	1 088	18 592	7 997	10 823	447 142
Odpis aktualizujący	(1 730)	(14 495)	(407)	(525)	(6 874)	(3 940)	(7 926)	(35 897)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	2,10%	2,10%	2,10%	33,08%	46,51%	67,58%	99,67%	–
Wartość brutto	–	152 769	43	3 730	24	–	1 263	157 829
Odpis aktualizujący	–	(3 307)	(1)	(2 216)	(11)	–	(1 259)	(6 794)
Razem odpisy	(1 730)	(17 802)	(408)	(2 741)	(6 885)	(3 940)	(9 185)	(42 691)

Należności z tytułu dostaw i usług

	Aktywa z tytułu umowy	Bieżące	0-30 dni	31-90 dni	91-180 dni	Od 181-365 dni	Powyżej 365 dni	Razem
31 grudnia 2019 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	0,54%	0,54%	0,54%	22,23%	44,03%	64,48%	93,30%	–
Wartość brutto	271 203	301 429	3 249	11 488	8 675	1 046	7 552	604 642
Odpis aktualizujący	(1 415)	(1 097)	(395)	(159)	(2 171)	(861)	(7 493)	(13 591)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	–	0,54%	0,54%	22,23%	44,03%	64,48%	93,30%	–
Wartość brutto	–	112 099	5 562	453	471	491	249	119 325
Odpis aktualizujący	–	(609)	(30)	(101)	(208)	(317)	(233)	(1 498)
Razem odpisy	(1 415)	(1 706)	(425)	(260)	(2 379)	(1 178)	(7 726)	(15 089)

Na dzień 31 grudnia 2020 roku pozostałe należności finansowe o wartości brutto w kwocie 91 397 tysięcy złotych zostały objęte odpisem aktualizującym w wartości 22 809 tysięcy złotych (31 grudnia 2019 roku: wartość brutto 110 686 tysięcy złotych, wartość odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności 33 648 tysięcy złotych).

51.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności poprzez monitorowanie terminów płatności oraz zapotrzebowania na środki pieniężne w zakresie obsługi krótkoterminowych płatności (transakcje bieżące monitorowane w okresach tygodniowych) oraz długoterminowego zapotrzebowania na gotówkę na podstawie prognoz przepływów pieniężnych aktualizowanych w okresach miesięcznych. Zapotrzebowanie na gotówkę porównywane jest z dostępnymi źródłami pozyskania środków (w tym zwłaszcza poprzez ocenę zdolności pozyskania finansowania w postaci kredytów) oraz konfrontowane jest z inwestycjami wolnych środków.

W obecnej sytuacji finansowej jednostki dominującej, z uwagi na prowadzoną restrukturyzację, podwykonawcy i poddostawcy RAFAKO S.A. w restrukturyzacji usztywniają swoje wymagania dotyczące warunków płatności za dostarczone dobra i usługi – pojawia się konieczność dokonywania zaliczek i przedpłat w znacznej wysokości, niejednokrotnie na całą wartość zamówienia, co w kontekście stałych, ustalonych harmonogramów płatności z zamawiającymi odzwierciedlających rzeczywisty postęp prac na terenie budowy pogłębia problemy płynnościowe.

Kolejnym problemem, z którym mierzy się jednostka dominująca w aspekcie płynności jest częste dokonywanie przez naszych klientów tzw. płatności bezpośrednich na rzecz podwykonawców i poddostawców realizujących dostawy lub usługi w związku z prowadzonymi przez jednostkę dominującą projektami. Płatności bezpośrednie istotnie ograniczają możliwość zarządzania środkami płatniczymi przez RAFAKO S.A. w restrukturyzacji. Ponadto zamawiający często stosują kary porządkowe w sytuacji realizowanych przez nich płatności bezpośrednich. Zdarzają się sytuacje, gdy wysokość naliczonych kar umownych z tego tytułu przewyższa wartość zrealizowanej pojedynczej płatności.

W poprawie płynności nie pomagają jednostce dominującej również ograniczenia wynikające z ustawy prawo zamówień publicznych, która jest podstawą dla realizacji większości krajowych projektów Grupy. W myśl zapisów ustawy, z jednej strony, generalny wykonawca ma obowiązek zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy przewidzianego w umowie o podwykonawstwo w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia faktury. Z drugiej strony zamawiający mają sporą dowolność w ustalaniu zarówno harmonogramów płatności, jak i terminów płatności za zrealizowane, zagregowane prace przez generalnego wykonawcę inwestycji. Sytuację utrudnia fakt, że zamawiający dokonują płatności za konkretny etap realizacji inwestycji dopiero po przedstawieniu oświadczeń wszystkich podwykonawców i/lub poddostawców o otrzymaniu zapłaty za zrealizowane przez siebie usługi/dostawy, co powoduje, że Spółka na długo przed otrzymaniem zapłaty musi uregulować zobowiązania wobec swoich kontrahentów.

Dodatkowo, przy ograniczonej gotowości zamawiających do udzielania zaliczek dla generalnych wykonawców, zwiększa się presja na już wymagającym zapotrzebowaniu na kapitał obrotowy niezbędnym do realizacji projektów.

Jednostka dominująca ma również problemy z uzupełnianiem swojego portfela zamówień o nowe projekty. Jednym z powodów jest brak dostępnych limitów gwarancyjnych na nowe projekty z uwagi na bardzo ostrożne podejście sektora finansowego do wyników operacyjnych jednostki dominującej oraz toczącego się postępowania restrukturyzacyjnego. Powoduje to ograniczenie utrzymania portfela zamówień na poziomie, który pozwoliłby w dłuższym terminie na pokrycie kosztów stałych i generowanie oczekiwanej nadwyżki finansowej dla jednostki dominującej, co pogłębia problemy płynnościowe.

Kwestia płynności finansowej Grupy (w kontekście istotnej niepewności co do kontynuacji działalności) w odniesieniu do 2020 roku została szeroko opisana w nocie 6 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2020 oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku (w tym zobowiązania objęte niezatwierdzonym jeszcze układem) wg daty zapadalności na podstawie przepływów umownych.

31 grudnia 2020	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	85 289	1 150	–	86 439	86 439
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	2 798	1 314	2 345	381	6 838	6 839
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	354 170	116 781	194 424	52 783	825	718 983	718 582
	354 170	119 579	281 027	56 278	1 206	812 260	811 860

31 grudnia 2019	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	113 051	24	–	113 075	113 075
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	1 495	4 415	5 859	2 604	14 373	13 079
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	137 330	285 845	119 427	48 970	2 028	593 600	592 391
	137 330	287 340	236 893	54 853	4 632	721 048	718 545

52. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa nie posiadała nierozliczonych transakcji dot. pochodnych instrumentów finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa nie posiadała innych rodzajów instrumentów pochodnych.

53. Instrumenty finansowe

53.1. Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych

Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgowa jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (AZK),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (AWGW-W),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – obowiązkowo wyceniane w ten sposób zgodnie z MSSF 9 (AWGW-O),
- instrumenty kapitałowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (IKWGP),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (AFWGP),
- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- aktywa poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgowa jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Wartość bilansowa 31 grudnia 2020	Wartość bilansowa 31 grudnia 2019
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	120
Udziały i akcje długoterminowe	–	120
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	1 376
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	1 376
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie	561 619	659 854
Obligacje	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług	410 583	516 230
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	38	8
Pozostałe należności finansowe*	74 544	77 534
Lokaty długoterminowe	88	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	76 366	66 082
	562 995	661 350
	562 995	661 350

* w tym: należności z tytułu kar umownych, należności sporne, oraz kaucje

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (ZZK),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (ZWGW-W),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu zgodnie z MSSF 9 (ZWGW-O),
- umowy gwarancji finansowych (UGF),
- warunkowa zapłata w ramach połączenia przedsięwzięć (WZP),
- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- zobowiązania poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Wartość bilansowa 31 grudnia 2020	Wartość bilansowa 31 grudnia 2019
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	805 021	705 466
Kredyty i pożyczki	86 439	113 075
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	562 589	592 086
Pozostałe zobowiązania finansowe	155 993	305
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSSF 9	6 839	13 079
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	6 839	13 079
	811 860	718 545

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej:

31 grudnia 2020 roku	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	–	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	–	–
31 grudnia 2019 roku	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	120	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	120	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	–	–

53.2. Ryzyko stopy procentowe

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2020 roku

Oprocentowanie stałe	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pożyczki otrzymane	23	512	213	–	–	–	748
Kredyty	565	223	202	–	–	–	990
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	447	398	5	–	–	–	850
Oprocentowanie zmienne	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	76 366	–	–	–	–	–	76 366
Udzielone pożyczki	–	–	–	–	–	–	–
Obligacje	–	–	–	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	3 685	911	481	374	156	381	5 988
Kredyty i pożyczki otrzymane	84 699						84 699

31 grudnia 2019 roku

Oprocentowanie stałe	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pożyczki otrzymane	38	24	–	–	–	–	62
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	339	163	–	–	–	–	502
Oprocentowanie zmienne	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	66 082	–	–	–	–	–	66 082
Udzielone pożyczki	–	–	–	–	–	–	–
Obligacje	–	–	–	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	5 290	1 861	1 407	952	665	2 402	12 577
Kredyty i pożyczki otrzymane	113 013	–	–	–	–	–	113 013

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

54. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w podziale na poszczególne grupy zawodowe oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2020	Rok zakończony 31 grudnia 2019
Pracownicy produkcyjni	659	735
Pracownicy biur projektowych oraz technologicznych	320	406
Pracownicy kontroli jakości	75	93
Pracownicy służb serwisowych	45	50
Pozostali (m.in. pracownicy służb handlowych, zakupowych, finansowo-księgowych)	562	653
Razem	1 661	1 937
	Rok zakończony 31 grudnia 2020	Rok zakończony 31 grudnia 2019
Liczba pracowników przyjętych	137	120
Liczba pracowników zwolnionych	(322)	(187)
Razem	(185)	(67)

Szczegółowy opis zmian w strukturze zatrudnienia został zaprezentowany w Sprawozdaniu z działalności Zarządu Grupy Kapitałowej RAFAKO w 2020 roku w punkcie III.4.

55. Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, do przeliczenia wybranych danych finansowych zastosowano następujące średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR, ustalane przez Narodowy Bank Polski:

- kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu sprawozdawczego: 31.12.2020 roku: 4,6148 PLN/EUR, 31.12.2019 roku: 4,2585 PLN/EUR,
- średni kurs w okresie, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie: 01.01 - 31.12.2020: 4,4449 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2019: 4,2988 PLN/EUR,

Najwyższy i najniższy kurs obowiązujący w każdym okresie kształtował się następująco : 01.01 - 31.12.2020: 4,6330/4,2279 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2019: 4,3891/4,2406 PLN/EUR.

	31 grudnia 2020 roku w tysiącach złotych	31 grudnia 2019 roku w tysiącach złotych	31 grudnia 2020 roku w tysiącach EUR	31 grudnia 2019 roku w tysiącach EUR
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	1 037 610	1 302 431	224 844	305 843
Zobowiązania długoterminowe	148 389	94 045	32 155	22 084
Zobowiązania krótkoterminowe	1 102 129	1 094 123	238 825	256 927
Kapitał własny	(212 908)	114 263	(46 136)	26 832
Kurs PLN / EUR na koniec okresu			4,6148	4,2585

Podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z wyniku oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych, przeliczone na EURO, przedstawia poniższa tabela:

	od 01.01.2020 do 31.12.2020 w tysiącach złotych	od 01.01.2019 do 31.12.2019	od 01.01.2020 do 31.12.2020 w tysiącach EUR	od 01.01.2019 do 31.12.2019
Sprawozdanie z całkowitych dochodów				
Przychody ze sprzedaży	1 207 780	1 244 904	271 720	279 735
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(308 071)	(437 561)	(69 308)	(98 322)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(309 316)	(475 674)	(69 588)	(106 886)
Zysk (strata) netto przypisany jednostce dominującej	(316 872)	(473 121)	(71 288)	(106 312)
Zysk na akcję (PLN)	(2,58)	(3,75)	(0,56)	(0,84)
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,2988	4,2585
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	38 300	(19 150)	8 617	(4 303)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	6 541	(151)	1 472	(34)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(34 661)	(3 283)	(7 798)	(738)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	10 180	(22 584)	2 290	(5 075)
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,2988	4,2585

56. Wpływ pandemii Covid 19 na działalność Grupy

Uznanie przez Światową Organizację Zdrowia epidemii koronawirusa za pandemię skłoniło rządy wielu krajów do wprowadzenia licznych restrykcji mających na celu ograniczenie jego rozprzestrzeniania się. Od razu po wprowadzeniu w połowie marca 2020 stanu zagrożenia epidemicznego na terenie Polski RAFAKO S.A. w restrukturyzacji, w dalece możliwym zakresie, dostosowało się do nowej sytuacji. Celem zachowania najwyższych standardów bezpieczeństwa powołano Zespół Zarządzania Kryzysowego, który na bieżąco analizuje sytuację, podejmuje decyzje oraz przygotowuje wytyczne dotyczące funkcjonowania w związku z zagrożeniem zakażenia koronawirusem. Bazując na wytycznych Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego wprowadzony został podwyższony reżim sanitarny funkcjonowania zarówno Spółki w jej siedzibie jak i w miejscach realizacji kontraktów - tam również sami zamawiający wprowadzili własne, dodatkowe procedury sanitarne. Grupa podjęła działania o charakterze prewencyjnym w celu ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się wirusa, m.in.:

- wprowadzono procedury polegające na minimalizacji kontaktów bezpośrednich, zapewniono możliwość pracy zdalnej,
- wyposażono pracowników w środki ochrony i środki dezynfekcyjne oraz wprowadzono procedury higieniczno-sanitarne,
- ograniczono wyjazdy służbowe i uczestnictwa w spotkaniach – zwiększono zakres wykorzystywania innych środków przekazu takich jak telekonferencje, komunikatory internetowe, wideokonferencje.

Pomimo jednak podjętych działań Grupa nie ustrzegła się wpływu epidemii na realizację zawartych kontraktów. Rozwój epidemii w 2020 spowodował wystąpienie trudności związanych z wydłużeniem procesu dostaw, wzrostem cen materiałów, ograniczeniami w dostępności własnych pracowników jak i pracowników naszych podwykonawców oraz ograniczenie dostępu do placów budów. Zespół Zarządzania Kryzysowego na bieżąco monitoruje sytuację i podejmuje odpowiednie działania celem ograniczenia negatywnego wpływu zaistniałej sytuacji na działalność operacyjną Grupy a jej priorytetem jest zachowanie ciągłości działania oraz bezpieczeństwo pracowników i interesariuszy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd nie widzi ryzyka zagrożenia kontynuacji działalności w związku z pandemią. W dalszym ciągu utrzymujące się zagrożenie epidemiologiczne nie daje jednak możliwości oszacowania terminu zakończenia pandemii, a także jej dalszych skutków gospodarczych, co będzie przekładać się na kondycję finansową i decyzje inwestycyjne klientów Grupy.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 jednostka dominująca złożyła wnioski o otwarcie postępowania dot. zatwierdzenia układu. Obwieszczenie zostało skutecznie opublikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 7 września 2020 roku. Ponadto dzięki przepisom ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw skorzystano z przesunięcia płatności wobec ZUS.

57. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie miały miejsca żadne zdarzenia, które miałyby wpływ na wynik finansowy Grupy Kapitałowej RAFAKO, a nie zostałyby ujęte w wyniku finansowym Grupy za 2020 rok.

W dniu 5 stycznia 2021 roku Spółka zawarła z PKO BP S.A. aneks nr 343 do umowy limitu kredytowego wielocelowego z dnia 7 lutego 2012 roku wraz z późniejszymi zmianami.

Aneks zawiera przede wszystkim następujące zmiany:

1. Określenie limitu kredytowego w kwocie 120.616.154,85 PLN (słownie złotych: sto dwadzieścia milionów sześćset szesnaście tysięcy sto pięćdziesiąt cztery 85/100) w ramach którego Bank udziela RAFAKO S.A. w restrukturyzacji następujących sublimitów:
 - a) kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 50 000 000,00 złotych;
 - b) kredytu obrotowego odnawialnego, w walucie PLN i EUR do kwoty 7 000 000,00 złotych na finansowanie bieżących zobowiązań wynikających z wykonywanej działalności,
 - c) linii gwarancji bankowych w walucie PLN, CZK, USD, EUR i GBP wraz z kredytem obrotowym odnawialnym w walucie PLN na pokrycie zobowiązań Emitenta z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych udzielonych przez Bank do kwoty 120 616 154,85 złotych;
2. Limit kredytowy został udzielony do dnia 31 stycznia 2022 roku.

W dniu 11 stycznia 2021 roku Spółka otrzymała informację o złożeniu przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. do Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. żądań (i) wypłaty z gwarancji bankowej należytego wykonania Umowy nr 280000147245 w wysokości 15 222 720,75 złotych oraz (ii) wypłaty z gwarancji zwrotu zaliczki nr 280000169992 w wysokości 5 000 000 złotych i (iii) wypłaty z gwarancji zwrotu zaliczki nr 280000169762 w wysokości 7 000 000 złotych. Przedmiotowe gwarancje zostały udzielone na rzecz Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., a na zlecenie RAFAKO S.A. w restrukturyzacji, w związku z postanowieniami umowy. W dniu 16 lutego 2021 roku Spółka otrzymała od gwaranta zawiadomienie o dokonaniu przez gwaranta wypłaty na rzecz zamawiającego tj. (i) z gwarancji należytego wykonania Umowy nr 280000147245 w kwocie 15 222 720,75 złotych oraz (ii) z gwarancji zwrotu zaliczki nr 280000169992 w kwocie 2 755 069,19 złotych, a także wezwanie do zapłaty kwoty wypłaconej przez gwaranta na rzecz zamawiającego w łącznej wysokości 17 977 789,94 złotych.

W dniu 15 stycznia 2021 roku RAFAKO S.A. w restrukturyzacji otrzymało od mBank S.A. informację o dokonaniu wypłaty na rzecz Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (i) gwarancji należytego wykonania umowy nr 02141KPB19 w wysokości 20 750 100,00 złotych oraz (ii) gwarancji zwrotu zaliczki nr 02283KAP19 w wysokości 20 750 100,00 złotych.

W dniu 19 stycznia 2021 roku Spółka otrzymała od PBG S.A. w restrukturyzacji informację o wygaśnięciu stosunku dominacji PBG wobec RAFAKO S.A. w restrukturyzacji. Jednocześnie PBG S.A. w restrukturyzacji potwierdziło, że posiada w RAFAKO S.A. w restrukturyzacji bezpośrednio i pośrednio 42 466 000 głosów.

W dniu 18 lutego 2021 roku od spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu, RAFAKO S.A. w restrukturyzacji powzięło wiedzę o tym, że:

1. Nadzorca Układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu, o którym mowa powyżej, na podstawie art. 119 ust. 3 p.r. w zw. z art. 19 ust. 6 Tarczy 4.0, stwierdził przyjęcie układu przez wierzycieli spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu, nad którym głosowano w trakcie zgromadzenia wierzycieli spółki zależnej Spółki tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu w dniu 16 lutego 2021 roku;

2. Spółka zależna RAFAKO S.A. w restrukturyzacji tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu w dniu 18 lutego 2021 roku złożyła w Sądzie Rejonowym w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy wniosek o zatwierdzenie układu, o którym mowa powyżej.

Postanowieniem z dnia 3 marca 2021 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XII GRz 8/20 Sąd Rejonowy w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy postanowił zatwierdzić układ przyjęty przez wierzycieli spółki zależnej RAFAKO S.A. w restrukturyzacji, tj. RAFAKO Engineering sp. z o.o. w restrukturyzacji z siedzibą w Raciborzu. Postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach nie jest prawomocne.

58. Zatwierdzenie do publikacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 29 kwietnia 2021 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A.

Podpisy:

Radosław Domagalski- Łabędzki Prezes Zarządu

Jarosław Pietrzyk Wiceprezes Zarządu

Maciej Stańczuk Delegowany członek Rady Nadzorczej
do wykonywania czynności członka Zarządu

Jolanta Markowicz Główny Księgowy